

**UCHWAŁA NR 317/XXXIV/2013
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 25 kwietnia 2013 r.

w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Śrem 2013-2020

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwoju Gminy Śrem 2013-2020 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Sarnowska

Uzasadnienie

**UCHWAŁA NR 317/XXXIV/2013
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 25 kwietnia 2013 r.

w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Śrem 2013-2020

Strategia Rozwoju Gminy Śrem 2013-2020 określa zasady oraz kierunki polityki w celu zapewnienia szeroko pojętego, trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy oraz spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej.

Dokument ten nabiera również szczególnego znaczenia w związku z możliwościami skorzystania z dofinansowania w ramach m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w latach 2014-2020.

Strategia jest dokumentem, w którym została opisana obecna sytuacja społeczno-gospodarcza gminy i na tej podstawie zdefiniowano podstawowe obszary problemowe. Określone zostały możliwe kierunki, szanse i zagrożenia oraz niezbędne działania w celu uzyskania poprawy sytuacji na rzecz zrównoważonego rozwoju lokalnego.

Przedmiotowa Strategia jest dokumentem mającym ułatwić podejmowanie planowych działań w przyszłości oraz umożliwić aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych, zarówno zagranicznych jak i krajowych.

W związku z powyższym podjęcie uchwały uznać należy za uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Sarnowska

2013-2020

Załącznik do Uchwały
Nr 317/XXXIV/2013
Rady Miejskiej w Śremie
z dnia 25 kwietnia 2013 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŚREM

Urząd Miejski w Śremie
Plac 20 Października 1
63-100 Śrem
tel. infolinii: 801 300 031
tel. 61 28 35 225
mail: umiejski@srem.pl
www.srem.pl

FUNDACJA „PARTNERZY DLA
SAMORZĄDU”

UL. GROTTGERA 16/2, 60-758 Poznań
tel. 61 622 26 46, www.partners.org.pl

Szanowni Państwo,

Na początku 2012 roku samorząd gminy Śrem podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania najważniejszego dokumentu programowego Gminy, czyli strategii jej rozwoju. Do współpracy w realizacji tego projektu zaprosiliśmy ekspertów z Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania.

Prace nad strategią zostały poprzedzone opracowaniem „Raportu o stanie Gminy”, którego celem było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację społeczną i gospodarczą gminy Śrem. Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w wyniku szerokich konsultacji społecznych (wywiady z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy, sondaż ankietowy, spotkania, dyskusje), została wytyczona strategia Gminy, wskazująca jej pożądany stan docelowy, cele rozwojowe oraz sposoby osiągnięcia tych celów.

Prac, związane z formułowaniem wizji, misji, celów i projektów realizacyjnych, były prowadzone przez szeroki zespół osób, zarówno pracowników Urzędu Miejskiego, radnych, jak i reprezentantów różnych organizacji i instytucji, które na co dzień z nami współpracują.

Po wielu spotkaniach warsztatowych oraz dyskusjach w zespołach problemowych, prowadzonych przez drugą połowę 2012 roku, powstały konkretne rekomendacje, dotyczące rozwoju Gminy do 2020 roku, uwzględniające istniejące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne.

Niniejszy program strategiczny bazuje na faktycznym stanie zasobów Gminy i stanowi kontynuację wieloletniego procesu jej rozwoju. Wyznaczone w tym celu plany realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki zewnętrzne, ale zawsze powinny dążyć do głównego kierunku rozwoju Gminy, polegającego na stworzeniu korzystnych warunków zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o atrakcyjne położenie i walory środowiska naturalnego.

Za powstanie tego dokumentu składam serdeczne podziękowania wszystkim mieszkańcom gminy Śrem, którzy uczestniczyli w pracach nad strategią.

Adam Lewandowski
Burmistrz Śremu

Osoby, które brały udział w pracach nad opracowaniem Strategii rozwoju gminy Śrem na lata 2013-2020

PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU STRATEGICZNEGO Adam Lewandowski – Burmistrz Śremu

Bartosz Żeleźny	Zastępca Burmistrza Śremu
Hanna Brukarczyk	Sekretarz gminy, Naczelnik Pionu Administracyjno-Organizacyjnego
Karina Sulejewska	Naczelnik Pionu Spraw Obywatelskich
Barbara Jabłońska	Naczelnik Pionu Edukacji i Usług Społecznych
Robert Mielcarek	Naczelnik Pionu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej
Donat Tomczak	Naczelnik Pionu Skarbu Gminy
Leszek Kowalski	Naczelnik Pionu Gospodarowania Przestrzenią i Środowiskiem
Magdalena Panke	Skarbnik Gminy; Naczelnik Pionu Zarządzania Finansami Gminy
Szymon Wasielewski	Koordynator Zespołu strategii, środków zewnętrznych i inwestycji
Dorota Gandecka	Koordynator Zespołu obsługi inwestorów, promocji i informacji
Małgorzata Juniewicz	Koordynator Zespołu prawnego
Krzysztof Mikołajczak	Koordynator Zespołu informatycznego
Paweł Pawelczyk	Koordynator Zespołu drogowego
Katarzyna Sarnowska	Przewodnicząca Rady Miejskiej
Marek Dłużak	Przewodniczący Komisji Wsi i Samorządu
Piotr Rojek	Przewodniczący Komisji Budżetowej
Zygmunt Ciołek	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Antoni Michalak	Przewodniczący Komisji Komunalnej i Rozwoju
Wojciech Majchrzak	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Sportu
Robert Piątek	Przewodniczący Komisji Pomocy Społecznej, Ochrony Zdrowia i Środowiska
Dominika Fornalik	Przewodnicząca Komisji Statutowej
Jerzy Kondras	Dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy
Mariusz Kondziela	Dyrektor Muzeum Śremskiego
Ewa Kaźmierczak	Dyrektor Śremskiego Ośrodka Kultury
Maria Świdurska	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Jolanta Pawliczak	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy
Paweł Wojna	Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp z o.o.
Andrzej Szczepaniak	Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp z o.o.
Wiesław Małasznik	Prezes Zarządu Śremskiego TBS Sp. z o.o.
Rafał Wachowiak	Prezes Zarządu Śremskiego Sportu Sp. z o.o.
Marian Goliński	Komendant Straży Miejskiej

Sławomir Drozd	Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
Grzegorz Chabura	Dyrektor REHAU Sp. z o.o.
Danuta Szafrńska	Prezes PSS Społem

Koordynatorem prac ze strony Gminy był Szymon Wasielewski, Koordynator Zespołu Strategii, Środków Zewnętrznych i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Śremie.

Eksperti Fundacji „Partnerzy dla Samorządu”:

Radosław Szarleja, Waldemar Pruss, Ewa Zielińska, Tomasz Hałas i Marta Czarnecka

SPIS TREŚCI

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII	6
1.1 PROCES TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚREM	6
1.2 STRUKTURA STRATEGII	8
2. ANALIZA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ „STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY ŚREM 2007-2013”	11
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	14
3.1 WYNIKI SONDAŻOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH.....	14
3.2 ANALIZA SWOT	26
4. WIZJA I MISJA GMINY	45
4.1 WIZJA GMINY.....	45
4.2 MISJA ROZWOJU GMINY	45
5. CELE STRATEGICZNE.....	47
6. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE.....	51
6.1 ZAŁOŻENIA I KRYTERIA WYBORU PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	51
6.2 ZESTAWIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	51
6.3 ZAKRES CZASOWY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	54
6.4 PREZENTACJA I UZASADNIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	55
7. OKREŚLENIE ZBIĘŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM	82
7.1 OKREŚLENIE ZBIĘŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚREM NA LATA 2013-2020 Z KRAJOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020.....	82
7.2 OKREŚLENIE ZBIĘŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚREM NA LATA 2013-2020 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	84
8. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	86
8.1 WDRAŻANIE ZAPISÓW STRATEGII	86
8.2 MONITORING REALIZACJI STRATEGII.....	87
8.3 OCENA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII (EWALUACJA)	88
8.4 EWENTUALNE KOREKTY PLANU I JEGO AKTUALIZACJA	89
8.5 INFORMOWANIE SPOŁECZEŃSTWA.....	90
12. SPIS TABEL.....	91
13. SPIS WYKRESÓW.....	91
14. SPIS RYSUNKÓW	91
ZAŁĄCZNIK 1. KARTY PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	92
ZAŁĄCZNIK 2. FORMULARZ ANKIETY.....	138

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII

1.1 Proces tworzenia strategii rozwoju gminy Śrem

Po kilku miesiącach intensywnych prac dobiegł końca proces opracowywania strategii rozwoju gminy Śrem, który rozpoczął się w styczniu 2012 roku podpisaniem umowy między gminą Śrem a Fundacją „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania.

Proces sporządzania strategii był wspólną pracą licznego grona przedstawicieli samorządu (pracowników Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych, radnych oraz lokalnych przedsiębiorców) oraz konsultantów Fundacji. Charakterystyczną cechą tego procesu była aktywna pomoc ze strony Gminy w zbieraniu danych, uczestnictwo w interpretacji tych danych i sporządzeniu diagnozy stanu Gminy oraz duże zaangażowanie przedstawicieli różnych instytucji z terenu Gminy w określaniu możliwości rozwojowych i budowaniu programów strategicznego rozwoju.

Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces realizowany był zgodnie z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie strategii w Gminie zostało poprzedzone sporządzeniem kompleksowego „Raportu o Stanie Gminy Śrem”. Celem jego przygotowania było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy.

Na początku zostało przeprowadzone spotkanie z przedstawicielami Gminy, w trakcie którego szczegółowo omówiono proces sporządzania diagnozy stanu Gminy oraz przedstawiono zakres niezbędnych informacji do opracowania Raportu. Zbieraniu danych poświęcono kilka następných tygodni. Praca ta była realizowana przez pracowników Urzędu Miejskiego oraz pozostałych jednostek i instytucji.

Zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Gminy według stanu na dzień opracowywania Raportu, jak również z kilku lat wstecz. Dzięki temu powstała możliwość dokonywania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównywania poziomu rozwoju Gminy na przestrzeni ostatnich lat. Raport pokazał także pewne trendy rozwojowe i stał się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Sporządzony Raport stał się punktem wyjścia do przygotowania strategii rozwoju Gminy.

Przed przystąpieniem do prac projektowych dokonano także szczegółowego przeglądu realizacji projektów, zapisanych w dotychczasowej „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Śrem 2007-2013”. Jego wyniki wykazały, że większość zadań została wykonana, bądź są one w trakcie realizacji (w sytuacji, gdy mają one charakter ciągły lub gdy czas ich realizacji wykracza poza horyzont poprzedniej strategii).

Bardzo cennym, wykorzystanym w pracach nad strategią, źródłem informacji był sondaż ankietowy, przeprowadzony wśród mieszkańców Gminy poprzez zamieszczenie formularza na stronie internetowej Gminy. Łącznie wypełniono 170 ankiet. Nie jest to liczba pozwalająca na traktowanie badania jako w pełni reprezentatywnego głosu lokalnej społeczności – jej cel był inny – możliwość wypowiedzenia się na temat życia w Gminie i kierunków jej rozwoju przez grupę aktywnych mieszkańców. Sondaż był więc ważną, ale nie jedyną, formą partycypacji społecznej w procesie budowania strategii.

Każda ankieta zawierała 3 pytania, dotyczące:

- 1) Oceny warunków życia w Gminie - ocenie poddano 18 różnych dziedzin życia w Gminie, dotyczących m.in. edukacji, infrastruktury, usług komunalnych. Ankietowani ocenili je według 5-stopniowej skali.
- 2) Oceny ważności prowadzenia różnych działań w Gminie. Ankieta zawierała 16 zdefiniowanych dziedzin działań, ponadto umożliwiono wskazanie własnych propozycji. Ankietowani ocenili je według 5-stopniowej skali.
- 3) Wskazania 5 najważniejszych działań na terenie sołectwa, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy.

W Rozdziale 3 zostały przedstawione wyniki badań, natomiast wzór ankiety został zamieszczony w Załączniku 2.

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju Gminy, były wywiady z przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji z terenu Gminy. Łącznie przeprowadzono 33 indywidualne spotkania z kadrą kierowniczą Urzędu Miejskiego, szefami jednostek gminnych, radnymi i przedsiębiorcami. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie Gminy oraz propozycji ich poprawy.

Spotkanie, podsumowujące część diagnostyczną prac i wprowadzające do części planistycznej, odbyło się 27 czerwca 2012 roku z udziałem grona przedstawicieli społeczności gminnej – Burmistrza, kadry kierowniczej Urzędu Miejskiego, radnych oraz szefów jednostek i instytucji, działających na terenie Gminy.

W pierwszej części były one poświęcone prezentacji podstawowych danych o Gminie oraz podsumowaniu diagnozy stanu Gminy (w formie analizy SWOT), zaprezentowanej przez konsultantów w podziale na poszczególne aspekty funkcjonowania Gminy. Analiza dotychczas zgromadzonych danych (informacje statystyczne, raporty, sprawozdania, ankiety, wywiady) pozwoliła na zidentyfikowanie zarówno atutów (silnych stron) Gminy, jak i pewnych braków i problemów, które zostały omówione i uzupełnione w trakcie plenarnej dyskusji. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój Gminy. Z kolei usunięcie bądź zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy.

Głównym punktem spotkania była dyskusja na temat wizji i misji rozwoju Gminy, czyli jej pożądanego obrazu docelowego oraz kierunków rozwoju i głównych działań w celu uzyskania tego stanu w przyszłości.

Następnie konsultanci zaprezentowali propozycję kilkudziesięciu konkretnych działań (uporządkowanych tematycznie), których wdrożenie w okresie obowiązywania strategii powinno w dużym stopniu przyczynić się do zaspokojenia zgłoszonych potrzeb mieszkańców i doprowadzić do zamierzonego stadium rozwoju. Zestawienie działań zostało przygotowane na podstawie wyników wywiadów, ankiet, konsultacji oraz analiz i obserwacji konsultantów. W trakcie plenarnej dyskusji jej uczestnicy odnieśli się do propozycji i zgłosili wiele uwag i propozycji uzupełnień.

W końcowej części spotkania konsultanci zapoznali uczestników z dalszym przebiegiem prac nad dokumentem strategii, to znaczy sposobem sporządzenia ostatecznych wersji wizji i misji oraz doprecyzowania projektów strategicznych, aby mogły się one stać praktycznymi narzędziami wdrażania strategii, wskazującymi co, kto, kiedy i jak powinien zrobić, aby zaplanowane przedsięwzięcia zostały faktycznie wprowadzone w życie.

Po spotkaniu konsultanci przesłali uporządkowane wersje propozycji analizy SWOT, wizji, misji, celów i projektów strategicznych do powołanych pięciu tematycznych zespołów roboczych, których zadaniem stało się dopracowanie powyższych elementów strategii, a następnie rozpisanie projektów strategicznych na szczegóły. Powstałe zespoły tematyczne:

- 1) Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna
- 2) Kultura, sport i rekreacja
- 3) Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo
- 4) Oświata i wspieranie rozwoju gospodarczego
- 5) Zarządzanie Gminą oraz integracja w ramach Metropolii Poznań.

Każdy z zespołów roboczych spotkał się kilka razy z konsultantami, wypracowując ostateczną postać głównych zagadnień dokumentu strategii. Przeprowadzono także konsultacje z kierownictwem Urzędu Miejskiego.

W kolejnym etapie prac konsultanci, w kontakcie z przedstawicielami Gminy, uzasadnili wybór i opisali wszystkie cele, programy i projekty strategiczne. Zaproponowali także sposób monitorowania wykonania strategii za pomocą zestawu wskaźników po to, aby w każdej chwili istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie strategii.

1.2 Struktura strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze.

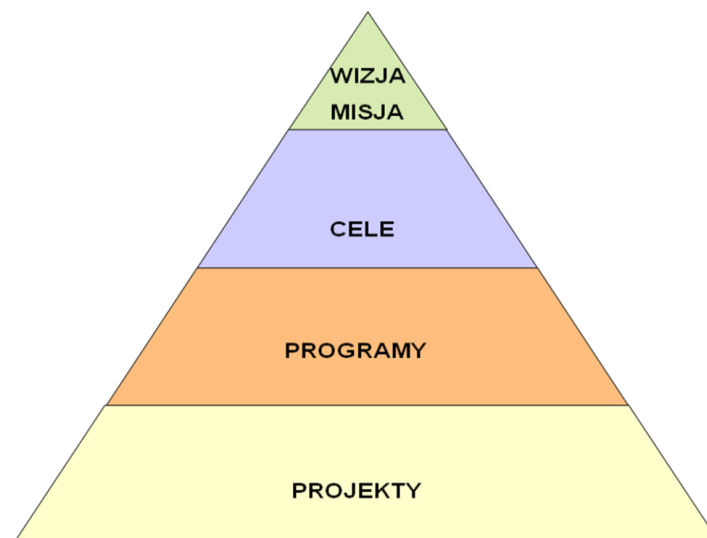
Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Gminy**, która określa pożądaną przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Gminy.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Gminy**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Gminy w perspektywie następných kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach, strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. **Cele strategiczne**
2. **Programy strategiczne**
3. **Projekty realizacyjne**
4. **Zadania do wykonania.**

Rysunek 1. Układ strategii¹

Każdy cel, program i projekt zostały w dokumencie strategii dokładnie uzasadnione i scharakteryzowane.

Następnym, po misji poziomem, planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działania samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu strategii. Projekty te zostały w niniejszym dokumencie szczegółowo

¹ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie strategii to opracowania własne

rozpisane. Każdy projekt opatrzone opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru oraz inne, ważne dla jego realizacji informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano zestaw niezbędnych danych, obejmujących przede wszystkim **zadania**, czyli czynności do wykonania w ramach każdego projektu. Zostały tutaj również określone inne informacje – opis beneficjentów i celu, dla którego projekt jest realizowany, informacje o jednostce odpowiedzialnej za jego wykonanie oraz jednostkach współpracujących, a także terminy realizacji poszczególnych zadań.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) diagnozy
- 2) planowania
- 3) wdrożenia
- 4) oceny.

Kluczowym elementem w przygotowaniu strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Duży nacisk położono na opisanie celów, programów i poszczególnych projektów, które jako finalne „produkty” przeprowadzonych analiz i konsultacji, wynikają bezpośrednio z opisanych w pierwszej części strategii (diagnozie Gminy) uwarunkowań rozwojowych oraz z przyjętych strategicznych kierunków rozwoju Gminy.

Należy podkreślić, że strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie mieszkańcy chcieliby, aby były zrealizowane do 2020 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

W rzeczywistości cele, zapisane w strategii, nigdy nie są osiągnięte dokładnie w takim zakresie, w jakim są pierwotnie zaplanowane, bowiem w ciągu wielu lat realizacji przedsięwzięć strategicznych zmienia się zarówno samorząd, jak i jego otoczenie – pojawiają się nowe koncepcje, wyzwania, oczekiwania i możliwości, których konsekwencją jest zmiana lub nawet zaniechanie części pierwotnych planów, a w ich miejsce wprowadzane są inne.

2. ANALIZA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ „STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY ŚREM 2007-2013”

Pierwszym etapem prac nad opracowaniem „Strategii Rozwoju Gminy Śrem na lata 2013-2020” było spojrzenie wstecz na to, co zostało zrealizowane w ciągu minionych 7 lat w ramach „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Śrem 2007-2013”, uchwalonej przez Radę Miejską 28 czerwca 2007 roku.

Dokonano analizy wykonania zapisów dotychczasowej strategii w celu:

- sporządzenia zestawienia zadań, które zostały zrealizowane w całości
- identyfikacji zadań zrealizowanych częściowo - w celu poznania przyczyn niepełnego wykonania i określenia pozostałych prac, ponieważ mogą lub powinny one zostać wprowadzone do nowej strategii
- identyfikacji zadań nie rozpoczętych i wyjaśnienia przyczyn zaistniałej sytuacji
- identyfikacji zadań o charakterze ciągłym.

Syntetyczne zestawienie zadań, przyjętych do wykonania w 2007 roku, z podziałem na zadania zrealizowane w całości, częściowo, nie rozpoczęte oraz zadania o charakterze ciągłym, zostało przedstawione poniżej.

Realizacja „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Śrem 2007-2013” odbywała się zgodnie z jej celem generalnym:

Poprawa jakości przestrzeni gminy, systemu edukacji, poziomu gospodarki i rynku pracy oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem standardu życia społeczności,

w oparciu o cztery strategiczne cele rozwoju Gminy:

1. *Dostosowanie przestrzeni gminy do wyzwań XXI wieku*
2. *Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjału rozwojowego gminy*
3. *Wzrost kompetencji mieszkańców oraz rozwój kapitału ludzkiego*
4. *Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego,*

w ramach których sformułowano szereg celów operacyjnych.

Każdemu celowi strategicznemu przyporządkowano kilka zadań do wykonania. Poniżej przedstawiono informację na temat stopnia ich realizacji:

Cel strategiczny 1: Dostosowanie przestrzeni gminy do wyzwań XXI wieku

Zadania:

- 1) Opracowanie programu modernizacji układu komunikacyjnego miasta i nawierzchni ulic w gminie – zadania nie zrealizowano ze względu na zbyt wysokie koszty ofertowe.

- 2) Dostosowanie lokalnego programu rewitalizacji do wymaganych standardów – zrealizowano.
- 3) Opracowanie programu promocji gminy – zrealizowano.
- 4) Stworzenie systemu parkingów zewnętrznych dla przejezdnych i miejscowych kierowców z odpowiednią infrastrukturą – zrealizowano częściowo – przebudowano parking na Pl. 20 Października, opracowano dokumentację na parking przy ul. Stary Rynek.

Cel strategiczny 2: Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjału rozwojowego gminy

- 1) Utworzenie Centrum Innowacyjnej Przedsiębiorczości Regionu Śremskiego – nie zrealizowano – opracowano koncepcję Centrum, jednak samego Centrum nie utworzono, ponieważ władze województwa dokonały zmiany w składzie beneficjentów, którzy mogli uzyskać dofinansowanie na utworzenie Centrum w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 – skreślono gminy
- 2) Znaczący wzrost budownictwa mieszkaniowego na terenie miejskim i w uzupełnieniu struktury urbanistycznej wsi – zrealizowano – miernikiem aktywności samorządu jest powierzchnia terenów, które zostały przeznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele budownictwa mieszkaniowego – w ciągu ostatnich 5 lat było to 421 ha
- 3) Opracowanie koncepcji przebudowy bazy hotelowo-sportowej w Parku Powstańców Wlkp. w nowoczesny kompleks na potrzeby Euro 2012 r. - zrealizowano
- 4) Lepsze wykorzystanie potencjału Stowarzyszenia Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – zrealizowano; przykładem mogą być:
  - fundusz pożyczkowy w ramach inicjatywy JEREMIE
  - obsługa punktu konsultacyjnego przez akredytowanych konsultantów dla MSP i osób chcących otworzyć działalność gospodarczą
  - bezpłatna pomoc przy wnioskach aplikacyjnych do różnych programów unijnych
- 5) Pogłębienie współpracy międzygminnej z zakresie gospodarki komunalnej na bazie spółek gminy Śrem – zmieniono koncepcję realizacji zadania – współpraca ta była realizowana przez Urząd Miejski w Śremie (np. zakupy energii, gospodarka odpadami)

Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców oraz rozwój kapitału ludzkiego

- 1) Opracowanie i wdrożenie całościowego programu rozwoju oświaty w celu podniesienia jakości edukacji oraz dostosowania kierunków nauczania do potrzeb rynku pracy – zrealizowano.
- 2) Opracowanie programu informatyzacji gminy w tym stworzenie spójnego systemu gromadzenia danych statystycznych – zrealizowano.

Cel strategiczny 4: Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

- 1) Opracowanie programu pomocy społecznej – zrealizowano.
- 2) Wypracowanie wspólnie z powiatem jednego, prestiżowego wyróżnienia dla osób szczególnie zasłużonych w określonych dziedzinach – nie zrealizowano, każdy z samorządów przyznaje własne wyróżnienia.
- 3) Aktywne wspieranie organizacji młodzieżowych oraz różnych grup społecznych – realizacja ciągła w oparciu o roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Analiza realizacji zadań strategicznych założonych w „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Śrem 2007-2013” pokazuje, że zdecydowana większość zadań, które przyjęła Rada Miejska w 2007 roku została wykonana:

- w całości zrealizowano 10 spośród 14 zadań (tj. ponad 71%)
- częściowo zrealizowano 1 zadanie
- nie zrealizowano 3 zadań i to z powodów niezależnych od Gminy.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

3.1 Wyniki sondażowych badań ankietowych

3.1.1. Organizacja badań

a) Charakterystyka grupy badawczej

W ramach badań respondenci wypełniali metryczkę z danymi osobowymi, dzięki czemu można określić ich wiek (18-29, 30-39, 40-49, 50-59 i powyżej 60 lat), płeć, wykształcenie, status zawodowy oraz sołectwo i miejscowość, w których mieszkają.

W badaniu wzięło udział 170 respondentów - 104 mężczyzn oraz 65 kobiet (1 osoba nie zaznaczyła płci). Spośród kobiet 50 posiadało wykształcenie wyższe, 9 średnim, 6 policealne. Pośród mężczyzn najwięcej respondentów posiadało wykształcenie wyższe – 67 osób, 23 średnie, 7 z policealne, 4 wykształcenie zawodowe oraz 2 podstawowe. Jedna osoba nie zaznaczyła wykształcenia.

Z badań wynika, iż 69 osób spośród ankietowanych (41%) to osoby między 18 a 29 rokiem życia, w tym 39 mężczyzn i 30 kobiet. Natomiast 62 badanych (37%) to osoby między 30 a 39 rokiem życia, w tym 17 kobiet i 45 mężczyzn. Dalej kolejno: 18 osób w przedziale wiekowym 40-49 lat (8 kobiet, 10 mężczyzn), 17 w przedziale 50-59 lat (10 kobiet, 6 mężczyzn i 1 osoba, która nie podała płci) oraz 1 mężczyzna powyżej 60 roku życia. Trzy osoby nie zaznaczyły wieku.

Wśród ankietowanych 132 osoby zamieszkują w Śremie, 10 zaznaczyło miejscowość Psarskie, 7 Pysząca, 3 osoby pochodzą z Mechlina, 2 z Błociszewa, 2 z Nochowa oraz po 1 osobie z miejscowości: Bodzyniewo, Dalewo, Gaj, Grzymysław, Łęg, Mórka, Niesłabin, Zbrudzewo. 5 osób nie zaznaczyło miejsca zamieszkania.

Spośród ankietowanych wszyscy wypełnili rubryczkę statut zawodowy. Najwięcej ankietowanych to pracownicy etatowi - 126 osób (75 mężczyzn, 50 kobiet), dalej: 18 przedsiębiorców (15 mężczyzn, 3 kobiety), 11 studentów (6 mężczyzn, 5 kobiet), 11 niepracujących (6 mężczyzn, 5 kobiet), 4 rolników (2 mężczyzn, 2 kobiety).

b) Teren badań

Badania były przeprowadzone na terenie gminy Śrem w dniach 5.06-14.08.2012 r. Spośród 170 ankietowanych, 157 osób wypełniło ankietę w elektronicznym systemie, do którego można było zalogować się odwiedzając stronę internetową gminy, a pozostałych 13 osób wypełniło ręcznie wersję papierową ankiety.

c) Charakterystyka narzędzia badawczego

Badania zostały przeprowadzone za pomocą specjalnie w tym celu skonstruowanej ankiety. Kwestionariusz składał się z 4 części. Założono, iż odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie mieszkańcy Gminy:

- Oceniają warunki życia w Gminie
- Wskażą zadania, które według nich są najważniejsze i najpilniejsze do zrealizowania.
- Wymienia 5 najważniejszych działań do zrealizowania na terenie sołectwa
- Wypełnią metryczkę.

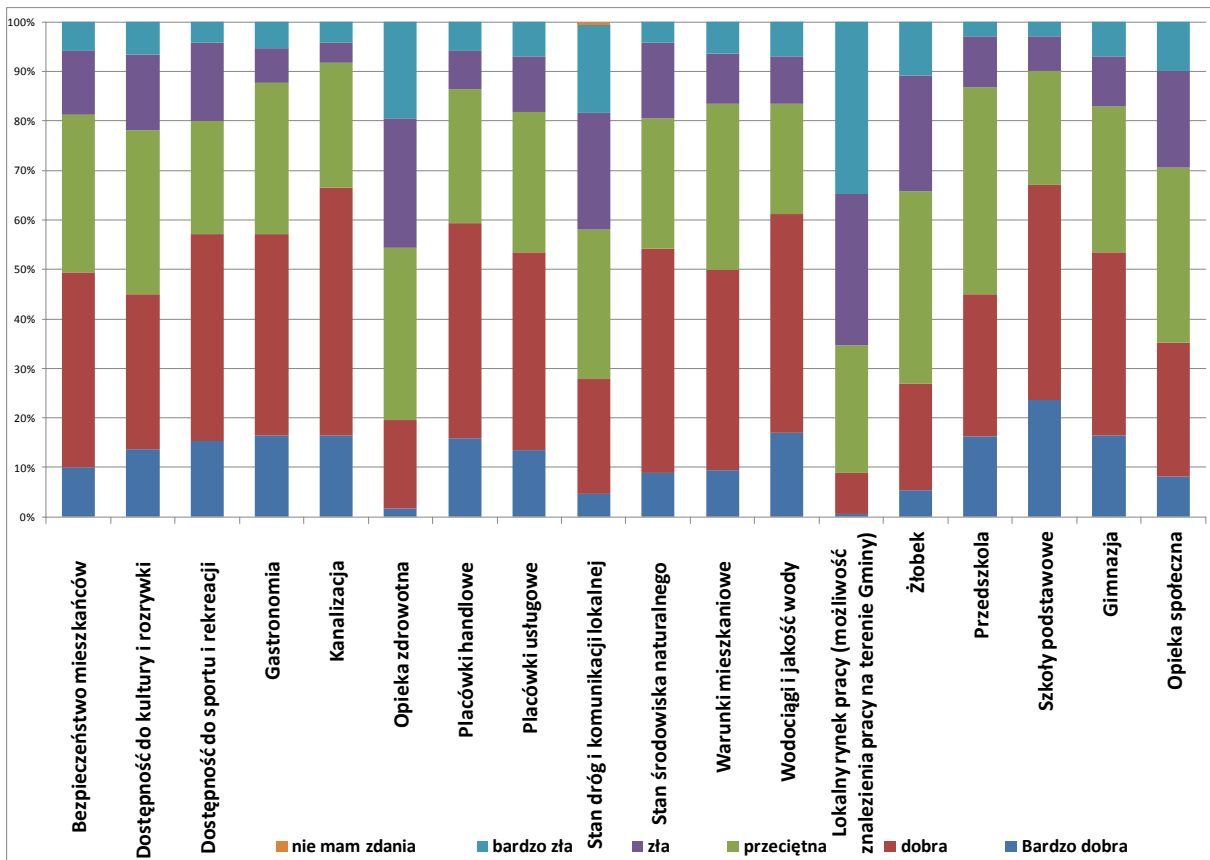
3.1.2. Ocena warunków życia w gminie Śrem

Ocena warunków życia w Gminie została przeprowadzona na próbie 170 mieszkańców. Ankietowani ocenili według 5-stopniowej skali stan poszczególnych dziedzin:

- 1) Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)
- 2) Żłobek
- 3) Przedszkola
- 4) Szkoły podstawowe
- 5) Gimnazja
- 6) Opieka społeczna
- 7) Opieka zdrowotna
- 8) Warunki mieszkaniowe
- 9) Bezpieczeństwo mieszkańców
- 10) Dostępność do kultury i rozrywki
- 11) Dostępność do sportu i rekreacji
- 12) Wodociągi i jakość wody
- 13) Kanalizacja
- 14) Stan dróg i komunikacji lokalnej
- 15) Stan środowiska naturalnego
- 16) Gastronomia
- 17) Placówki handlowe
- 18) Placówki usługowe.

Wyniki części ankiety, dotyczącej warunków życia w gminie Śrem, przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Ocena warunków życia w gminie Śrem przez jej mieszkańców

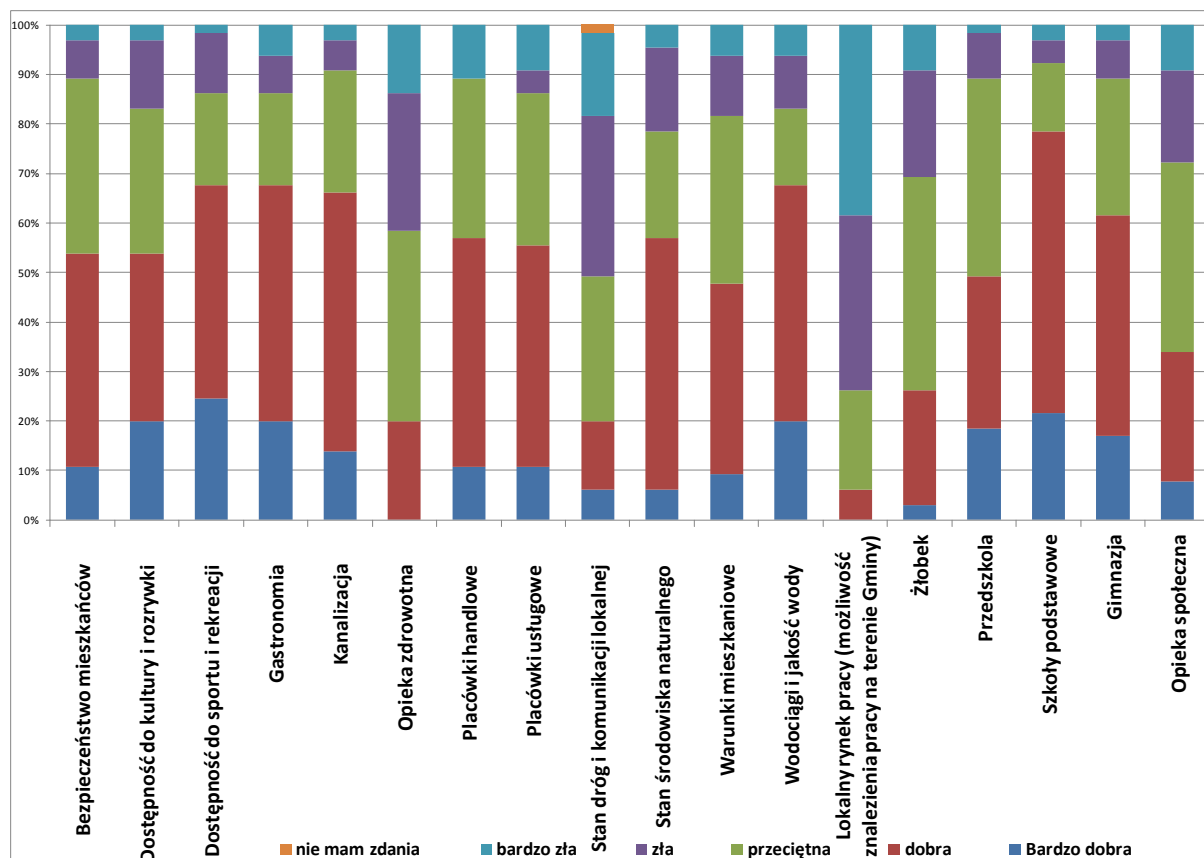
Z przedstawionego zestawienia wynika, że **respondenci najgorzej ocenili lokalny rynek pracy i możliwości znalezienia pracy na terenie gminy** - aż 59 spośród 170 ankietowanych wystawiło tej pozycji ocenę „bardzo złą”, co daje 35% oraz 52 osoby ocenę „złą” - 31%. Stosunkowo dużo osób oceniło także „bardzo źle” lub „źle” opiekę zdrowotną oraz stan dróg i komunikacji lokalnej. Prawie 19% badanych wystawiło ocenę „bardzo złą” opiece zdrowotnej oraz 26% ocenę „złą”. Natomiast 18% określiło stan dróg i komunikację jako „bardzo złą”, kolejnych 24% jako złą. Bardzo mało osób wystawiło złą ocenę przedszkolom, szkołom podstawowym, środowisku naturalnemu, kanalizacji, dostępności do sportu i rekreacji (zaledwie 5-7 osób).

Najwięcej ocen „przeciętnych” od respondentów uzyskały następujące dziedziny: 41% przedszkola, 38% „żłobek”, 35% opieka społeczna. Opieka zdrowotna, poza dość wysokimi ocenami negatywnymi, oceniana jest też przez licznych ankietowanych przeciętnie - 35%. Dość wysokie oceny przeciętne otrzymały także: warunki mieszkaniowe - 34%, dostępność do kultury i rozrywki - 33% oraz bezpieczeństwo mieszkańców - 32%.

Zdecydowanie najwyższe oceny - „bardzo dobre” - uzyskały w gminie Śrem: szkoły podstawowe - 24%, wodociągi i jakość wody - 17%, gastronomia - 16%, kanalizacja - 16%, gimnazja - 16%, placówki handlowe - 16%, przedszkola - 16% oraz dostępność do sportu i rekreacji - 15%.

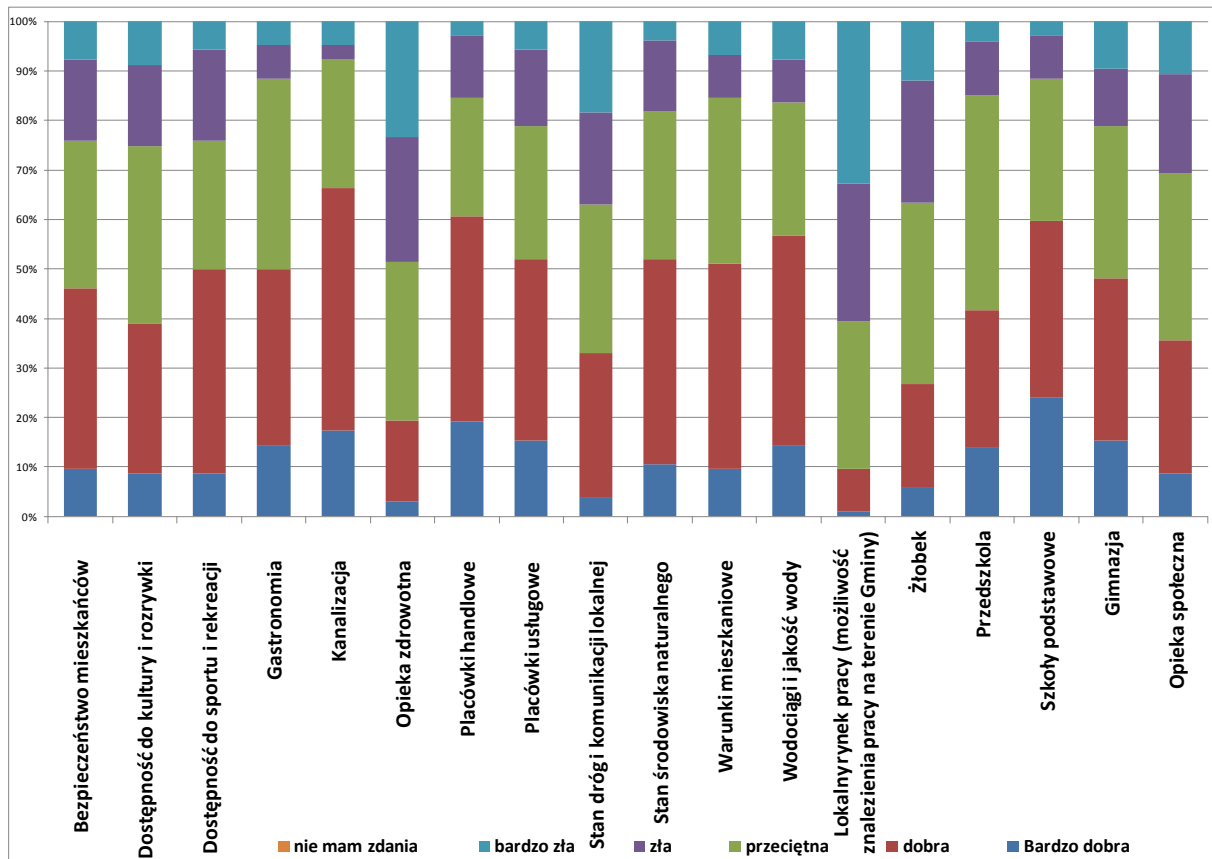
Najwięcej ocen „dobrych” ankietowani przyznali następującym pozycjom: aż 85 ankietowanych wskazało kanalizację, co daje 50%, i dalej kolejno: stan środowiska naturalnego - 45%, wodociągi i jakość wody - 44%, placówki handlowe - 44%, szkoły podstawowe - 44%. Natomiast 71 spośród ankietowanych dało także ocenę „dobrą” kategorii: dostępność do sportu i rekreacji, co daje 42%.

Wykres 2. Ocena warunków życia w gminie Śrem przez kobiety

Najwięcej respondentek wystawiło ocenę bardzo dobrą dostępności do sportu i rekreacji (24%) oraz szkołom podstawowym (21%). Dość dużo kobiet - 20% - dało także ocenę bardzo dobrą: dostępności do kultury i rozrywki, gastronomii oraz wodociągom i jakości wody. Ocenę dobrą kobiety dały ponownie szkołom podstawowym (57%), kanalizacji (52%), środowisku naturalnemu (51%) oraz po równo 48% gastronomii i jakości wody. **Najgorzej kobiety oceniły: lokalny rynek pracy (38%) oraz drogi i komunikację lokalną (17%),** wystawiając tym pozycjom ocenę bardzo złą. Warto zauważyć, iż zarówno kobiety, jak i mężczyźni, najgorzej oceniają lokalny rynek pracy. Złe oceny kobiety wystawiły ponownie lokalnemu rynkowi pracy (35%), stanowi dróg i komunikacji lokalnej (32%).

Wykres 3. Ocena warunków życia w gminie Śrem przez mężczyzn

Mężczyźni najwyżej ocenili (podobnie jak kobiety) szkoły podstawowe (24%), placówki handlowe (19%) oraz placówki usługowe (15%), dając im ocenę bardzo dobrą. Dobrze mężczyźni ocenili: kanalizację (49%), wodociągi i jakość wody (42%). 41% ankietowanych mężczyzn oceny dobre dało równomiernie pozycjom: warunki mieszkaniowe, stan środowiska naturalnego, ponownie placówkom handlowym oraz dostępności do sportu i rekreacji. Bardzo źle mężczyźni ocenili w Gminie lokalny rynek pracy (33%) oraz opiekę zdrowotną (23%). Wśród pozycji wymienianych najczęściej jako złe wystąpiły: lokalny rynek pracy (28%), opieka zdrowotna (25%), żłobek (24%), opieka społeczna (20%). Warto zauważyć, że liczne oceny złe i bardzo złe mężczyźni przyznali tej samej pozycji, co kobiety – lokalnemu rynkowi pracy oraz opiece zdrowotnej.

Biorąc pod uwagę podział ankietowanych ze względu na wykształcenie, można zauważyć, że osoby z wyższym wykształceniem dużo lepiej oceniają poziom szkolnictwa – lepiej ocenili zarówno szkoły podstawowe (72% ocen dobrych i bardzo dobrych; 28% w przypadku osób z niższym wykształceniem), jak i gimnazja (13% ocen złych i bardzo złych; 26% w przypadku osób z niższym wykształceniem). Zauważalna różnica jest także w ocenie bezpieczeństwa mieszkańców, ponieważ osoby z niższym wykształceniem oceniają ten aspekt życia gorzej (28% ocen złych i bardzo złych) niż osoby po studiach (15%). Osoby z wyższym wykształceniem najlepiej oceniają szkoły podstawowe, kanalizację oraz wodociągi i jakość wody (odpowiednio 72%, 67% oraz 65% odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych), a najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, stan dróg i komunikacji lokalnej oraz opiekę zdrowotną (odpowiednio 69%, 44% oraz 44% ocen złych i bardzo złych). Osoby z niższym wykształceniem najlepiej oceniają

kanalizację oraz placówki handlowe (odpowiednio 65% oraz 61% ocen dobrych i bardzo dobrych), natomiast najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, opiekę zdrowotną oraz żłobek (odpowiednio 57%, 49% oraz 38% ocen złych i bardzo złych).

W przypadku podziału ankietowanych na pracowników etatowych (126 osób) oraz pozostałych (44 osoby) można zauważyć, że pracownicy etatowi gorzej postrzegają stan środowiska naturalnego (51% odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych) od pozostałych osób (64%). Etatowi pracownicy oceniają gorzej także opiekę zdrowotną (16% ocen dobrych i bardzo dobrych; u pozostałych ankietowanych oceny te wynoszą 29% wszystkich odpowiedzi). Pracownicy etatowi gorzej oceniają także stan dróg i komunikacji lokalnej (47% ocen złych i bardzo złych) od przedsiębiorców, rolników, studentów i niepracujących (26% ocen złych i bardzo złych). Osoby pracujące gorzej oceniają także rynek pracy (69% ocen złych i bardzo złych; 54% w przypadku pozostałych ankietowanych). Pracownicy etatowi najlepiej oceniają szkoły podstawowe, kanalizację oraz wodociągi i jakość wody (odpowiednio 68%, 65% oraz 62% ocen dobrych i bardzo dobrych), natomiast najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, opiekę zdrowotną oraz stan dróg i komunikacji lokalnej (odpowiednio 69%, 49% oraz 47% ocen złych i bardzo złych). Przedsiębiorcy, rolnicy, studenci i niepracujący najlepiej oceniają kanalizację, stan środowiska naturalnego oraz szkoły podstawowe (odpowiednio 70%, 64% oraz 63% ocen dobrych i bardzo dobrych), a najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, opiekę zdrowotną oraz opiekę społeczną (odpowiednio 54%, 36% oraz 34% odpowiedzi złych lub bardzo złych).

Porównując ankietowanych **ze względu na wiek** można zauważyć, że osoby młode (do 30 roku życia) lepiej oceniają opiekę zdrowotną (28% odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych) od osób starszych (14%). Młodzi ludzie lepiej oceniają także szkoły podstawowe (78% ocen dobrych i bardzo dobrych w porównaniu do 61% u osób starszych) oraz gimnazja (63% ocen dobrych i bardzo dobrych w porównaniu do 48% u osób starszych). Osoby starsze zdecydowanie gorzej oceniają żłobki (43% ocen złych i bardzo złych) oraz przedszkola (19% ocen złych i bardzo złych) w porównaniu do osób przed 30 rokiem życia (odpowiednio 19% oraz 4% ocen złych i bardzo złych). Ludzie młodzi najlepiej oceniają kanalizację oraz szkoły podstawowe (odpowiednio 68% oraz 45% ocen dobrych lub bardzo dobrych), a najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, stan dróg i komunikacji lokalnej oraz opiekę zdrowotną (odpowiednio 68%, 43% oraz 36% ocen złych i bardzo złych). Ludzie starsi najlepiej oceniają kanalizację oraz wodociągi i jakość wody (odpowiednio 66% oraz 65% ocen dobrych lub bardzo dobrych), natomiast najgorzej oceniają lokalny rynek pracy, opiekę zdrowotną oraz żłobek (odpowiednio 65%, 52% oraz 43% odpowiedzi złych lub bardzo złych).

3.1.3. Ważność działań w gminie Śrem

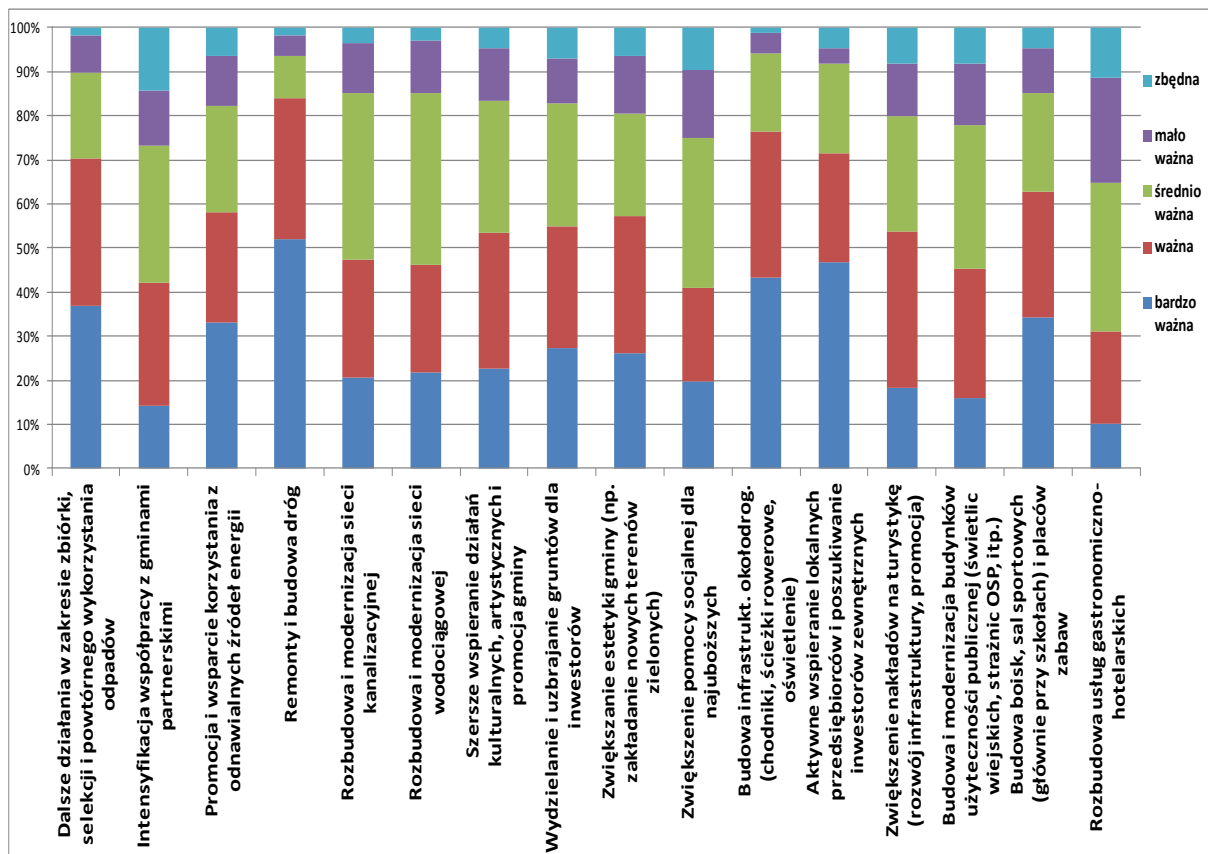
W ramach tej samej ankiety oceniana była także ważność 16 działań w Gminie, m. in. remonty i budowa dróg, zwiększanie estetyki Gminy, czy zwiększenie nakładów na turystykę. Respondenci oceniali według 5-stopniowej skali ważność poszczególnych działań:

- 1) Remonty i budowa dróg.
- 2) Budowa infrastruktury okołodrogowej.
- 3) Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej.
- 4) Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej.

- 5) Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów.
- 6) Aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych.
- 7) Zwiększenie nakładów na turystykę.
- 8) Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw.
- 9) Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej.
- 10) Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii.
- 11) Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów.
- 12) Rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich.
- 13) Zwiększanie estetyki gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych).
- 14) Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi.
- 15) Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy.
- 16) Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych.

Na Wykresie 4 przedstawiono wyniki części ankiety, dotyczącej pożądanych działań w gminie Śrem.

Wykres 4. Skala ważności poszczególnych działań gminy Śrem wg jej mieszkańców

Ponad 52% spośród ankietowanych wskazało, że **działaniem najważniejszym i najpilniejszym dla Gminy są remonty i budowa dróg**. Kolejnych 46% respondentów wskazało aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych. Natomiast 43% ankietowanych jako „bardzo ważne” wskazywała także

budowę infrastruktury okołodrogowej oraz dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów - 36%.

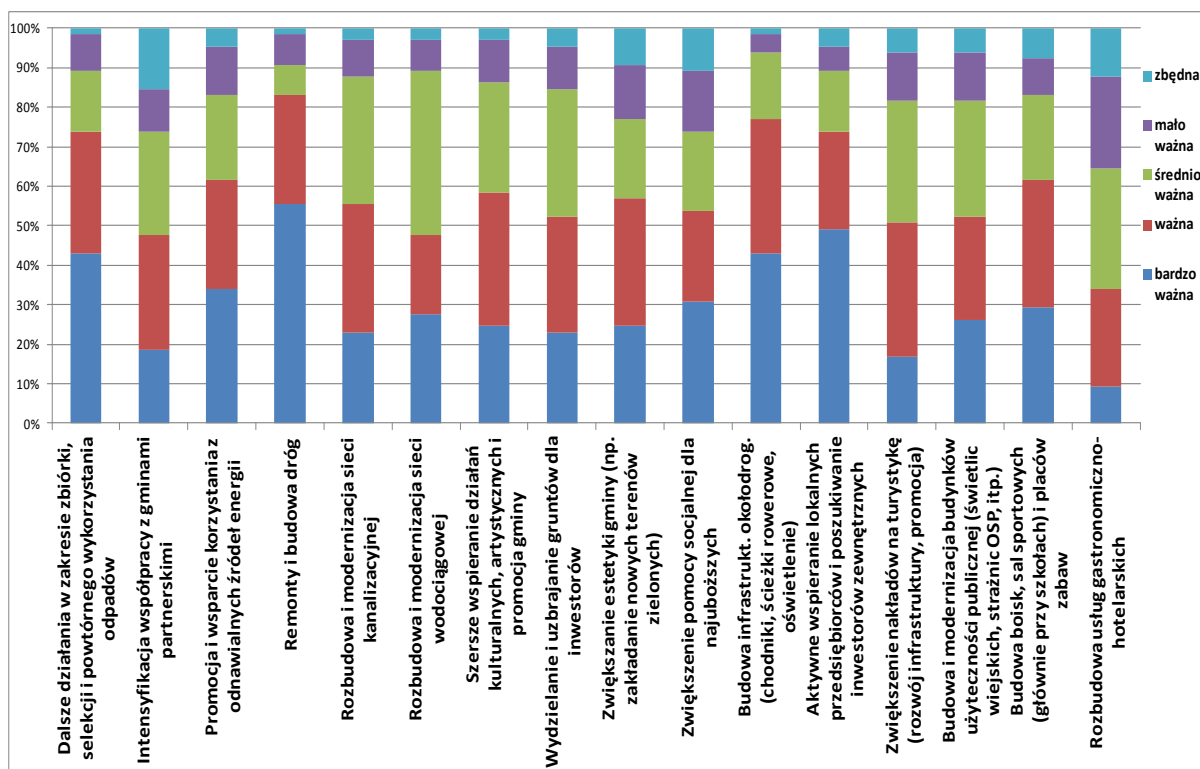
Jako działania „ważne” dla Gminy, mieszkańcy uznali: zwiększenie nakładów na turystykę – 35%, dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów – 33%, budowa infrastruktury okołodrogowej – także 33% oraz remonty i budowa dróg 32%.

Wśród działań „średnio ważnych” wymieniane są najczęściej: rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej - 39%, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej 38%, zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych - 34%, rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich - także 34%.

Dla 24% respondentów „mało ważna” okazała się rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich. Blisko 15% osób wskazało, że także „mało ważne” jest zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych.

Za działania zbędne mieszkańcy gminy Śrem najczęściej uważają: intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi – 14%, rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich - 11% oraz zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych – 9%.

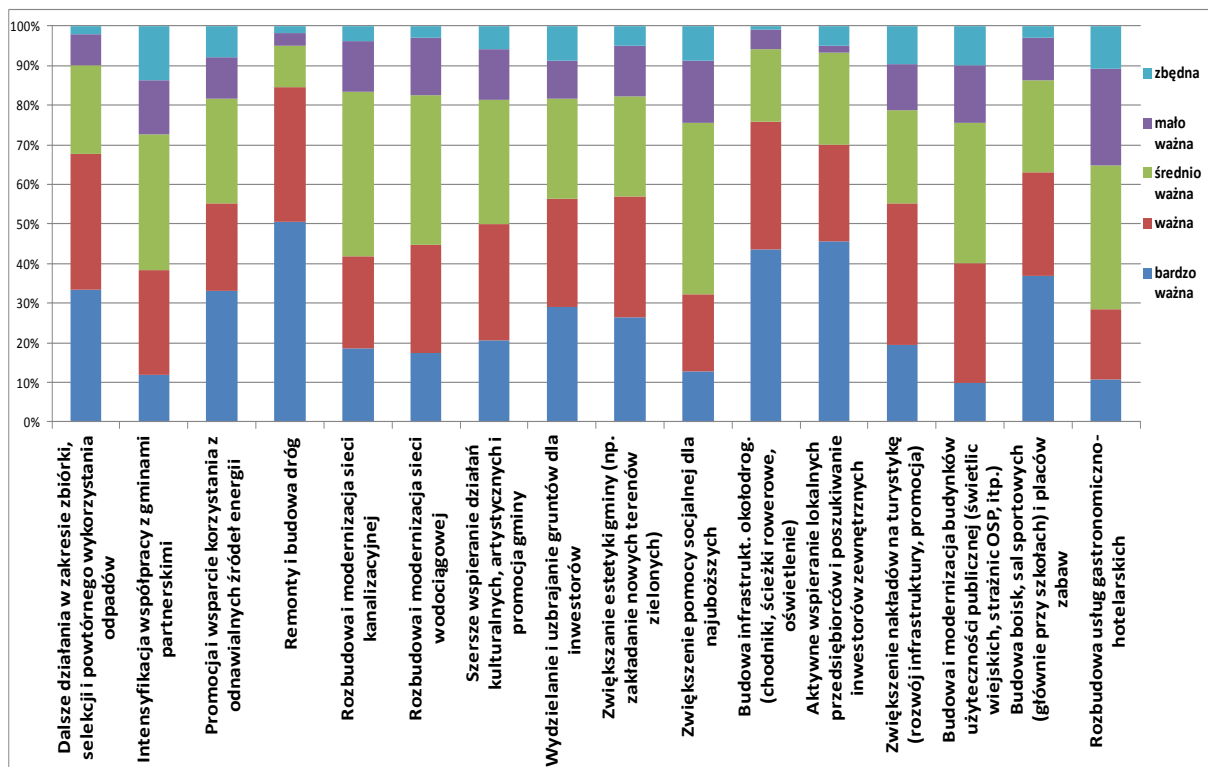
Wykres 5. Ocena ważności poszczególnych działań gminy Śrem przez kobiety

Kobiety za bardzo ważne działania do wykonania w Gminie wskazywały: remonty i budowę dróg (55%), aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (49%), budowę infrastruktury okołodrogowej oraz dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów – obie pozycje 43%. Jako działania ważne respondentki najczęściej wskazywały na równi trzy

pozycje: zwiększenie nakładów na turystykę, budowa infrastruktury okołodrogowej oraz szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy (34%). Ankietowane za działania mało ważne podawały: rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich (23%), zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych (15%). Jako działania zbędne uznały intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi (15%) oraz ponownie rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich (12%). Jako działania średnio ważne najczęściej kobiet wskazuje rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej (42%). Jako działania średnio ważne wskazywane są także: wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej - 32% ankietowanych kobiet wskazało obie pozycje.

Wykres 6. Ocena ważności poszczególnych działań gminy Śrem przez mężczyzn

Aż 50% mężczyzn za najważniejsze działanie dla Gminy uważa remonty i budowę dróg, na co także wskazywały kobiety. Drugie i trzecie miejsce wśród działań bardzo ważnych zajmują: aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (46%) oraz budowa infrastruktury okołodrogowej (44%). **Zauważyć należy, iż zarówno kobiety, jak i mężczyźni wskazują takie same działania za najważniejsze.** Jako działania ważne ankietowani wskazują: zwiększenie nakładów na turystykę (36%), remonty i budowę dróg (34%), dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów (34%). Co ciekawe, przy działaniach ważnych pojawiają się, niewymieniane dotąd wcześniej, zwiększenie estetyki Gminy (30%) oraz budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (30%). Mężczyźni najczęściej jako działania zbędne wskazują, podobnie do kobiet, intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi (14%) oraz rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich (11%). Wśród działań mało ważnych wymieniają najczęściej konsekwentnie rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich (25%). Jednakże w działaniach średnio ważnych dla Gminy zaznaczają się pewne różnice

względem płci. Mężczyźni najczęściej wymieniają zwiększenie pomocy dla najuboższych (43%), podczas gdy kobiety wskazują wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów. Dość często wspomnianą pozycją u mężczyzn jest także rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (42%).

Biorąc pod uwagę **podział ankietowanych ze względu na wykształcenie** można zauważyć, że osoby z niższym wykształceniem uważają za ważniejszą rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej (56% ocen ważnych i bardzo ważnych) od osób z wykształceniem wyższym (41%). Ludzie z wyższym wykształceniem za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg, budowanie infrastruktury okołodrogowej oraz aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (odpowiednio 82%, 76% oraz 73% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), a za najmniej ważne uważają rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich, intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi oraz zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych (odpowiednio 34%, 28% oraz 28% ludzi oceniło działania jako mało ważne lub zbędne). Ankietowani z niższym wykształceniem za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg, budowę infrastruktury okołodrogowej oraz dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów (odpowiednio 88%, 80% oraz 72% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), natomiast za najmniej ważne uważają rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich, intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi oraz zwiększenie nakładów na turystykę (odpowiednio 40%, 26% oraz 24%).

Dzieląc ankietowanych **ze względu na status zawodowy** zauważono, że przedsiębiorcy, rolnicy, studenci i niepracujący za ważną uważają intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi (62% ocen ważnych i bardzo ważnych), podczas gdy pracownicy etatowi nie uważają tego obszaru działań za priorytet (35% ocen ważnych i bardzo ważnych). Pracownicy etatowi za mniej ważne uważają także budowę i modernizację budynków użyteczności publicznej (26% oceniło te zadania za mało ważne lub zbędne; 9% w przypadku pozostałych osób) oraz rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich (42% pracowników etatowych oceniło te zadania za mało ważne lub zbędne; 18% w przypadku pozostałych osób). Pracownicy etatowi za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg, budowę infrastruktury okołodrogowej oraz aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (odpowiednio 85%, 76% oraz 73% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), a za najmniej ważne uważają rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich oraz intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi (odpowiednio 42% oraz 32% ludzi oceniło działania jako mało ważne lub zbędne). Przedsiębiorcy, rolnicy, studenci i niepracujący za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg, budowę infrastruktury okołodrogowej oraz budowę boisk, sal sportowych i placów zabaw (odpowiednio 82%, 77% oraz 73% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), natomiast za najmniej ważne uważają rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych (odpowiednio 21% oraz 20% ludzi oceniło działania jako mało ważne lub zbędne).

Rozpatrując **odpowiedzi pod względem wieku** ankietowanych stwierdzono, że osoby młode (do 30 roku życia) za ważniejsze działanie uważają zwiększenie estetyki Gminy (68% ocen ważnych i bardzo ważnych) w porównaniu do osób starszych (50%). Z kolei osoby po 30 roku życia uważają, że aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców

i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych jest ważniejsze (78% oceniło te zadania za ważne bądź bardzo ważne) niż według osób młodych (64%). Młodzi ludzie za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg oraz budowę infrastruktury okołodrogowej (odpowiednio 82% oraz 73% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), a za najmniej ważne uważają rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich, budowę i modernizację budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych (odpowiednio 31%, 22% oraz 21% ludzi oceniło działania jako mało ważne lub zbędne). Ludzie w wieku powyżej 30 lat za najważniejsze uważają remonty i budowę dróg, budowę infrastruktury okołodrogowej oraz aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (odpowiednio 86%, 79% oraz 78% ludzi oceniło działania jako ważne lub bardzo ważne), natomiast za najmniej ważne uważają: rozbudowę usług gastronomiczno-hotelarskich, intensyfikację współpracy z gminami partnerskimi oraz zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych (odpowiednio 39%, 33% oraz 28% ludzi oceniło działania jako mało ważne lub zbędne).

3.1.4. Wskazanie najważniejszych działań w miejscu zamieszkania respondentów

W ostatnim pytaniu respondenci zostali poproszeni o podanie najważniejszych działań na terenie ich sołectwa, na które powinny być w pierwszej kolejności wydatkowane środki z budżetu Gminy. Było to pytanie otwarte, więc odpowiadający mieli swobodę wypowiedzi. Wyniki tych badań zaprezentowano poniżej.

Tabela 1. Najważniejsze, zdaniem respondentów, działania do zrealizowania w miejscu ich zamieszkania

L.p.	Działanie	Liczba wskazań
1.	Budowa i remont dróg gminnych	81
2.	Rozbudowa/remonty chodników	26
3.	Oświetlenie	23
4.	Utworzenie ścieżek rowerowych	21
5.	Rozwój kultury	20
6.	Tworzenie nowych miejsc pracy	18
7.	Szkoły	18
8.	Uzbrojenie gruntów dla inwestorów/Pozyskiwanie inwestorów	17
9.	Budowa placów zabaw	16
10.	Sport	16
11.	Pomoc społeczna	13
12.	Tworzenie nowych mieszkań (o przystępnych cenach)	13
13.	Kanalizacja	13
14.	Dostępność do usług zdrowotnych	11
15.	Zieleń	11
16.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w szczególności MSP	10
17.	Komunikacja (kolej)	9
18.	Remonty i budowa świetlic i sal wiejskich	8

19.	Przedszkola	8
20.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	7
21.	Rozbudowa komunikacji miejskiej	7
22.	Promocja gminy	6
23.	Estetyka gminy	6
24.	Zwiększenie dostępności do Internetu	6
25.	Poprawa jakości/czystości wody	6
26.	Remonty starych budynków	5
27.	Ekologia	5
28.	Wsparcie i pomoc dla ludzi starszych	5
29.	Rozrywka	5
30.	Gaz	5
31.	Parki	5
32.	Parkingi	5
33.	Wsparcie dla najuboższych	4
34.	Czystość	4
35.	Inwestycje dot. Warty(koryto, linia brzegowa, przyroda, itp.)	4
36.	Żłobki	4
37.	Utrzymywanie porządku na poboczach dróg, przycinanie drzew,	4
38.	Remont basenu	3
39.	Zadbanie o Zalew	3
40.	Przyciąganie nowych mieszkańców do gminy	3
41.	Oczyszczenie jeziora	3
42.	Rewitalizacja	3
43.	Dofinansowywanie bibliotek	2
44.	Tereny rekreacyjne	2
45.	Turystyka	2
46.	Oczyszczanie rowów melioracyjnych	2
47.	Energia odnawialna	2
48.	Ścieżki dla rolek	2
49.	Termomodernizacje	1
50.	Modernizacja budynków	1
51.	Monitoring	1
52.	Sygnalizacja świetlna	1
53.	Ławki	1
54.	Kosze na śmieci	1
55.	Bezpieczeństwo	1

Z powyższego zestawienia ewidentnie wynika, że największą potrzebą, zgłaszaną przez mieszkańców jest budowa dróg i infrastruktury okołodrogowej. Pozycje te zajęły cztery czołowe miejsca! Na piątym miejscu znalazł się rozwój kultury, jednak z liczbą głosów ponad 4 razy mniejszą niż pozycja nr 1.

3.2 Analiza SWOT²

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między raportem o stanie Gminy a strategią jej rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Gminy, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jej rozwoju, który powinien bazować na posiadanych własnych atutach oraz szansach, pojawiających się w otoczeniu.

Poniżej zaprezentowana analiza SWOT w przypadku gminy Śrem miała pogłębiony charakter – zarówno czynniki wewnętrzne (silne i słabe strony), jak i zewnętrzne (szanse i zagrożenia) zostały nie tylko wymienione (jak to ma miejsce w olbrzymiej większości strategii gminnych), ale dokonana została ich hierarchizacja w celu wykazania, które z nich będą miały najistotniejszy wpływ na przyszły rozwój Gminy. Została tu przeprowadzona krzyżowa analiza wzajemnego, potencjalnego oddziaływania poszczególnych czynników, których dodatni bądź ujemny wpływ może być potęgowany lub osłabiany poprzez wpływ innych czynników (np. wykorzystanie silnej strony może być osłabione przez negatywny wpływ zewnętrzny, a szansa zewnętrzna nie będzie mogła być wykorzystana z powodu wewnętrznych słabości).

Dzięki kwantyfikacji wpływu poszczególnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych na sytuację Gminy, możliwa była konfrontacja łącznych wartości sił sprzyjających i utrudniających rozwój, i w rezultacie wskazanie zalecanego charakteru strategii rozwoju gminy Śrem, adekwatnego dla jej pozycji strategicznej.

Analiza SWOT została przeprowadzona w formie warsztatów z udziałem przedstawicieli samorządu (Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych). Jako dane wejściowe w analizie zostały wykorzystane wyniki przeprowadzonych wywiadów i badań ankietowych.

3.2.1. Analiza SWOT/TOWS – opis metody

Zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych jest klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (atuty, silne strony)
- W – Weaknesses (problemy, słabości)
- O – Opportunities (szanse, możliwości)
- T – Threats (zagrożenia).

Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach rozwojowych. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

² W teoretycznej części opracowania wykorzystano m.in. następujące materiały: T. Domański: *Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego gminy*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 2000; K. Oblój: *Strategia organizacji – W poszukiwaniu trwałej przewagi konkurencyjnej*, PWE, Warszawa 1998; E. Bończyk-Kucharczyk, K. Herbst, K. Chmura: *Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość*, Polska Fundacja Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 1998.

Wbrew powszechnym opiniom, analiza silnych stron, słabości oraz szans i zagrożeń nie jest tylko narzędziem diagnostycznym, lecz na podstawie tej analizy rozwinęły się metody pozwalające na wyznaczenie w usystematyzowany sposób opcji strategicznego działania organizacji (firmy, gminy). Jedną z takich metod, oferujących coś więcej niż tylko ogólny kierunek działania, wyrażający się w stwierdzeniu „wzmacniaj silne strony, wykorzystując szanse i jednocześnie eliminuj słabe strony, omijając zagrożenia” jest analiza SWOT/TOWS.

Analiza ta składa się następujących etapów:

1) Wskazanie czynników determinujących rozwój gminy:

- czynniki zewnętrzne względem wspólnoty: szanse i zagrożenia
- czynniki wewnętrzne: mocne i słabe strony gminy.

Aby na podstawie wyników interakcji występujących w modelu SWOT/TOWS można było wyciągać wnioski, dotyczące najbardziej efektywnego typu strategii w konkretnej konfiguracji gmina-otoczenie, przy wyznaczaniu silnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń, niezbędne jest spełnienie jednego z dwóch warunków:

- istotność (waga) poszczególnych składników analizy SWOT dla rozwoju gminy musi być zbliżona
- gdy spełnienie powyższego warunku jest niemożliwe, należy poszczególnym czynnikom przypisać wagi, określające ich istotność z punktu widzenia ich wpływu na możliwość rozwoju gminy.

2) Badanie relacji zachodzących między silnymi i słabymi stronami a szansami i zagrożeniami, w układach „od wewnątrz na zewnątrz” i „z zewnątrz do wewnątrz”:

- Macierz SWOT służy do badania wpływu czynników wewnętrznych na czynniki zewnętrzne, co można sprowadzić do próby odpowiedzenia na pytania:
  - A- Czy silne strony pozwolą wykorzystać szanse, które mogą wystąpić?
  - B- Czy słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans?
  - C- Czy silne strony pozwolą na przezwyciężenie mogących wystąpić zagrożeń?
  - D- Czy słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń?

Macierz SWOT		Czynniki zewnętrzne	
		Szanse	Zagrożenia
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	A	C
	Słabe strony	B	D

- Macierz TOWS odpowiada podejściu „z zewnątrz do wewnątrz”, gdzie wskazuje się odpowiedzi na pytania:
  - A- Czy szanse spotęgują silne strony?
  - B- Czy szanse pozwalają przezwyciężyć słabości?
  - C- Czy zagrożenia osłabiają silne strony?

D- Czy zagrożenia spotęgują występujące słabości?

Macierz TOWS		Czynniki wewnętrzne	
		Silne strony	Słabe strony
Czynniki Zewnętrzne	Szanse	A	B
	Zagrożenia	C	D

W tabelach SWOT oraz TOWS na przecięciu odpowiedniego wiersza i kolumny wstawiamy cyfrę w zależności od powiązań pomiędzy rozpatrywaną parą czynników. Do określania siły zależności pomiędzy czynnikami można wykorzystać trzystopniową skalę liczbową: 0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność.

- 3) Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami, sumujemy cyfry w kolumnach i wierszach. Dzięki temu otrzymujemy hierarchię zidentyfikowanych czynników w ramach każdej z grup – „silne strony”, „słabe strony”, „szanse”, „zagrożenia”, a więc odpowiedź na pytanie, które czynniki są najbardziej znaczące i wobec tego powinniśmy je w pierwszej kolejności brać pod uwagę przy planowaniu przyszłości gminy.
- 4) Wyznaczenie (na podstawie wyników uzyskanych w poprzednim etapie) jednej z czterech strategii działania.

Zsumowanie wszystkich stwierdzonych interakcji (ćwiartka „A” z macierzy SWOT + ćwiartka „A” z macierzy TOWS, itd.) i porównanie uzyskanych sum otrzymanej macierzy wyborów strategicznych, pozwala znaleźć odniesienie sytuacji gminy (przez wskazanie ćwiartek dominujących i odpowiadających im postulowanych charakterów strategii rozwoju). Uzyskane wyniki są wpisywane do zestawienia zbiorczego, którego przykład przedstawiono poniżej.

Macierz wyborów strategicznych	Silne strony	Słabe strony
Szanse	Strategia dynamiczna (inaczej: agresywna) (maxi - maxi)	Strategia konkurencji (mini - maxi)
	<i>Wykorzystanie okazji przy pomocy silnych stron</i>	<i>Przewycięzanie słabości w celu wykorzystania okazji</i>
Zagrożenia	Strategia konserwatywna (maxi - mini)	Strategia defensywna (mini - mini)
	<i>Wykorzystanie mocnych stron, aby poradzić sobie z zagrożeniami lub żeby ich unikać</i>	<i>Rezygnacja z pewnych działań, przetrwanie</i>

3.2.2. Czynniki analizy SWOT/TOWS dla gminy Śrem

W przypadku gminy Śrem przygotowano dwa zestawienia czynników o charakterze wewnętrznym, czyli silnych i słabych stron:

- 1) Pierwsza, bardzo obszerna lista zawiera kilkadziesiąt czynników, pogrupowanych w 14 obszarów funkcjonalnych Gminy. Wstępna propozycja zestawienia została sporządzona przez konsultantów na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów. Następnie została ona zweryfikowana podczas spotkania z pracownikami Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych oraz podczas spotkań w pięciu następujących tematycznych grupach roboczych:
  - Zagospodarowanie przestrzenne, infrastruktura techniczna i ochrona środowiska.
  - Kultura, sport i rekreacja.
  - Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo.
  - Oświata i wspieranie rozwoju gospodarczego.
  - Zarządzanie gminą oraz integracja w ramach Metropolii Poznań.

Lista ta przedstawia się następująco:

SILNE STRONY (ATUTY)³

Położenie, ogólne warunki życia:

- Korzystne położenie w Metropolii Poznań.
- Optymalna wielkość miasta Śrem, w którym mieszka się spokojnie i wygodnie (wszystkie podstawowe potrzeby życiowe są dobrze zabezpieczone).
- Liczne atrakcje przyrodnicze – rzeka Warta, jeziora, lasy.
- Widoczny jest znaczny rozwój Gminy - powstają nowe osiedla i zakłady pracy, widoczne są liczne inwestycje.
- Gmina jest dobrze zorganizowana, zadbana.

Zagospodarowanie przestrzenne:

- Dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową.
- Umiarkowana intensywność zabudowy.
- Znaczne pokrycie Gminy terenami zielonymi.
- Przeprowadzona częściowa rewitalizacja (urbanistyczna) rynku.

---

³ W kilku przypadkach czynniki o podobnym charakterze występują zarówno po stronie atutów, jak i słabych stron. Jest to dopuszczalne, ponieważ po pierwsze przy analizie wewnętrznej brano pod uwagę nie tylko ściśle zdefiniowane słabości, ale także problemy i potrzeby, a po drugie w ramach tego samego zagadnienia mogą występować zarówno atuty, jak i słabości lub elementy do zrealizowania. Wobec tego na przykład w dziale „Drogi i komunikacja” w atutach jest mowa o ogólnie dobrym stanie dróg gminnych, natomiast w słabościach/problemach/potrzebach – o potrzebie budowy dróg na terenach wiejskich.

Drogi i komunikacja:

- Stan dróg jest dobry (zwłaszcza w mieście, lepszy niż w okolicznych gminach), widoczny jest duży postęp, jest obwodnica.
- Drogi wojewódzkie – większość jest wyremontowana albo są konkretne plany remontów.
- Działa komunikacja miejska.

Infrastruktura techniczna:

- Pełne zwodociągowanie Gminy, zabezpieczenie na 30-40 lat.
- Kanalizacja – planowane zakończenie budowy sieci do 2017 roku.
- Optymalne zasoby dostawców innych mediów: ciepło i solary (PEC), energia (przebudowa GPZ), telekomunikacja, Internet.

Gospodarka odpadami:

- Własne wysypisko.
- Dobrze rozwiązany odbiór śmieci.

Kultura:

- Spora, coraz bogatsza oferta kulturalna (ośrodek kultury, biblioteka, kino, muzeum), dużo imprez dostosowanych do różnych grup wiekowych.
- Potencjał inicjatyw kulturalnych wśród lokalnej społeczności (stowarzyszenia, kluby).

Sport, rekreacja:

- Rozwijająca się infrastruktura sportowa.
- Promenada nad Wartą – nowe miejsce rekreacji mieszkańców.
- Dobra oferta w sferze sportu i rekreacji (dla wszystkich grup wiekowych).
- Coraz większe zainteresowanie sportem i rekreacją ze strony mieszkańców.
- Dobrze rozwinięty sport amatorski.
- Wysokiej rangi imprezy sportowe (mimo braku dobrych drużyn miejscowych).

Handel, gastronomia:

- Duża oferta placówek spożywczych, szczególnie dobrze działająca sieć PSS Społem.
- Gastronomia na zadowalającym poziomie, widoczna jest poprawa oferty.
- 4 hotele.

Zdrowie:

- Szpital w Śremie.
- Duża liczba przychodni zdrowia.
- Ośrodek Reumatologiczny (specjalistyczny oddział chirurgii ręki).

Aktywność społeczna:

- Duża aktywność społeczna mieszkańców, duża liczba stowarzyszeń, wiele inicjatyw oddolnych dla różnych grup wiekowych.

- Wzorcową działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Rozwinięta oferta dla osób starszych, m.in. Uniwersytet Ludzi Ciekawych Świata.

Bezpieczeństwo:

- Mieszkańcy czują się stosunkowo bezpiecznie (Rada Programu „Bezpieczne miasto”), ale widzą potrzebę bardziej stanowczych działań służb mundurowych.
- Funkcjonowanie Straży Miejskiej.
- Funkcjonujący monitoring.
- 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

Oświata:

- Rozwinięta sieć przedszkoli i żłobków o różnych formach prawnych.
- Znaczny potencjał oświaty - sporo różnych szkół, dobra oferta.
- Stan lokalowy szkół w większości jest dobry.
- Istnieją 2 szkoły zawodowe – korzystnie z punktu widzenia kadr dla gospodarki.
- Dużo zajęć sportowych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
- Dobre zabezpieczenie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i logopedycznej w szkołach.

Gospodarka:

- Duża przedsiębiorczość mieszkańców, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw z różnych branż.
- Dobry klimat dla rozwoju przedsiębiorczości ze strony Gminy, Powiatu i Powiatowego Urzędu Pracy.
- Rozwijająca się Specjalna Strefa Ekonomiczna.
- Silne tradycje przemysłowe.
- Napływ nowych technologii.
- Optymalna oferta terenów pod nowe inwestycje i na poszerzenie działalności istniejących firm.
- Niski poziom bezrobocia.
- Udało się utrzymać jednostkę wojskową, powstała nowa jednostka – nowe miejsca pracy.

Zarządzanie, organizacja Urzędu Miejskiego:

- Burmistrz jest pozytywnie oceniany przez mieszkańców i przedsiębiorców (kontaktowy, otwarty).
- Sprawne, aktywne funkcjonowanie Urzędu Miejskiego w opinii mieszkańców – zgłaszane sprawy są szybko rozpatrywane, dobra współpraca z Urzędem, widoczne są liczne inwestycje.
- Optymalna, nierozrośnięta administracja, sprawnie realizująca siatkę zadań.
- Wykwalifikowana kadra.

- Jednostki organizacyjne Gminy, zapewniające sprawną realizację usług publicznych.
- Urząd i podległe jednostki wychodzą z licznymi inicjatywami, spotykającymi się z aprobatą społeczeństwa.
- Dobra współpraca z powiatem i z innymi gminami.
- Dobrze funkcjonuje Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości.

SŁABE STRONY (PROBLEMY, POTRZEBY)

Położenie, ogólne warunki życia:

- Brak dróg krajowych i połączeń kolejowych na terenie Gminy.
- Niewykorzystanie położenia nad Wartą i jeziorem (niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna).
- Nie w pełni wykorzystany potencjał infrastruktury na terenach wiejskich.
- Kojarzenie Gminy z Odlewnią Żeliwa, brak wyjątkowej atrakcji historycznej lub przyrodniczej, lub jednej, dużej imprezy (kulturalnej, sportowej), która byłaby wizytówką Gminy.
- Ubożenie części społeczeństwa.

Zagospodarowanie przestrzenne:

- Brak docelowej wizji zagospodarowania przestrzennego Gminy, miejscami chaos urbanistyczny. Zbyt częste są doraźne zmiany pod presją inwestorów, a zbyt słabo egzekwowany nadzór nad deweloperami, co skutkuje rozproszoną zabudową, a to powoduje wzrost kosztów uzbrojenia.
- Zakłócona relacja między uchwalonymi planami a realnymi możliwościami wykonania tego, co jest zapisane w tych planach (główny problem to konieczność wykupu, budowy i utrzymania dróg).
- Niezrównoważony rozwój dwóch części miasta (tzw. starej i nowej).

Drogi i komunikacja:

- Wiele nieutwardzonych dróg na terenach wiejskich, potrzebne są olbrzymie środki.
- Brak hierarchii przy budowie dróg gminnych.
- Zbyt mało parkingów.
- Za mało ścieżek rowerowych.
- Drogi wojewódzkie – część jest w kiepskim stanie (główne problemy – ul. Staszica, Al. Solidarności, wyjazd na Psarskie, wyjazd na Leszno), brak obwodnicy w kierunku Leszna, wąska droga na Leszno.
- Drogi powiatowe na terenie miasta (powinny podlegać Gminie), sporo odcinków wymaga remontów.
- Brak linii kolejowej.
- Zbyt rzadkie połączenia autobusowe do Śremu z innych miejscowości na terenie Gminy.

Czystość, środowisko:

- Czystość nie jest zadowalająca z powodu ograniczonych środków. Niewystarczająca jest kontrola nad jakością sprzątaną Gminy przez zewnętrzne firmy.
- Zanieczyszczone jeziora, bardzo duże koszty oczyszczenia.
- Dużo nielegalnych wysypisk.

Mieszkalnictwo:

- Ograniczone środki z budżetu Gminy.
- Niezadowalająca skala budownictwa socjalnego (rocznie składanych jest ok. 200 wniosków na mieszkania, Gmina jest w stanie zapewnić mieszkania dla 15-20 rodzin).

Kultura:

- Brak docelowej wizji kultury, funkcjonowania instytucji kultury.
- Niewystarczająca baza lokalowa placówek kultury - brak sali widowiskowej - miejsca odbywania imprez, integracji mieszkańców.

Centrum miasta, rynek:

- Miasto podzielone na 2 części, zbyt mała aktywność w starej części miasta (kultura, handel, gastronomia; jedna z przyczyn – zbyt ubodzy mieszkańcy w centrum).
- Rynek zbyt mało atrakcyjny, brak na nim zieleni, potrzeba rewitalizacji kamienic.
- Ruch samochodowy na wszystkich ulicach rynku – nie sprzyja kreowaniu funkcji miastotwórczych tego miejsca.

Sport, rekreacja:

- Niski poziom sportu zaawansowanego, rozwija się tylko sport dla najmłodszych.
- Śremski Sport – potrzeba nowej wizji działania.
- Baza sportowa – pomimo znacznych inwestycji - niedostatek nowych obiektów.
- Brak sali widowiskowej (wiele drużyn młodzieżowych nie ma gdzie grać).
- Niewykorzystanie jezior – zanieczyszczone, za mało infrastruktury, mały dostęp do jezior (działki sięgają do linii brzegowej).
- Tereny wiejskie – nadal zbyt mała baza sportowa i oferta spędzania czasu wolnego.

Handel i gastronomia:

- Niezadowalająca jakość oferty handlowej (poza spożywczą) – mieszkańcy jeżdżą do Poznania.
- Brak lokalizacji usług i handlu wyższego szczebla z powodu zbyt małej siły nabywczej mieszkańców.
- Mało placówek handlowych w starej części miasta.

- Brak ogródków gastronomicznych na rynku.

Zdrowie:

- Duży problem ze szpitalem (kłopoty finansowe).
- Problem z dostępem do opieki specjalistycznej.

Bezpieczeństwo:

- Straż Miejska – za mało konsekwentna w egzekwowaniu porządku, za mało skuteczna.
- Policja – niewystarczająco aktywna.
- Niewystarczający system monitoringu.
- Niebezpieczne miejsca w mieście, np. park.
- Żadna jednostka OSP z gminy Śrem nie jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Oświata:

- Zbyt wysokie koszty oświaty.
- Słabe wyniki na sprawdzianach i egzaminach końcowych mimo dużych inwestycji i środków bieżących przeznaczanych na oświatę.
- Potrzeba poprawy standardu lokalowego niektórych szkół.
- Zakończenie działalności UAM – potrzeba adaptacji budynku UAM na cele naukowe i kulturotwórcze.

Gospodarka:

- Ograniczony lokalny rynek pracy, wiele osób pracuje poza Gminą.
- Zbyt niskie zarobki (niższe niż w Poznaniu).
- Brak zabezpieczenia energetycznego (problem będzie rozwiązany do 2015 r.).
- Coraz większy problem ze znalezieniem kadry ze znajomością języków obcych.
- Coraz trudniejsze pozyskiwanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych.

Zarządzanie, organizacja UM:

- Brak hierarchii działań inwestycyjnych, zbyt mocno rozbudowany plan inwestycyjny przy ograniczonych środkach.
- Warunki lokalowe UM (trwające prace modernizacyjno-remontowe poprawią sytuację).
- Zbyt mało miejsc parkingowych dla klientów.
- Nie w pełni zintegrowane systemy informatyczne Urzędu i jednostek – każda jednostka działa niezależnie (zakupuje odrębnie sprzęt komputerowy, odrębne są aplikacje, archiwizacje danych, itp.).

2) Druga lista zawiera syntetyczne zestawienie najistotniejszych z w/w czynników i została sporządzona w drodze uzgodnień w ramach prac Zespołu ds. strategii:

SILNE STRONY (ATUTY)

- Korzystne położenie w Metropolii Poznań.
- Liczne atrakcje przyrodnicze.
- Prężny rozwój społeczno-gospodarczy Gminy w ostatnich latach.
- Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową.
- Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną w mieście.
- Coraz szersza oferta spędzania wolnego czasu.
- Wysoka aktywność społeczna mieszkańców.

SŁABE STRONY (PROBLEMY)

- Brak połączeń kolejowych i drogi krajowej.
- Niesatysfakcjonujący wizerunek Gminy na zewnątrz (Odlewnia Żeliwa; potrzeba zmiany wizerunku).
- Niepełne pokrycie terenu gminy mpzp.
- Niezrównoważony rozwój dwóch części miasta.
- Niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej.
- Niewystarczająca baza lokalowa placówek kultury i sportu.
- Niewystarczający stan czystości środowiska (zanieczyszczone jeziora, nielegalne wysypiska, niska emisja).

Powyższa lista silnych i słabych stron posłużyła do zbadania relacji, zachodzących między nimi a zewnętrznymi szansami i zagrożeniami.

Zestawienie szans i zagrożeń, sporządzone w drodze uzgodnień w ramach prac zespołów roboczych, przedstawia się następująco:

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

- Możliwość pozyskania środków pomocowych.
- Napływ zewnętrznego kapitału.
- Napływ ludności.
- Współpraca w ramach Metropolii Poznań.
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu.

ZAGROŻENIA

- Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów.
- Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów.
- Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gospodarcza, mniejsze dochody podatkowe.

- Degradacja środowiska przez człowieka (antropopresja)
- Odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę.

3.2.3. Macierz SWOT/TOWS dla gminy Śrem

Jak wcześniej wspomniano, w tabelach SWOT oraz TOWS na przecięciu odpowiedniego wiersza i kolumny wstawiono cyfrę w zależności od powiązań pomiędzy rozpatrywaną parą elementów. Do określania siły zależności pomiędzy czynnikami wykorzystano trzystopniową skalę liczbową: 0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność. Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami zsumowano cyfry w kolumnach i wierszach.

1) Macierz SWOT - badanie wpływu czynników wewnętrznych na czynniki zewnętrzne

Tabela 2. Wyniki macierzy SWOT

MACIERZ SWOT		Czynniki zewnętrzne													
		Szanse						Zagrożenia							
		Możliwość pozyskania środków pomocowych	Napływ zewnętrznego kapitału	Napływ ludności	Współpraca w ramach Metropolii Poznań	Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	Σ	Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów	Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów	Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe	Degradacja środowiska przez człowieka	Odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	Σ	ΣΣ	
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	Korzystne położenie w Metropolii Poznań	2	2	2	2	1	9	1	0	2	2	1	6	15
		Liczne atrakcje przyrodnicze	1	1	2	1	2	7	0	0	0	1	1	2	9
		Prężny rozwój społeczno-gospodarczy gminy w ostatnich latach	1	2	2	0	1	6	2	0	2	2	2	8	14
		Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową	1	2	2	1	1	7	2	0	2	1	2	7	14
		Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną	0	2	2	0	0	4	1	0	1	2	2	6	10
		Coraz szersza oferta spędzania wolnego czasu	0	1	2	1	2	6	0	0	0	1	2	3	9
		Wysoka aktywność społeczna mieszkańców	1	0	1	1	2	5	1	1	0	2	1	5	10
	Σ	6	10	13	6	9	44	7	1	7	11	11	37	81	
	Słabe strony	Brak połączeń kolejowych i drogi krajowej	0	2	2	0	0	4	0	0	2	2	2	6	10
		Niesatysfakcjonujący wizerunek gminy na zewnątrz	0	1	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	3
		Niepełne pokrycie terenu gminy mpzp	1	2	2	1	0	6	1	0	1	2	1	5	11
		Nieźrównoważony rozwój 2 części miasta	0	1	1	0	1	3	0	0	1	0	1	2	5
		Niezadawalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej	0	2	2	1	1	6	1	0	1	2	1	5	11
		Niewystarczająca baza lokalowa placówek kultury i sportu	0	1	2	1	2	6	1	0	0	0	2	3	9
Niewystarczający stan czystości środowiska (zanieczyszczone jeziora, nielegalne wysypiska, niska emisja)		0	1	1	1	2	5	1	0	0	2	1	4	9	
Σ	1	10	11	4	6	32	4	0	6	8	8	26	58		
ΣΣ	7	20	24	10	15	76	11	1	13	19	19	63	139		

2) Macierz TOWS - badanie wpływu czynników zewnętrznych na czynniki wewnętrzne

Tabela 3. Wyniki macierzy TOWS

MACIERZ TOWS		Czynniki wewnętrzne																	
		Silne strony								Słabe strony									
		Korzystne położenie w Metropolii Poznań	Liczne atrakcje przyrodnicze	Prężny rozwój społeczno-gospodarczy gminy w ostatnich latach	Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową	Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną	Czasa szersza oferta spędzania wolnego czasu	Wysoka aktywność społeczna mieszkańców	Σ	Brak połączeń kolejowych i drogi krajowej	Niesatysfakcjonujący wizerunek gminy na zewnątrz	Niepełne pokrycie terenu gminy mpzp	Nierównowagony rozwój 2 części miasta	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej i okolicznej	Niewystarczająca baza lokalowa placówek kultury i sportu	Niewystarczający stan czystości środowiska (zanieczyszczone jeziora, nielegalne wysypiska,	Σ	ΣΣ	
Czynniki zewnętrzne	Szanse	Możliwość pozyskania środków pomocowych	2	2	2	2	2	2	2	14	2	2	1	2	2	1	2	12	26
		Napływ zewnętrznego kapitału	1	0	2	1	1	1	1	7	0	2	0	1	1	1	1	6	13
		Napływ ludności	0	0	2	1	0	1	2	6	1	1	0	1	1	1	1	6	12
		Współpraca w ramach Metropolii Poznań	2	1	2	1	1	2	2	11	2	1	1	1	1	1	1	8	19
		Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	0	1	0	0	0	2	2	5	0	1	0	1	0	2	2	6	11
		Σ	5	4	8	5	4	8	9	43	5	7	2	6	5	6	7	38	81
	Zagrożenia	Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów	0	1	2	1	1	2	1	8	2	1	2	2	2	2	2	13	21
		Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów	0	0	1	2	0	0	1	4	1	0	1	0	1	0	2	5	9
		Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe	0	0	2	0	1	2	1	6	2	1	1	2	2	2	2	12	18
		Degradacja środowiska przez człowieka	1	2	2	1	0	0	1	7	0	1	0	0	1	0	2	4	11
		Odplyw mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	0	0	2	0	0	1	2	5	0	1	0	1	0	1	0	3	8
		Σ	1	3	9	4	2	5	6	30	5	4	4	5	6	5	8	37	67
		ΣΣ	6	7	17	9	6	13	15	73	10	11	6	11	11	11	15	75	148

3) Hierarchizacja czynników wewnętrznych i zewnętrznych

Zsumowanie wartości, nadanych poszczególnym silnym i słabym stronom oraz szansom i zagrożeniom pozwoliło na określenie hierarchii czynników z punktu widzenia ich wpływu na przyszły rozwój Gminy. Hierarchia ta jest następująca:

SILNE STRONY (ATUTY)

L.p.	Czynnik	Ocena
1	Korzystne położenie w Metropolii Poznań	15
2	Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową	14
3	Prężny rozwój społeczno-gospodarczy gminy w ostatnich latach	14
4	Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną	10

5	Wysoka aktywność społeczna mieszkańców	10
6	Coraz szersza oferta spędzania wolnego czasu	9
7	Liczne atrakcje przyrodnicze	9

SŁABE STRONY (PROBLEMY)

L.p.	Czynnik	Ocena
1	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej	11
2	Niepełne pokrycie terenu gminy mpzp	11
3	Brak połączeń kolejowych i drogi krajowej	10
4	Niewystarczająca baza lokalowa placówek kultury i sportu	9
5	Niewystarczający stan czystości środowiska (zanieczyszczone jeziora, nielegalne wysypiska, niska emisja)	9
6	Nie zrównoważony rozwój dwóch części miasta	5
7	Niesatysfakcjonujący wizerunek Gminy na zewnątrz (Odlewnia Żeliwa; potrzeba zmiany wizerunku)	3

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

L.p.	Czynnik	Ocena
1	Możliwość pozyskania środków pomocowych	26
2	Współpraca w ramach Metropolii Poznań	19
3	Napływ zewnętrznego kapitału	13
4	Napływ ludności	12
5	Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	11

ZAGROŻENIA

L.p.	Czynnik	Ocena
	Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów	21
	Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gospodarcza, mniejsze dochody podatkowe	18

	Degradacja środowiska przez człowieka (antropopresja)	11
	Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów	9
	Odptyw mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	8

Z przedstawionych wyżej danych wynika, że:

- Największe atuty Gminy to:
  - położenie w Metropolii Poznań, co w perspektywie kilku lat powinno przynieść wymierne efekty, wynikające z zacieśniającej się współpracy wielu samorządów w ramach Metropolii i pozyskania środków dotacyjnych na wspólne przedsięwzięcia
  - dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową, co jest podstawą zarówno rozwoju gospodarczego, jak i osiedlania się nowych mieszkańców
  - prężny rozwój społeczno-gospodarczy Gminy w ostatnich latach, spowodowany wieloma czynnikami, w tym przede wszystkim przedsiębiorczością mieszkańców, aktywną działalnością samorządu i dostępnością terenów.

Kolejny istotny atut Gminy to dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną, będące warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej, jak i podstawowym wymogiem cywilizacyjnym. Na uwagę zasługuje duża aktywność społeczna mieszkańców, skutkująca zarówno wieloma przedsięwzięciami, jak i wysokimi oczekiwaniami w stosunku do władz Gminy, co z kolei przekłada się na coraz szerszą ofertę spędzania wolnego czasu. Nie bez znaczenia dla atrakcyjności zamieszkania na terenie Gminy jest występowanie licznych atrakcji przyrodniczych.

- Jeżeli chodzi o słabe strony (problemy), to pięć z nich ma zbliżone znaczenie; wszystkie mogłyby być w perspektywie kilku lat rozwiązane, gdyby dostępne były wystarczające środki. Chodzi tutaj o stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej, niepełne pokrycie terenu Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, brak połączenia kolejowego, duże potrzeby dotyczące rozbudowy i modernizacji bazy lokalowej placówek kultury i sportu oraz stan czystości środowiska naturalnego (w pierwszej kolejności zanieczyszczenie jeziora, które będzie można oczyścić, gdy dokończona zostanie budowa sieci kanalizacji sanitarnej). Jednym z głównych problemów samego miasta jest fakt jego głębokiego podziału na dwie części i niewykorzystany potencjał starej części Śremu. W opinii mieszkańców, wizerunek Gminy na zewnątrz jest niezadowolający, ponieważ dla osób z zewnątrz jest ona kojarzona z Odlewnią Żeliwa, a więc terenem mocno zindustrializowanym, nieatrakcyjnym do odwiedzenia. Jednym z głównych wyzwań staje się więc zmiana tego wizerunku.
- Interesujące wyniki przyniosła analiza zewnątrznych szans rozwojowych Gminy. Okazało się, że zdecydowanie największą z nich jest dalsza możliwość pozyskiwania środków dotacyjnych. Gmina może to czynić zarówno samodzielnie, jak i w ramach Metropolii Poznań, w przynależności do której mieszkańcy widzą zarówno możliwość rozwoju Gminy, jak i bardziej dogodnego korzystania z infrastruktury stolicy regionu. Szansą jest także napływ nowych mieszkańców na teren Gminy, co powinno zaowocować wieloma pozytywnymi efektami, np. większą dostępnością

kadr dla rozwijającej się przedsiębiorczości, większą aktywnością społeczną, przyrostem dochodów Gminy w tytułu podatków (głównie od nieruchomości i udziały w PIT). Napływ ludności często jest skutkiem napływu zewnętrznego kapitału, kreującego nowe miejsca pracy i zwiększającego bazę podatkową samorządu. Należy jednak pamiętać, że nowi mieszkańcy oznaczają nowe wydatki na infrastrukturę techniczną i społeczną. Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu jest bardzo pozytywnym zjawiskiem, kreującym popyt na wiele różnych usług, co z kolei przyczynia się do powstawania nowych miejsc pracy.

- W przypadku zewnętrznych zagrożeń dwa czynniki zdecydowanie zdominowały cały ranking; obydwa związane są z kwestiami finansowymi. Pierwszy to ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządu – ustawodawca nakłada na Gminę coraz więcej zadań, nie gwarantując proporcjonalnie wysokich środków na ich realizację. W tej grupie mieszczą się w pierwszej kolejności zadania oświatowe – Gmina dopłaca do ustawowych zadań oświatowych około 30% środków własnych. Kolejnym zagrożeniem jest kryzys gospodarczy, który zaczyna dotyczyć także nasz kraj. Jego konsekwencje mogą być dotkliwe - mniejsze dochody podatkowe, bezrobocie, zwiększona liczba osób korzystających z pomocy społecznej, czy wzrost przestępczości. Na trzecim miejscu wśród zagrożeń pojawiła się degradacja środowiska przez człowieka (antropopresja). Jest to zagrożenie wielowymiarowe, mogące mieć wiele bezpośrednich i pośrednich przyczyn (np. aktywność przemysłowa, rolnicza, nadmierne osadnictwo, rozwinięty transport), jak i skutków (np. zanieczyszczenie powietrza, gleby, wód, zniszczenie pokrywy roślinnej, zagrożenie powodzią, itp.). Aby temu zapobiegać, można w pierwszej kolejności chronić środowisko poprzez zakładanie obszarów chronionych oraz umiejętne gospodarowanie (np. zalesianie, rekultywacja, racjonalne użytkowanie gleb). Niewątpliwie negatywnym czynnikiem dla polskich samorządów jest ciągle niestabilny i często skomplikowany system prawny, utrudniający nie tylko racjonalne planowanie rozwoju, ale nawet codzienne funkcjonowanie. Coraz większym problemem może być także odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę; w zdecydowanej większości dotyczy to młodych, przedsiębiorczych osób.

4) Wyniki analiz SWOT i TOWS

Dla gminy Śrem macierze SWOT, TOWS oraz macierz wyborów strategicznych przyjmują następującą postać (w tabelach wpisano uzyskane sumy interakcji pomiędzy poszczególnymi czynnikami):

Macierz SWOT		Czynniki zewnętrzne	
		Szanse	Zagrożenia
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	44	37
	Słabe strony	32	26

Macierz TOWS		Czynniki wewnętrzne	
		Silne strony	Słabe strony
Czynniki zewnętrzne	Szanse	43	38
	Zagrożenia	30	37

Macierz wyborów strategicznych	Silne strony	Słabe strony
Szanse	87	70
Zagrożenia	67	63

Powyższe wyniki wskazują na to, że:

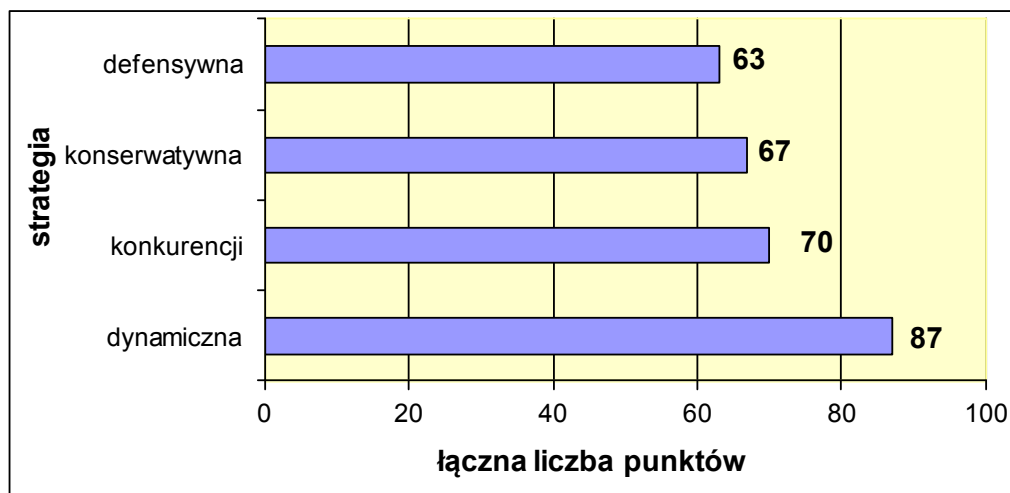
- Posiadane przez Gminę silne strony są w stanie w większym stopniu wykorzystać pojawiające się w otoczeniu szanse niż przeciwdziałać zagrożeniom.
- Z kolei słabości bardziej wpływają na osłabienie szans niż pogłębienie zagrożeń.
- Bardzo pozytywne jest to, że zewnętrzne możliwości w zdecydowany sposób powinny spotęgować atuty, w mniejszym stopniu pozwolą wyeliminować bądź zminimalizować słabości.
- Wreszcie zagrożenia minimalnie bardziej wpływają na słabości (potęgując je) niż na silne strony (osłabiając je).

Generalnie najwięcej punktów zdobyła najbardziej korzystna relacja: „silne strony – szanse / szanse – silne strony”, co tworzy doskonałe podwaliny pod zdecydowany, dynamiczny rozwój Gminy, bowiem:

- **Silne strony górują nad słabościami**
- **Szanse górują nad zagrożeniami.**

Poniższy wykres obrazuje porównanie wartości poszczególnych ćwiartek macierzy wyborów strategicznych dla gminy Śrem w odniesieniu do rodzajów postulowanych strategii.

Wykres 7. Wartości punktowe dla poszczególnych rodzajów strategii

3.2.4. Wybór kierunków strategii rozwoju gminy Śrem

Na podstawie analizy SWOT/TOWS można jednoznacznie wskazać dominujący charakter strategii rozwoju, adekwatny dla pozycji strategicznej gminy Śrem.

Najwięcej punktów przyznano strategii dynamicznej (inaczej: ofensywnej, agresywnej), która winna za cel wskazywać maksymalizację aktywności Gminy. Fakt przyznania najwyższej wagi temu typowi strategii winien zatem wymuszać na władzach lokalnych troskę o maksymalne wykorzystanie efektu synergii, występującego między silnymi stronami Gminy i szansami generowanymi przez otoczenie. W szczególności dotyczy to korelacji kumulowania się takich silnych stron i szans, jak:

Tabela 4. Silne strony i szanse w strategii dynamicznej

STRATEGIA DYNAMICZNA	
Silne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie w Metropolii Poznań • Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową • Prężny rozwój społeczno-gospodarczy Gminy w ostatnich latach • Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną • Coraz szersza oferta spędzania wolnego czasu • Wysoka aktywność społeczna mieszkańców • Liczne atrakcje przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania środków pomocowych • Współpraca w ramach Metropolii Poznań • Napływ zewnętrznego kapitału • Napływ ludności • Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

Zaprezentowane wyżej wyniki analizy sytuacji Gminy, przeprowadzonej z udziałem jej mieszkańców, stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty

i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować planując dalszy rozwój Gminy. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy i przybywających gości.

4. WIZJA I MISJA GMINY

4.1 Wizja Gminy

Wizja gminy określa pożądaną przez mieszkańców obraz (wizerunek gminy) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” gminy, pokazującym, jak powinna ona docelowo wyglądać, jakie funkcje spełniać.

Wizja gminy Śrem jest następująca:

Gmina Śrem to miejsce, w którym:

- żyje się spokojnie i bezpiecznie w aktywnej, zintegrowanej społeczności
- przyjemnie spędza wolny czas, korzystając z bogatej oferty kultury, sportu i rekreacji
- znajduje się atrakcyjną pracę
- posiada się łatwy dostęp do wyspecjalizowanych usług gmin Metropolii Poznań.

Powyższa wizja wskazuje na to, że gmina Śrem ma być przede wszystkim dogodnym miejscem do życia i pracy dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Jednocześnie Śrem pragnie być gminą otwartą, korzystającą z przynależności do dużej aglomeracji i jednocześnie mającą coś do zaoferowania gościom.

4.2 Misja rozwoju Gminy

Misja określa, jaki powinien być wizerunek gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne, planowane kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę wszystkie zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Gminy, sformułowano następującą deklarację:

Jesteśmy dynamicznie rozwijającą się gminą, atrakcyjnie położoną w obrębie Metropolii Poznań.

Określony w wizji stan docelowy naszej Gminy – przyjazne miejsce do życia, pracy i wypoczynku – pragniemy osiągnąć w szczególności poprzez:

- dbałość o rozwój naszych mieszkańców
- rozwój oferty spędzania wolnego czasu - kultury, sportu i rekreacji
- pozyskiwanie nowych mieszkańców i inwestorów
- kreowanie atrakcyjnego wizerunku Gminy na zewnątrz.

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Pierwsze zdanie wskazuje lokalizację Gminy na mapie kraju. Ważne jest zaznaczenie położenia w obrębie najważniejszej aglomeracji w zachodniej części Polski.

Drugie zdanie precyzuje zapisy wizji Gminy – wskazuje na główne sposoby osiągnięcia pożądanego, docelowego stanu, poprzez dbałość o rozwój osobisty mieszkańców (oświata, pomoc społeczna, aktywność społeczna), rozwój wielu form wypoczynku, otwartość na nowych mieszkańców i inwestorów. Bardzo ważny jest ostatni element misji – przełamywanie schematów i tworzenie atrakcyjnego wizerunku Śremu – gminy nowoczesnej, dobrze zarządzanej, mającej wiele do zaoferowania zarówno lokalnej społeczności, jak i przyjezdnym.

Należy zwrócić uwagę na to, że przedstawione wyżej, główne kierunki działania, doskonale wpisują się w zaproponowaną w poprzednim rozdziale strategię dynamiczną, bazującą na wewnętrznych atutach i wykorzystującą pojawiające się w otoczeniu szanse.

5. CELE STRATEGICZNE

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy i konsultacji z szerokim udziałem pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek podległych, radnych, szefów innych instytucji, sformułowano cztery strategiczne cele rozwoju gminy Śrem. Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych Gminy (a więc przede wszystkim posiadanych atutach i pojawiających się szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze problemy i zagrożenia), wytyczają one główne kierunki przemian na terenie Gminy. Ich realizacja w perspektywie objętej planem, powinna w dużym stopniu przyczynić się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji.

Cele te są następujące:

- 1. Mieszkać wygodnie i bezpiecznie...*
- 2. Mieszkać w uporządkowanym i dobrze zarządzanym środowisku...*
- 3. Mieć atrakcyjną pracę na miejscu...*
- 4. Rozwijać się i przyjemnie spędzać wolny czas...*

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji. Realizacja programów strategicznych, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia, będzie prowadziła Gminę do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w wizji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości, ale od momentu zatwierdzenia stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu Gminy, dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania i określającym czas ich realizacji.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

Cel strategiczny nr 1

Mieszkać wygodnie i bezpiecznie...

Podstawowym oczekiwaniem mieszkańców w stosunku chyba do każdego samorządu, są jego aktywne działania, zmierzające do poprawy obecnego standardu życia w gminie. Zmiany polityczno-społeczne, zainicjowane w naszym kraju w 1989 roku, stworzyły możliwość swobodnego podróżowania, a co za tym idzie, zaobserwowania poziomu życia w rozwiniętych krajach. Konfrontacja ta nie wypadła korzystnie – złej jakości drogi, braki w zwodociągowaniu i skanalizowaniu (zwłaszcza obszarów wiejskich), niewielka liczba telefonów, niedostatek mieszkań, czy zdegradowane środowisko naturalne, świadczyły o różnicach poziomu rozwoju cywilizacyjnego.

Okres ostatnich ponad dwudziestu już lat to czas niezaprzeczalnych, pozytywnych przemian. Na wielu terenach (zwłaszcza miejskich) problem wyposażenia gospodarstw domowych w podstawowe elementy infrastruktury technicznej przestał już właściwie istnieć. Mimo tych postępów, do zrobienia pozostało jeszcze wiele, szczególnie na terenach wiejskich. Pełna infrastruktura oznacza bowiem także gęstą i o dobrej jakości sieć dróg, czy też dogodne warunki mieszkaniowe.

Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury nie jest jednak wystarczające dla zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. „Żyć wygodnie i bezpiecznie” oznacza także możliwość bezproblemowego korzystania z usług zdrowotnych i wsparcia instytucji pomocy społecznej oraz posiadania poczucia bezpieczeństwa osobistego.

Aby osiągnąć pożądaną stan, zdefiniowany w niniejszym celu, w ramach niniejszej strategii przewiduje się podjęcie szeregu działań, zarówno ze strony samorządu gminnego, jak i innych jednostek i instytucji.

Cel strategiczny nr 2

Mieszkać w uporządkowanym i dobrze zarządzanym środowisku

Na jakość życia na danym terenie składa się również stan otaczającego środowiska – zarówno przyrodniczego, jak i materialnego. Na obydwie te czynniki samorząd ma duży wpływ - poprzez zrównoważone planowanie przestrzenne, działania w sferze ochrony środowiska (w pierwszej kolejności budowa sieci kanalizacji sanitarnej i zagospodarowanie odpadów stałych), czy też sprawne świadczenie usług administracyjnych. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest również dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to, by reprezentować jej interesy.

Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną i dobre zarządzanie to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Warunkiem inwestowania na terenie gminy przez podmioty gospodarcze jest stworzenie dla nich odpowiednich warunków, przede wszystkim w sferze infrastruktury, ale także prawodawstwa i sprawnej obsługi administracyjnej.

Należy także podkreślić, że inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla turystów i potencjalnych nowych mieszkańców.

W ostatnim czasie coraz większego znaczenia nabiera współpraca międzysamorządowa, stymulowana przez możliwość pozyskania środków dotacyjnych na przygotowanie wspólnych dokumentów programowych, które w kolejnych latach będą niezbędne do aplikowania o dofinansowanie konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Z tego powodu, a także z powodu możliwości korzystania z infrastruktury i oferty okolicznych gmin, bardzo ważny jest rozwój współpracy w ramach Metropolii Poznań.

Cel strategiczny nr 3

Mieć atrakcyjną pracę na miejscu...

Jednym z priorytetów w działalności samorządu gminnego powinno być wspieranie rozwoju działalności gospodarczej jako bardzo istotnego elementu niwelującego bezrobocie. Jakkolwiek dzięki korzystnej koniunkturze gospodarczej w kraju, bezrobocie w Gminie przez kilka lat spadało i nadal jest dużo niższe niż średnia krajowa, czy wojewódzka, to jednak od 3 lat bez pracy pozostaje 1,3-1,4 tys. mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym. Fakt ten ma wpływ nie tylko na ogólny poziom dochodów mieszkańców Gminy, ale jest potencjalnym źródłem wielu problemów społecznych, zarówno dla mieszkańców, jak i dla samorządu (alkoholizm, przestępczość, konflikty rodzinne, niższe wpływy podatkowe, itp.).

Należy zdawać sobie sprawę z tego, że samorząd gminny nie ma możliwości bezpośredniej walki z bezrobociem (jest to przede wszystkim rola ustawodawcy i Powiatowych Urzędów Pracy), ale powinien podejmować działania, wspierające działalność gospodarczą. Mogą one polegać na udostępnianiu i uzbrajaniu odpowiednich terenów, stosowaniu ulg podatkowych, doradztwie, czy integracji kręgów gospodarczych. Lokalizacja nowych inwestycji w danym regionie uzależniona jest bowiem od wielu czynników. Podstawowymi elementami są między innymi poziom rozwoju infrastruktury oraz jakość kapitału ludzkiego, ale duże znaczenie ma także dobra promocja i sprawna obsługa administracyjna inwestorów oraz lokalne preferencje i udogodnienia, tworzone dla pozyskania inwestycji.

W przypadku gminy Śrem duża uwaga ma być zwrócona na rozwój przedsiębiorczości i dywersyfikację gospodarki Gminy. Śrem jest położony w ramach aglomeracji poznańskiej, co powinno zaowocować rozwojem usług na rzecz tego miasta. Dużą szansą jest zarówno uzbrajanie i promowanie terenów pod inwestycje (mieszkaniowe i przemysłowe), jak i wspieranie rozwoju turystyki weekendowej.

Cel strategiczny nr 4

Rozwijać się i przyjemnie spędzać wolny czas...

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, drogi, itp.) z pewnością jest nadal najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Gminy. Z drugiej strony obecnie równie istotna stała się dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak oświata, kultura, sport i rekreacja.

Mimo wielu pozytywnych zmian w ostatnich kilku latach i przeznaczania znacznych kwot z budżetu Gminy na rozwój usług społecznych (szczególnie oświatowych), wyniki przeprowadzonych analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one w pierwszej kolejności poprawy bazy oświaty przedszkolnej, poprawy warunków nauczania w szkołach, zwiększenia nakładów na infrastrukturę sportową, rekreacyjną i turystyczną.

Wyeliminowanie zidentyfikowanych braków i problemów przewidziano w projektach strategicznych, zaproponowanych w niniejszym dokumencie.

Jak zaznaczono we wstępnej części niniejszego dokumentu, przedstawiając strukturę strategii, cele strategiczne grupują poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działaniami samorządu. Projekty realizacyjne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu strategii.

6. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

6.1 Założenia i kryteria wyboru programów i projektów strategicznych

Podczas sporządzania listy programów i projektów strategicznych kierowano się poniższymi założeniami:

- 1) Wybrane, proponowane projekty spełniają najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, wyrażone w treści celów strategicznych, takie jak:
  - zapewnienie dogodnych i bezpiecznych warunków życia na terenie Gminy,
  - zapewnienie bytowania w uporządkowanym i dobrze zarządzanym otoczeniu,
  - wspieranie rozwoju gospodarczego,
  - wspieranie rozwoju osobistego mieszkańców i zapewnienie dobrych warunków do odpoczynku.
- 2) Wybrane projekty mogą być związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu, ale nie ograniczają się tylko do takich zadań.

Zaproponowane zostały również kryteria, które automatycznie predysponowały projekt do włączenia do strategii:

- a) projekt odpowiada zadaniom zgłoszonym do strategii województwa,
- b) projekt wpisuje się w strategię Metropolii Poznań,
- c) projekt jest zgodny z projektami proponowanymi przez inne jednostki (w tym również przez Starostwo Powiatowe),
- d) projekt jest już rozpoczęty.

W procesie doboru projektów strategicznych jego uczestnicy zastanawiali się, jakie są realne szanse na wdrożenie zgłaszanych pomysłów - jakie działania mogą decydować o tym, że przedsięwzięcie uda się wykonać, a czego już na etapie planowania należy się wystrzeżać, by nie dopuścić do niepowodzenia.

6.2 Zestawienie programów i projektów strategicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie programów i projektów strategicznych:

Cel strategiczny 1: Mieszkać wygodnie i bezpiecznie...

1. Program „Drogi i komunikacja”

- 1.1. Stworzenie planu rozwoju sieci drogowej.
- 1.2. Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych.
- 1.3. Aktywizacja połączenia kolejowego.

2. Program „Gospodarka mieszkaniowa”

- 2.1. Wypracowanie spójnej polityki mieszkaniowej Gminy.
- 2.2. Rozwój budownictwa czynszowego (na wynajem).
- 2.3. Poprawa jakości posiadanych gminnych zasobów mieszkaniowych.
- 2.4. Rozwiązanie kwestii zasobów, będących w powiernictwie.
- 2.5. Bardziej stanowcze egzekwowanie kwestii finansowo-porządkowych w stosunku do osób, korzystających z pomocy społecznej, najemców lokali socjalnych, itp.

3. Program „Zdrowie i pomoc społeczna”

- 3.1. Wdrażanie „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Śrem na lata 2008-2015”.
- 3.2. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej.

4. Program „Bezpieczeństwo”

- 4.1. Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy.
- 4.2. Wzmocnienie systemu ratowniczo-gaśniczego na terenie Gminy.

Cel strategiczny 2: Mieszkać w uporządkowanym i dobrze zarządzanym środowisku...

5. Program „Zagospodarowanie przestrzenne”

- 5.1. Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego a Studium Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem.
- 5.2. Analiza zdolności finansowej Gminy w realizacji zadań nakreślonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 5.3. Objęcie terenu całej Gminy zrównoważonym planem zagospodarowania przestrzennego.
- 5.4. Ożywienie rynku w Śremie i otwarcie miasta na rzekę Wartę.
- 5.5. Zwiększenie terenów zielonych i poprawa estetyki Gminy.

6. Program „Ochrona środowiska”

- 6.1. Ochrona zasobów przyrodniczych (bioróżnorodności).
- 6.2. Zwiększenie efektywności energetycznej lokalnej gospodarki.
- 6.3. Ekologizacja procesów projektowania i wykonawstwa.
- 6.4. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody.
- 6.5. Gospodarowanie odpadami, minimalizujące ich składowanie.
- 6.6. Dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej.

7. Program „Sprawne zarządzanie Gminą”

- 7.1. Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego, poprawa obsługi interesantów.
- 7.2. Zintegrowanie systemu informatycznego Urzędu i wszystkich jednostek gminnych.

7.3. Opracowanie koncepcji działania Śremskiego Sportu.

8. Program „Integracja w ramach Metropolii Poznań”

- 8.1. Aktywne uczestnictwo w pracach Aglomeracji.
- 8.2. Opracowanie programu „Miejsce gminy Śrem w Metropolii Poznań”.
- 8.3. Wypracowanie produktu markowego dla gminy Śrem.

Cel strategiczny 3: Mieć atrakcyjną pracę na miejscu...

9. Program „Rozwój gospodarczy”

- 9.1. Uzbrajanie terenów pod inwestycje przemysłowe i mieszkaniowe.
- 9.2. Promocja gospodarcza Gminy.

Cel strategiczny 4: Rozwijać się i przyjemnie spędzać wolny czas...

10. Program „Oświata”

- 10.1. Poprawa bazy lokalowej szkół i przedszkoli.
- 10.2. Poprawa bazy sportowej przy placówkach oświatowych.
- 10.3. Informatyzacja placówek oświatowych.
- 10.4. Poprawa bezpieczeństwa w placówkach oświatowych.
- 10.5. Bogata oferta oświatowa i wysoki poziom kształcenia.

11. Program „Kultura i aktywność społeczna”

- 11.1. Poprawa bazy lokalowej Śremskiego Ośrodka Kultury.
- 11.2. Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja Muzeum.
- 11.3. Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja bibliotek publicznych.
- 11.4. Aktywizacja życia kulturalnego na terenach wiejskich.
- 11.5. Wysoka jakość oferty kulturalnej skierowanej do różnych odbiorców.
- 11.6. Wspieranie inicjatyw oddolnych.

12. Program „Sport i rekreacja”

- 12.1. Rozwój bazy infrastruktury sportowej.
- 12.2. Rozwój bazy infrastruktury rekreacyjnej.
- 12.3. Wysoka jakość oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych.

6.3 Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe Gminy. Poniżej został przedstawiony zbiorczy plan realizacji poszczególnych projektów w okresie obowiązywania strategii.

Tabela 5. Zakres czasowy projektów strategicznych

Numer projektu	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1.								
1.2.								
1.3.								
2.1.								
2.2.								
2.3.								
2.4.								
2.5.								
3.1.								
3.2.								
4.1.								
4.2.								
5.1.								
5.2.								
5.3.								
5.4.								
5.5.								
6.1.								
6.2.								
6.3.								
6.4.								
6.5.								
6.6.								
7.1								
7.2.								
7.3.								
8.1.								
8.2.								
8.3.								
9.1.								
9.2.								
10.1.								
10.2.								
10.3.								
10.4.								
10.5								
11.1.								
11.2.								
11.3.								
11.4								
11.5.								
11.6.								
12.1.								
12.2.								
12.3.								

6.4 Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych

Poniżej krótko scharakteryzowano poszczególne programy i projekty strategiczne oraz uzasadniono potrzebę ich realizacji. Szczegóły, dotyczące projektów strategicznych, przedstawiono na tzw. kartach projektów w Załączniku nr 1.

Cel strategiczny nr 1

Mieszkać wygodnie i bezpiecznie...

Jak już wcześniej wspomniano, podstawowym oczekiwaniem mieszkańców, w stosunku chyba do każdego samorządu, są jego aktywne działania, zmierzające do poprawy obecnego standardu życia w gminie. „Żyć wygodnie i bezpiecznie” oznacza zarówno dostęp do pełnej infrastruktury technicznej, jak i społecznej, a także możliwość bezproblemowego korzystania z usług zdrowotnych i wsparcia instytucji pomocy społecznej oraz posiadania poczucia bezpieczeństwa osobistego.

Z przeprowadzonych wywiadów i badań ankietowych wynika, że mieszkańcy Gminy są zadowoleni z ogólnych warunków życia i dostrzegają znaczny postęp w wielu dziedzinach. Tym niemniej zgłosili wiele uwag, dotyczących jakości dróg, powiązań komunikacyjnych, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa.

W dążeniu do realizacji omawianego celu strategicznego sformułowano następujące programy:

- drogi i komunikacja,
- gospodarka mieszkaniowa,
- zdrowie i pomoc społeczna,
- bezpieczeństwo.

Każdy program grupuje kilka projektów strategicznych, czyli konkretnych przedsięwzięć, których wykonanie powinno przyczynić się do osiągnięcia celu.

Program 1. „Drogi i komunikacja”

W badaniach ankietowych, przeprowadzanych w większości samorządów, głównym problemem, na który wskazują mieszkańcy, jest stan infrastruktury drogowej. Podobnie było w przypadku gminy Śrem. Dobrze rozwinięty system drogowy nie tylko zwiększa standard życia mieszkańców, ale również podnosi poziom bezpieczeństwa i przyspiesza rozwój gospodarczy regionu. Analiza wykazała, że ponad 60 km dróg gminnych wymaga utwardzenia; osobną kwestią jest konieczność inwestycji na drogach powiatowych i wojewódzkich. Konieczne są także nakłady inwestycyjne na budowę chodników, ścieżek rowerowych i oświetlenia. Jedną z największych bolączek dla mieszkańców jest brak połączenia kolejowego, które stanowiłoby alternatywę dla transportu samochodowego i autobusowego.

Odpowiedzią na powyższe problemy są trzy projekty strategiczne, zaproponowane do realizacji w ramach niniejszego programu.

Charakterystyka projektów

1.1. Stworzenie planu rozwoju sieci drogowej

Drogi służą nie tylko mieszkańcom Gminy i działającym tutaj podmiotom gospodarczym, ale także ruchowi tranzytowemu oraz są jednym z podstawowych kryteriów przy wyborze lokalizacji inwestycji. Z tych powodów stanowią bardzo istotny element infrastruktury technicznej – ich wysoka jakość powoduje większą dostępność komunikacyjną Gminy oraz przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu.

Przeprowadzone konsultacje społeczne wskazują na to, że stan dróg i komunikacji lokalnej są dla mieszkańców jednym z największych problemów życia na terenie Gminy. Zgłaszano potrzeby nie tylko utwardzania dróg na terenach wiejskich, ale również budowy chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, parkingów, oświetlenia.

W ramach niniejszego projektu planuje się sporządzenie w 2014 roku planu rozwoju gminnej sieci drogowej, w którym zostanie określona kolejność realizacji inwestycji w omawianej dziedzinie. Dzięki temu mieszkańcy i inwestorzy będą wiedzieli, kiedy mogą się spodziewać budowy konkretnej drogi. Oczywiście, niezbędna jest realność zapisów planu oraz terminowa jego realizacja.

1.2. Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych

Przez teren Gminy przebiega prawie 48 km dróg wojewódzkich. Część z nich jest w kiepskim stanie (główne problemy to ul. Staszica, al. Solidarności, wyjazd na Psarskie, wyjazd na Leszno). Spośród ponad 73 km dróg powiatowych, ponad 8 km jest nieutwardzonych, ponadto sporo odcinków wymaga remontu.

Poprawa stanu tych dróg to obowiązek Zarządu Dróg Powiatowych w Śremie i Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.

1.3. Aktywizacja połączenia kolejowego

Jedną z największych bolączek dla mieszkańców jest brak połączenia kolejowego, które stanowiłoby alternatywę dla transportu samochodowego i autobusowego.

Przed laty istniało połączenie PKP do Czempinia (o długości 20 km), dzięki czemu można było się dostać do Poznania i innych miast. Wolą mieszkańców i władz Gminy jest reaktywowanie tego połączenia, co pozwoliłoby w czasie około 40 minut (przy jeździe bez przesiadki) dotrzeć do stolicy regionu.

Szansą w przypadku tego przedsięwzięcia jest przykładanie coraz większego znaczenia do transportu kolejowego w naszym kraju i w Unii Europejskiej (co zwiększa szanse na

pozyskanie dofinansowania) oraz podejmowanie konkretnych działań planistycznych w kierunku rozwoju połączeń kolejowych w ramach Metropolii Poznań. Władze gmin Śrem i Czempin będą dążyć do włączenia Czempinia w system kolejowy Metropolii Poznań. Jednym z najważniejszych zadań w ramach projektu będzie odbudowa i modernizacja przejętego przez Gminę dworca kolejowego w Śremie.

Program 2. „Gospodarka mieszkaniowa”

Ze strony samorządu gminnego organem zajmującym się gospodarką mieszkaniową jest Śremskie TBS Sp. z o.o. Spółka prowadzi zarząd budynkami będącymi własnością gminy Śrem, czyli lokalami mieszkalnymi i użytkowymi. Pełni także funkcję zarządcy wspólnot mieszkaniowych. Obok budowy mieszkań czynszowych i ich eksploatacji, działalność związana z zarządzaniem mieszkaniowym zasobem gminy i wspólnotami mieszkaniowymi stanowi główny pion działań spółki.

Na koniec 2011 roku Gmina posiadała w swoich zasobach 58 komunalnych budynków mieszkalnych, do utrzymania których dopłaciła 390 tys. zł (w 2011 roku).

Mimo posiadania wieloletniego doświadczenia w sferze gospodarki mieszkaniowej, przeprowadzona diagnoza wykazała potrzebę wprowadzenia nowoczesnych narzędzi zarządzania substancją mieszkaniową, które powinny doprowadzić do większej efektywności działania oraz do zapewnienia szerokiej oferty mieszkaniowej dla mieszkańców Gminy.

W ramach niniejszego projektu przewidziano realizację pięciu bardzo interesujących i w dużej mierze nowatorskich projektów, zmierzających do:

- wypracowania spójnej polityki mieszkaniowej Gminy,
- rozwoju budownictwa czynszowego (na wynajem),
- poprawy jakości posiadanych gminnych zasobów mieszkaniowych,
- rozwiązania kwestii zasobów, będących w powiernictwie,
- bardziej stanowczego egzekwowania kwestii finansowo-porządkowych w stosunku do osób, korzystających z pomocy społecznej, najemców lokali socjalnych, itp.

Charakterystyka projektów

2.1. Wypracowanie spójnej polityki mieszkaniowej Gminy

Celem projektu jest posiadanie przez Gminę sektorowej polityki mieszkaniowej, zawierającej zasady i instrumenty do poprawy stanu mieszkalnictwa oraz zasobu komunalnego.

Działania, przewidziane do wykonania w ramach projektu, to:

- przygotowanie dokumentu, określającego zasady i etapy inwestycji mieszkaniowych na terenie Gminy,
- przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego, zawierających wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe wraz określeniem infrastruktury niezbędnej dla jego rozwoju (por. Projekt 1.3.),

- wypracowanie zasad programu, wspomagającego politykę mieszkaniową Gminy poprzez aktywne uczestniczenie w gospodarce gruntami, tj. wykup, zamiana, scalanie, podziały, sprzedaż, przekwalifikowywanie gruntów na potrzeby budownictwa jednorodzinnego, itp.,
- wypracowanie zasad do promowania rozwiązań przedsięwzięć budowlanych, obejmujących najwyższą jakość urbanistyczną i architektoniczną oraz zasad promowania wizerunku Gminy „Tu warto mieszkać, tu się wybuduj”, itp.,
- wypracowanie lokalnych programów inwestycyjnych mających na celu:
  - wspieranie budownictwa jednorodzinnego przez zamożnych mieszkańców (najbogatsi stymulują rozwój) w najlepszych lokalizacjach pod warunkiem spełnienia ostrych warunków co do standardu i architektury,
  - stymulowanie rozwoju budownictwa dla średniozamożnych gospodarstw domowych, tj., mieszkania lokatorskie i własnościowe,
  - zapewnienie mieszkania dla najsłabszych ekonomicznie mieszkańców Gminy,
- wypracowanie zasad zagospodarowania wód deszczowych w powstających zasobach mieszkaniowych tak, aby większość wód pozostawała w miejscu wytworzenia.

2.2. Rozwój budownictwa czynszowego (na wynajem)

Celem projektu jest stymulacja rozwoju budownictwa mieszkaniowego lokatorskiego i własnościowego poprzez:

- opracowanie zasad współpracy ze Śremskimi Spółdzielniami Mieszkaniowymi oraz Śremskim TBS sp. z o.o., realizującymi budownictwo mieszkaniowe lokatorskie i własnościowe,
- opracowanie ram współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego, np. Gmina w zamian za przekazywanie gruntu otrzymuje lokale po cenie kosztów budowy lub lokale na sprzedaż,
- opracowanie ram programu pomocowego dla lokatorów komunalnych, zwalnających lokale w zamian za grunt pod budownictwo jednorodzinne,
- opracowanie zasad lokalizacji i liczby dla budowanych przez Gminę bloków socjalnych i komunalnych oraz adaptacji innych powierzchni na lokale socjalne, bądź komunalne,
- opracowanie zasad wynajmowania przez Gminę lokali od prywatnych właścicieli na lokale socjalne lub komunalne,
- opracowanie zasad wspierania prywatnych firm budowlanych, deweloperów, spółdzielni mieszkaniowych oraz Śremskiego TBS sp. z o.o.,
- opracowanie zasad programu, mającego na celu skrócenie procesu inwestycyjnego poprzez szybkie uzyskiwanie uzgodnień, pozwolenia na budowę, itp.

2.3. Poprawa jakości posiadanych gminnych zasobów mieszkaniowych

Celem projektu jest wstrzymanie dekapitalizowania oraz poprawa jakości posiadanego zasobu komunalnego poprzez:

- przygotowanie inwentaryzacji potrzeb remontowych z podziałem na zasób własny i powierniczy oraz przygotowanie programu remontów i modernizacji z uwzględnieniem pakietowych zamówień w celu uzyskania oszczędności przetargowych,
- opracowanie programu podwyżek czynszów za lokale użytkowe z przeznaczeniem uzyskanych środków na remonty,
- opracowanie nowej, zróżnicowanej polityki czynszowej dla zasobu komunalnego w zależności od lokalizacji, standardu mieszkania, stanu technicznego budynku,
- wypracowanie spójnej polityki prywatyzacji lokali komunalnych w odniesieniu do posiadanego zasobu, źródeł jego finansowania oraz potrzeb remontowych i modernizacyjnych,
- wypracowanie koncepcji zmian z zarządzaniu zasobem komunalnym bez zmian organizacyjno-prawnych.

2.4. Rozwiązanie kwestii zasobów, będących w powiernictwie

Część zasobów mieszkaniowych Gminy znajduje się w powiernictwie; w znacznej części są one niezagospodarowane. Realizując niżej wymienione działania, Gmina pragnie pozyskać na własność swoje nieruchomości, aktualnie będące w powiernictwie, w celu ich efektywnego zagospodarowania:

- dokonanie szczegółowej inwentaryzacji przez powołany do tego zespół, celem określenia możliwości pozyskania nieruchomości z mocy prawa na podstawie uwłaszczenia, umów cywilnoprawnych, czy też zasiedzenia,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji prawnej w zależności od sposobu nabycia, tj. uwłaszczenia, umów cywilnoprawnych, czy też zasiedzenia - celem złożenia ich w Urzędzie Wojewódzkim, sądzie, czy też rozpoczęcia rokowań z właścicielami nieruchomości,
- dokonanie analizy możliwości współdziałania w tym procesie mieszkańców, czy też przedsiębiorców partycypujących w kosztach w zamian za możliwość pierwszeństwa wykupu, czy też najmu lokalu.

2.5. Bardziej stanowcze egzekwowanie kwestii finansowo-porządkowych w stosunku do osób, korzystających z pomocy społecznej, najemców lokali socjalnych, itp.

Gmina Śrem, podobnie jak większość innych gmin, posiada problemy z częścią najemców lokali komunalnych i socjalnych, nie płacących za wynajem, dewastujących je, itp. Z tego powodu planuje się podjęcie szeregu konkretnych działań, mających na celu

zmniejszenie zadłużenia, wzrost świadomości mieszkańców zasobów komunalnych co do możliwych konsekwencji ich zachowań oraz wzrost akceptacji dla eksmisji do lokali socjalnych, tj.:

- opracowanie zasad programu, łączącego rynek mieszkaniowy w mieście i gminie Śrem w tzw. Bank Danych, do którego zgłaszane byłyby lokale zadłużone, socjalne, chętni do zamiany, itp.
- opracowanie zmiany zasad przyznawania statusu lokalu socjalnego, co ułatwiłoby eksmisje oraz wprowadzenie możliwości trójstronnych zamian
- opracowanie zasad oraz wdrożenie zasad odpracowywania długów
- utworzenie łańcuszka zamian z wykupem długów
- opracowanie zasad, mających na celu zachęcenie do fluktuacji w ramach zasobu komunalnego, połączonego z wykupem zadłużenia z uwzględnieniem możliwości wielokrotnych przydziałów
- zdiagnozowanie możliwości zmian w stosowanej polityce OPS celem większej aktywizacji osób objętych pomocą.

Program 3. „Zdrowie i pomoc społeczna”

Ze względu na problemy finansowe szpitala (podlegającego powiatowi) oraz niezadowalający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, sfera zdrowia została w sondażu ankietowym uznana przez mieszkańców jako jedna z największych bolączek. Niestety, w praktyce zadania Gminy w tym zakresie są bardzo ograniczone i sprowadzają się do realizacji programów profilaktyki zdrowotnej, co uwzględniono w dokumencie strategii.

Drugą sferą w niniejszym programie jest pomoc społeczna, za którą odpowiada Ośrodek Pomocy Społecznej i która jest oceniana bardzo wysoko.

Charakterystyka projektów

3.1. Wdrażanie „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Śrem na lata 2008-2015”

Od 1 maja 2004 roku obowiązuje nowa ustawa o pomocy społecznej, przekazująca samorządom lokalnym realizację całych obszarów pomocy społecznej Państwa. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną, a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymagają profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Zgodnie z art. 17. ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.

W olbrzymiej większości przypadków dokumenty gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedynie zadania pomocy społecznej, nie uwzględniając innych elementów szeroko rozumianej problematyki społecznej. „Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Śrem na lata 2008-2015” jest dokumentem znacznie szerszym, podejmującym dodatkowo między innymi problematykę aktywności społecznej, czy też rozwoju usług dla dzieci i młodzieży w sferze zdrowia, kultury, sportu i rekreacji.

Gmina będzie w kolejnych latach konsekwentnie wdrażać zadania, zapisane w obowiązującej strategii, a do końca 2015 roku zostanie przygotowany i zatwierdzony nowy dokument.

3.2. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej

Głównym działaniem Gminy w sferze opieki zdrowotnej jest realizacja programów profilaktycznych. W pierwszej kolejności są to:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Gminny Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na uwagę zasługuje gminny program zdrowotny pn. „Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w gminie Śrem” w latach 2010-2013. Do końca 2013 roku powinien zostać opracowany program na kolejne lata.

Ponadto Gmina uczestniczy w profilaktycznych programach o zasięgu wojewódzkim, bądź krajowym.

Ze względu na duże zainteresowanie społeczne, planowane jest dokonanie diagnozy dalszych potrzeb, dotyczących realizacji kolejnych programów zdrowotnych i profilaktycznych, a następnie pozyskiwanie środków i wdrażanie tych programów.

Program 4. „Bezpieczeństwo”

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy czuwają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Śremie, strażnicy Straży Miejskiej oraz strażacy z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i sześciu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Szczególnie niebezpieczne miejsca w mieście są monitorowane za pomocą 16 kamer.

Mieszkańcy Gminy czują się stosunkowo bezpiecznie, ale widzą potrzebę bardziej stanowczych działań służb mundurowych oraz rozbudowy systemu monitoringu. Poważnym mankamentem jest również to, że żadna jednostka OSP z gminy Śrem nie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Charakterystyka projektów

4.1. Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy

Celem projektu jest zmniejszenie skali przestępczości oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy poprzez podjęcie szeregu działań inwestycyjnych i organizacyjnych:

- zwiększenie skuteczności działania strażników poprzez cykliczne szkolenia doskonalące, stworzenie systemu motywującego do efektywnego działania oraz określenie zakresu działania Straży Miejskiej w wymiarze czasowym i zadaniowym,
- modernizację i rozbudowę systemu monitorowania miasta poprzez zwiększenie liczby punktów kamerowych (do 64), zwiększenie liczby kamer w niektórych punktach kamerowych oraz zwiększenie obsady etatowej centrum,
- wdrożenie systemu wspomagania dowodzenia poprzez unowocześnienie łączności radiowej,
- poprawę bazy lokalowej Straży (budowa garaży, oświetlenie otoczenia budynku Straży, jego monitoring i kontrola wejścia osób trzecich na teren nieruchomości oraz do budynku),
- Zwiększenie bezpieczeństwa pracy strażników poprzez wyposażenie ich w środki przymusu bezpośredniego (broń gazową, paralizatory) oraz zakup środków ochrony przy interwencjach ze zwierzętami (klatki, chwytaki),
- zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców m.in. poprzez poprawę oświetlenia miejsc dostępnych dla publiczności oraz prześwietlanie miejsc publicznych poprzez likwidację nadmiernego zadrzewienia i zakrzewienia niektórych terenów.

4.2. Wzmocnienie systemu ratowniczo-gaśniczego na terenie Gminy

Zakłada się, że do 2015 roku jednostki OPS Pyszca i OSP Niesłabin zostaną włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Będzie to wymagało doposażenia tych jednostek oraz dodatkowego przeszkolenia ich członków.

Cel strategiczny nr 2

Mieszkać w uporządkowanym i dobrze zarządzanym środowisku

Zapewne każda zapytana osoba stwierdzi, że chciałaby mieszkać w otoczeniu, które jest czyste, uporządkowane i sprawnie zarządzane. Na te elementy jakości życia składają się przede wszystkim:

- zagospodarowanie przestrzenne, które przewiduje zrównoważenie różnych funkcji na terenie gminy – mieszkaniowej, przemysłowej, przyrodniczej,
- dobrze zorganizowana ochrona środowiska, dbająca o posiadane zasoby i ich racjonalne wykorzystanie,
- efektywne świadczenie usług przez wszystkie jednostki samorządu,
- zgodna współpraca z sąsiednimi gminami.

Przeprowadzone wywiady z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy, sondaż ankietowy oraz dyskusje w grupach tematycznych pozwoliły na zaproponowanie konkretnych działań w ramach każdego z wyżej wymienionych zagadnień, które zostały pogrupowane w 4 programy i 17 projektów strategicznych.

Program 5. „Zagospodarowanie przestrzenne”

W opinii mieszkańców, do głównych atutów zagospodarowania przestrzennego Gminy należą: dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową, znaczne pokrycie Gminy terenami zielonymi oraz przeprowadzona częściowa rewitalizacja (urbanistyczna) rynku.

Z kolei główny zarzut dotyczy braku docelowej wizji zagospodarowania przestrzennego Gminy, co miejscami skutkuje chaosem urbanistycznym, głównie z powodu zbyt częstych doraźnych zmian, wprowadzanych pod presją inwestorów. Ponadto została zakłócona relacja między uchwalonymi planami a realnymi możliwościami wykonania zapisów w planach (głównie dotyczy to konieczności wykupu, budowy i utrzymania dróg).

Jedną z głównych bolączek zarówno dla pojedynczych mieszkańców, jak i władz Gminy jest niezrównoważony rozwój dwóch części Śremu. Tzw. stara część miasta cechuje się zdecydowanie mniejszą aktywnością gospodarczą i społeczną, mimo że stanowi ona historyczne centrum miasta. Ambicją samorządu jest przywrócenie prawobrzeżnej części jej dawnej świetności.

Charakterystyka projektów

5.1. Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego a Studium Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem

Zadania inwestycyjne o charakterze krajowym i regionalnym (czyli prowadzone przez organy rządowe i samorząd województwa wielkopolskiego), przewidziane do realizacji na terenie gminy Śrem, zapisywane są w Wojewódzkim Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Aby mogły one wejść w życie, muszą znaleźć się w planach przestrzennych Gminy.

Dlatego też należy sukcesywnie opracowywać zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem dla obszarów określonych w zadaniach inwestycyjnych zapisanych w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowego obszaru, określonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem.

5.2. Analiza zdolności finansowej Gminy w realizacji zadań nakreślonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego

Celem realizacji niniejszego projektu jest zracjonalizowanie procesu przeznaczania terenów pod zabudowę poprzez uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- Czy oraz ewentualnie ile i jakich terenów należy jeszcze przeznaczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę?
- Czy Gminę stać na zobowiązania, jakie niosą kolejne obszary przeznaczone w planach pod budownictwo, np. wykup terenów pod drogi, ich wybudowanie i utrzymanie?

W tym celu konieczne jest przeanalizowanie wszystkich obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem terenów przeznaczonych pod różnego rodzaju zabudowę.

Następnie należy przeanalizować wszystkie wydane przez Gminę decyzje o warunkach zabudowy pod względem liczby i wielkości działek. Kolejny krok to porównanie liczby wydanych pozwoleń na budowę z liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy. Obecnie rocznie wydawanych jest około 300 decyzji, podczas gdy pozwoleń zaledwie 50-70.

Niezbędne będzie także przeprowadzenie rzetelnych badań demograficznych, aby odpowiedzieć na pytanie, jakie będzie zapotrzebowanie w perspektywie 5-10 lat na mieszkania, bowiem mniej istotne może być sporządzanie nowych planów, skoro może nie być popytu na nowe tereny.

Ostatnim krokiem będzie przeanalizowanie wielkości obszarów przeznaczonych w mpzp pod inwestycje produkcyjne, gospodarcze, usługowe, handlowe i porównanie z potencjalnymi potrzebami w Gminie, czy są wystarczające, czy też nie.

5.3. Objęcie terenu całej Gminy zrównoważonym planem zagospodarowania przestrzennego

Idealną sytuacją jest, gdy teren całej gminy jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Stwarza to klarowny obraz planowanego sposobu przeznaczenia każdego fragmentu gruntu:

- chroniąc grunty rolne i leśne przed nadmierną urbanizacją, unikając tym samym na przykład kolidowania funkcji mieszkaniowej z działalnością rolniczą,
- przeznaczając tereny pod działalność gospodarczą i tym samym zachęcając przedsiębiorców do inwestowania na terenie Miasta i Gminy.

Objęcie całej Gminy (do 2015 roku) miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ograniczy zabudowę rozproszoną, którą teraz umożliwiają decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

5.4. Ożywienie rynku w Śremie i otwarcie miasta na rzekę Wartę

Na skutek błędów planistycznych w przeszłości, miasto Śrem rozwijało się w niezrównoważony sposób. Wybudowanie dzielnicy mieszkaniowej dla pracowników i rodzin Odlewni Żeliwa po drugiej stronie rzeki spowodowało wyprowadzenie wielu funkcji (np. handlowo-usługowej) z historycznego centrum miasta, co spowodowało jego stopniową degradację społeczno-gospodarczą.

Ambicją samorządu jest przywrócenie starówce jej dawnej świetności poprzez rewitalizację, która powinna uwzględniać aspekty przestrzenne, społeczne i gospodarcze. Szczegóły, dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych, są zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego w Śremie na lata 2010-2015.

Wypracowana w ramach prac nad niniejszym dokumentem koncepcja ożywienia śremskiej starówki zakłada najpierw otwarcie miasta na rzekę poprzez dokończenie budowy promenady oraz budowę portu rzeczno nad Wartą (basen portowy, przystań dla kajaków i małych łodzi motorowych) wraz z nadbrzeżem. Powstanie atrakcyjnej, nowoczesnej i odpowiednio promowanej infrastruktury powinno zaowocować stworzeniem atrakcji turystycznej rangi wojewódzkiej, miejsca spotkań mieszkańców i organizowania cyklicznych imprez.

Kolejnym etapem prac byłoby wybudowanie kładki pieszo-rowerowej nad Wartą, promenady od Warty do rynku oraz rozbudowanie strefy pieszo-rowerowej na rynku, co spowodowałoby naturalny przepływ mieszkańców i turystów z terenów nadrzecznych do centrum miasta, przyczyniając się do jego ożywienia.

5.5. Zwiększenie terenów zielonych i poprawa estetyki Gminy

Mimo że zdaniem większości mieszkańców Gmina sprawia wrażenie zadbanej, to jednak pojawiło się sporo opinii, że czystość pogarsza się z powodu ograniczonych środków na jej utrzymanie oraz nie zawsze prawidłowe wywiązywanie się z obowiązków utrzymania czystości przez zewnętrzne firmy. Zwrócono także uwagę na dużą liczbę nielegalnych wysypisk śmieci. Osobną kwestią są zanieczyszczone jeziora; tutaj jednak sytuacja znacznie się poprawi z momentem zakończenia budowy sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach niniejszego projektu zaplanowano realizację szeregu działań o charakterze porządkowym, mających na celu stworzenie przyjaznego środowiska dla społeczeństwa - jego odpoczynku i rekreacji, takich jak:

- likwidacja nielegalnych wysypisk
- likwidacja nielegalnych reklam
- dokładniejsze sprawowanie kontroli nad jakością sprzątanania przez zewnętrzne firmy.

Ponadto przewiduje się zwiększenie powierzchni zorganizowanych terenów zieleni (szczególnie w mieście) poprzez zagospodarowanie obszarów wyznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Program 6. „Ochrona środowiska”

Ochrona środowiska⁴ to całokształt działań (także zaniechanie działań), mających na celu właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów i składników środowiska naturalnego, zarówno jego składników martwych, jak i żywych (ochrona przyrody). Najpopularniejsze sposoby ochrony środowiska to:

- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- utrzymywanie i przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- recykling.

Mimo bardzo dużych postępów w dziedzinie ochrony środowiska, stymulowanych w znacznym stopniu przepisami i funduszami unijnymi, w naszym kraju pozostało jeszcze wiele do zrobienia, zarówno jeżeli chodzi o nakłady inwestycyjne, jak i rozwiązania organizacyjne. Dotyczy to także samorządów, w tym gminy Śrem.

W ramach niniejszego programu przewidziano realizację aż sześciu projektów, charakteryzujących się w dużej mierze nowatorskim podejściem do sposobów ochrony środowiska, szczególnie w sferze efektywności energetycznej i ekologizacji procesów projektowania i wykonawstwa.

Charakterystyka projektów

6.1. Ochrona zasobów przyrodniczych (bioróżnorodności)

Mimo że tereny zadrzewione zajmują tylko 17% powierzchni Gminy (przy średniej krajowej ponad 29%), to występują tu liczne atrakcje przyrodnicze. W Gminie występuje pięć różnych form ochrony przyrody, do których należą:

- Rezerwat Przyrody „Czmoń”.
- Park Krajobrazowy im. Dezyderego Chłapowskiego.
- Rogaliński Park Krajobrazowy.
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie”.
- 57 pomników przyrody.

Ponadto ważną rolę, także rekreacyjną, pełnią parki miejskie.

Celem niniejszego projektu jest utrzymanie istniejącego bogactwa zasobów przyrodniczych Gminy i zapewnienie ich ochrony poprzez:

- aktywną ochronę istniejących pomników przyrody (również na terenach prywatnych, gdy właściciel nie posiada odpowiednich środków),
- obejmowanie ochroną nowych obiektów, zasługujących na ochronę,
- utrzymanie systemu istniejących form obszarowych ochrony przyrody (rezerваты, parki krajobrazowe, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne),
- zapewnienie ochrony obszarów chronionych i funkcjonowania korytarzy ekologicznych w dokumentach planistycznych,

---

⁴ Definicja na podstawie Wikipedii

- zapewnienie funkcjonowania terenów zieleni w mieście, w szczególności parków publicznych i zieleni przyulicznej,
- zwiększanie bioróżnorodności - zadrzewianie, zalesianie, ochrona terenów podmokłych, łąk i pastwisk (np. obniżenie podatków w przypadku użytkowania tych, kurczących się terenów), itp.,
- wspieranie form gospodarki rolnej i leśnej zapewniającej ochronę siedlisk i gatunków,
- edukację przyrodniczą.

6.2. Zwiększenie efektywności energetycznej lokalnej gospodarki

Jednym z głównych priorytetów w kolejnej perspektywie budżetowej UE w latach 2014-2020 będzie dążenie do tzw. gospodarki niskoemisyjnej. W związku z tym dofinansowywane będą działania, polegające na zapewnieniu jak najniższego zużycia energii i to przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych.

Przedsięwzięcia, zaplanowane w niniejszym projekcie, doskonale wpisują się w powyższą strategię – będą przyczyniały się do obniżenia kosztów funkcjonowania lokalnej gospodarki, chroniąc jednocześnie środowisko. Obejmą one:

- wdrożenie systemu zarządzania energetycznego w Urzędzie Miejskim i jednostkach gminnych (baza energetyczna, struktura organizacyjna – m.in. zatrudnienie Pełnomocnika ds. zarządzania energetycznego; Gmina przystąpiła do Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cités”),
- opracowanie i wdrożenie Gminnego Programu Energetycznego i Planu Działań na Rzecz Zrównoważonej Energii,
- opracowanie i wdrożenie planu modernizacji budynków komunalnych dla podnoszenia ich efektywności energetycznej,
- modernizację oświetlenia ulicznego, podnoszącą jego efektywność energetyczną,
- monitoring efektywności w transporcie publicznym (zużycie paliwa w komunikacji miejskiej i przewozach szkolnych),
- wspieranie przedsięwzięć, wykorzystujących odnawialne źródła energii w gospodarstwach domowych (kontynuacja – udzielanie dotacji na instalację solarów, pomp ciepła, wymianę systemu ogrzewania),
- wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słońca i biomasy (nie tylko dotacje, ale też wspieranie, np. przeznaczanie gruntów, np. na farmy solarne),
- edukację mieszkańców.

6.3. Ekologizacja procesów projektowania i wykonawstwa

Niezmiernie istotną, wciąż niedocenianą w naszym kraju sprawą, jest przykładanie dużej wagi do kwestii ekologicznych już na etapie projektowania inwestycji. Następujące po nim wykonawstwo przyczynia się do ochrony środowiska poprzez stosowanie w procesach inwestycyjnych rozwiązań mu przyjaznych.

W ramach niniejszej strategii przewiduje się:

- wdrożenie „zielonych” zamówień publicznych (np. promowanie ekologicznych produktów),
- zapewnienie oszczędnego i efektywnego wykorzystania przestrzeni w procesach planowania przestrzennego (np. unikanie zabudowy rozproszonej),
- stosowanie w projektowaniu innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku i zapewniających wysoką efektywność energetyczną,
- edukację środowiskową osób odpowiedzialnych za procesy projektowania,
- edukację mieszkańców.

6.4. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody

Gmina Śrem posiada wystarczające zasoby wody pitnej. Możliwości poboru wód surowych z ujęć podziemnych, z których korzystają stacje uzdatniania, są niezagrażone. Nie oznacza to oczywiście, że gminne zasoby wody nie powinny być chronione, a gospodarowanie nimi nie powinno być racjonalne. Z tego powodu w dokumencie strategii umieszczono projekt z niżej wymienionymi działaniami, mającymi zapewnić odpowiednią ilość i jakość wody pitnej oraz stan wód powierzchniowych i gruntowych:

- racjonalizacja zużycia wody pitnej – ograniczanie jej strat,
- zapewnienie właściwego stopnia oczyszczania ścieków komunalnych – sanitarnych i pochodzenia opadowego i roztopowego,
- zapewnienie właściwej ochrony ujęć wody pitnej w działaniach administracyjnych i planistycznych,
- zapewnienie retencjonowania wody, w szczególności małej retencji, w tym w zabudowie mieszkaniowej (np. ażurowe nawierzchnie, zbiorniki przy domach do podlewania),
- edukacja mieszkańców,
- zapewnienie funkcjonowania barier biogeochemicznych wzdłuż brzegów wód stojących i płynących (np. pasy zieleni).

6.5. Gospodarowanie odpadami, minimalizujące ich składowanie

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z nią obowiązki związane z odbiorem odpadów będą leżeć w kompetencji gminy. W ramach funkcjonowania nowego systemu dotychczasowe umowy na odbiór odpadów zostaną zastąpione deklaracjami, które właściciel nieruchomości będzie składał w siedzibie gminy. Rozwiązania nowego systemu zaczną obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Gmina wyłoni w konkurencyjnym przetargu firmy, które będą odbierać odpady od wszystkich właścicieli nieruchomości. Dzięki temu nie będzie „opłacać się” wyrzucanie odpadów do lasu. Za odbiór odpadów wszyscy mieszkańcy gminy uiszczą będą opłatę opartą na określonej przez gminę podstawowej stawce, a preferencje dotyczyć będą osób segregujących odpady.

W recyklingu odpadów Polskę dzieli przepaść od Austrii, Belgii, Danii, Niemiec, Holandii i Szwecji. W państwach tych przetwarza się około 95% domowych śmieci. U nas tymczasem prawie 90% odpadów trafia na wysypiska. W gminie Śrem sytuacja wygląda

zdecydowanie lepiej - prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, która pozwala na deponowanie mniejszych ilości odpadów na składowisku oraz przynosi dodatkowe korzyści ze sprzedaży surowców wtórnych. Ciągła rozbudowa infrastruktury pozwala na dobre wyniki w zbiorce surowców wtórnych, co nie oznacza, że w tej sferze nie ma już nic do zrobienia.

Dlatego w niniejszym projekcie przewiduje się podjęcie szeregu działań:

- wdrożenie regulacji lokalnych (uchwał), niezbędnych dla nowego systemu gospodarowania odpadami,
- przystąpienie do porozumienia komunalnego w ramach obszaru gospodarowania odpadami (jarocińskiego),
- uruchomienie nowego systemu gospodarowania odpadami,
- edukację mieszkańców,
- stworzenie efektywnego systemu poboru opłaty odpadowej,
- monitoring składowiska odpadów w Górze,
- zamknięcie i rekultywacja składowiska w Mateuszewie oraz jego monitoring.

6.6. Dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej

Liczba mieszkańców gminy Śrem korzystających ze zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej wynosi 96,38% (w tym: Śrem – 100%, obszar wiejski – 85,9%). Ponadto mieszkańcy miejscowości Wirginowo i Sosnowiec wyposażeni są w indywidualne (przydomowe) oczyszczalnie ścieków, które będą stopniowo likwidowane w 2013 r. a mieszkańcy zostaną włączeni do systemu kanalizacji sanitarnej.

Do 2016 roku planowane jest wybudowanie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Mateuszewo.

Ponadto konieczna jest modernizacja sieci kanalizacji deszczowej.

Program 7. „Sprawne zarządzanie Gminą”

Z roku na rok rosną oczekiwania mieszkańców pod adresem przedstawicieli samorządu gminnego – dotyczą one przede wszystkim sprawnego zarządzania podległym mieniem oraz szybkiej i sprawnej obsługi przez pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek podległych.

Zmiany technologiczne, jakie zaszły w ostatnich latach, są z pewnością nieodwracalne. Zadaniem samorządu jest świadczenie coraz większej palety usług za pośrednictwem Internetu.

Niniejszy program obejmuje trzy projekty, związane z poprawą obsługi interesantów, rozbudową systemu informatycznego Urzędu i jednostek gminnych oraz zwiększeniem efektywności działania jednej z podległych jednostek.

Charakterystyka projektów

7.1. Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego, poprawa obsługi interesantów

Główna siedziba Urzędu Miejskiego w Śremie i władz Gminy mieści się w budynku ratusza przy Placu 20 Października 1. Warunki pracy w budynku są trudne ze względu na zbyt mało miejsca i przestarzałe instalacje. Z tego powodu obecnie trwa gruntowna modernizacja i rozbudowa budynku, polegająca na:

- wymianie wszystkich instalacji
- organizacji (na parterze) sali obsługi interesantów
- modernizacji i rozbudowie pięter budynku.

Dzięki temu zapewnione zostaną zdecydowanie lepsze warunki do obsługi interesantów i pracy dla urzędników UM. Całość prac powinna zostać zakończona w 2015 roku.

7.2. Zintegrowanie systemu informatycznego Urzędu i wszystkich jednostek gminnych

Nowoczesne, efektywne zarządzanie Gminą wymaga posiadania sprawnego systemu informatycznego, łączącego ze sobą wszystkie jednostki gminne.

W gminie Śrem istnieje radiowa sieć internetowa (z nadajnikiem na wieży ciśnień) pod nazwą Śrem@n, łącząca Urząd Miejski z podległymi jednostkami (wyjątkiem jest światłowodowe połączenie z biblioteką). Rozwój sieci wyznaczają zapisy Programu Informatyzacji Gminy Śrem, obowiązującego do 2013 roku. Jednym z zadań do wykonania jest więc wydłużenie horyzontu programu do 2020 roku.

Na najbliższe lata przewidywane jest wykonanie następujących działań:

- dokończenie budowy sieci Śrem@n - modernizacja sieci w jednostkach oraz rozprowadzenie sieci w ramach jednostek w oparciu o technologie radiowe.
- zintegrowanie wybranych programów informatycznych oraz usprawnienie komunikacji pomiędzy jednostkami
- wymiana sprzętu komputerowego w Urzędzie Miejskim co 4 lata (oraz przekazywanie używanego sprzętu do jednostek, np. szkół).

7.3. Opracowanie koncepcji działania Śremskiego Sportu

Upowszechnianiem kultury fizycznej oraz propagowaniem sportu i masowej rekreacji ruchowej w społeczeństwie zajmuje się Śremski Sport Sp. z o.o., jednoosobowa spółka Gminy, działająca od 2008 roku w miejsce zlikwidowanego zakładu budżetowego – Śremskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Śremie.

Obecna sytuacja na rynku usług wymaga reorganizacji działalności spółki oraz wprowadzenie nowego rodzaju usług. Wymaga to sporządzenia dla spółki biznes planu, wskazującego konkretne sposoby postępowania, które powinny doprowadzić do osiągnięcia założonej wizji.

Program 8. „Integracja w ramach Metropolii Poznań”

Gmina Śrem wchodzi w skład Metropolii Poznań, obejmującej łącznie 23 gminy, położone w centralnej części województwa wielkopolskiego. Współpraca w ramach Metropolii jest koordynowana przez Stowarzyszenie Metropolia Poznań, którego celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów członków Stowarzyszenia, a w szczególności wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego aglomeracji oraz współpracy gmin i powiatów w tym zakresie.

Jak już wcześniej wspomniano (przy prezentacji celu strategicznego nr 2), współpraca międzysamorządowa jest w ostatnim czasie stymulowana przez możliwość pozyskania środków dotacyjnych na przygotowanie wspólnych dokumentów programowych, które w kolejnych latach będą niezbędne do aplikowania o dofinansowanie konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Z tego powodu, a także z powodu możliwości korzystania z infrastruktury i oferty okolicznych gmin, bardzo ważny jest rozwój współpracy gminy Śrem w ramach Metropolii Poznań. Zagadnieniu temu został poświęcony w strategii osobny program, zawierający trzy niżej scharakteryzowane projekty.

Charakterystyka projektów

8.1. Aktywne uczestnictwo w pracach Metropolii Poznań

Osiągnięcie wymiernych korzyści, płynących z przynależności do Stowarzyszenia Metropolii Poznań, będzie możliwe tylko wtedy, gdy Gmina będzie aktywnie uczestniczyła w jej pracach, przede wszystkim poprzez:

- aktywny udział w posiedzeniach organów Stowarzyszenia i grup roboczych, oraz reprezentowanie interesów Gminy
- uczestnictwo w pracach Centrum Badań Metropolitalnych
- uczestnictwo w sporządzaniu wspólnych wniosków dotacyjnych
- uczestnictwo w przygotowywaniu wspólnych projektów i ich realizacji.

Warto nadmienić, że burmistrz Śremu, Adam Lewandowski, pełni drugą kadencję wiceprezesa zarządu Stowarzyszenia Metropolia Poznań.

8.2. Opracowanie programu „Miejsce gminy Śrem w Metropolii Poznań”

Kierunki rozwoju Metropolii Poznań zostały określone w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej, przyjętej przez Radę Aglomeracji Poznańskiej w czerwcu 2011 roku. Prace nad Strategią poprzedzone były szerokimi konsultacjami społecznymi w formie prestrategii „Zielonej Księgi Aglomeracji Poznańskiej”, zarówno w wersji drukowanej, jak i za pomocą konsultacyjnego portalu internetowego. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej to nakreślenie wizji i kierunków jej rozwoju w perspektywie najbliższych 10 lat.

W dokumencie określono 5 osi strategicznych, uznanych za priorytetowe dla rozwoju Metropolii. Obejmują one:

- gospodarkę przestrzenną i środowisko,
- infrastrukturę i organizację transportu,
- gospodarkę i rynek pracy,
- usługi społeczne,
- zintegrowane zarządzanie i marketing terytorialny.

Łącznie w ramach tych osi opracowano projekty strategiczne, zawierające między innymi propozycje konkretnych działań.

Oczywistym jest, że gmina Śrem nie musi być zainteresowana udziałem w realizacji wszystkich projektów, lecz wybrać te, które będą najbardziej służyły zaspokajaniu potrzeb własnych mieszkańców, jak na przykład:

- koncepcja zagospodarowania przestrzennego metropolii poznańskiej,
- kolej metropolitalna,
- infrastruktura i ruch rowerowy,
- współpraca systemu edukacji z gospodarką,
- metropolitalna oferta turystyczna,
- strategia marki i produkty metropolitalne.

Drugim, niezmiernie istotnym aspektem współpracy w ramach Aglomeracji, jest określenie zakresu „specjalizacji” gminy Śrem w Metropolii w szeroko rozumianej sferze oferty spędzania wolnego czasu, czyli kultury, sportu i rekreacji. Należy tutaj wziąć pod uwagę zarówno własne atuty i ograniczenia, jak i niekiedy konkurencyjną propozycję innych gmin Metropolii.

Wstępnie sugerowane elementy „specjalizacji” Śremu to:

- turystyka wodna – dzięki budowie portu rzecznoego wraz z atrakcyjną infrastrukturą; należy pamiętać, że Śrem leży na trasie Wielkiej Pętli Wielkopolski, promowanej między innymi przez program regionalny Wielkopolskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej,
- weekendowa turystyka miejska – przybywający (szczególnie drogą wodną) turyści powinni otrzymać ciekawą ofertę spędzenia kilku-kilkunastu godzin w Śremie, zwiedzając jego zabytki, wieżę ciśnień, nowy park artystyczny (por. Projekt nr 11.2), czy też uczestnicząc w atrakcyjnym wydarzeniu kulturalnym, odbywającym się w plenerze (np. promenada nadwarciańska) lub w Centrum Animacji Kultury (por. Projekt nr 11.1), albo w wysokiej rangi zawodach sportowych.

Szczegóły wyżej zasygnalizowanych kwestii powinny zostać zawarte w osobnym dokumencie pod roboczą nazwą „Miejsce gminy Śrem w Metropolii Poznań”.

8.3. Wypracowanie produktu markowego dla gminy Śrem

Jednym z istotnych problemów, sygnalizowanych w trakcie konsultacji społecznych, był niesatysfakcjonujący wizerunek Gminy na zewnątrz - większość osób spoza Gminy kojarzy ją wyłącznie z Odlewnią Żeliwa, a więc terenem uprzemysłowionym, niezbyt atrakcyjnym do odwiedzenia. Osoby te zaznaczają, że brak jest tutaj wyjątkowej atrakcji historycznej lub przyrodniczej, lub jednej, dużej imprezy (kulturalnej, sportowej), która byłaby wizytówką Gminy.

Dlatego też, biorąc pod uwagę także perspektywy rozwoju turystyki weekendowej dzięki przynależności do Metropolii Poznań, w ciągu kilku lat powinien zostać wypracowany dla Gminy wyrazisty produkt markowy. Może nim być atrakcja przyrodnicza lub historyczna, wydarzenie kulturalne lub sportowe, itp. Sugestie na ten temat zawarto w charakterystyce poprzedniego projektu.

W pierwszej kolejności konieczne będzie przeprowadzenie badań wizerunku Gminy wśród jej mieszkańców i mieszkańców gmin Metropolii.

Opracowanie koncepcji promocji produktu markowego powinno poprzedzić przygotowanie i wdrożenie kampanii promocyjnej, która zostanie przeprowadzona na terenie wszystkich gmin Aglomeracji.

Cel strategiczny nr 3

Mieć atrakcyjną pracę na miejscu...

Jednym z głównych elementów wizji Gminy, wypracowanej przy udziale społeczności lokalnej, jest posiadanie pracy na miejscu, bez konieczności codziennych dojazdów do Poznania, bądź innych gmin Aglomeracji. Mimo że bezrobocie na terenie Gminy jest znacznie niższe niż średnia krajowa, czy wojewódzka, to jednak od 3 lat bez pracy pozostaje 1,3-1,4 tys. mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym. Przed samorządem stoi więc duże wyzwanie, polegające na pomocy w rozwoju lokalnego rynku pracy.

Program 9. „Rozwój gospodarczy”

Mimo że samorząd gminny nie ma możliwości bezpośredniej walki z bezrobociem, to jednak powinien podejmować działania wspierające działalność gospodarczą. W pierwszej kolejności powinny one polegać na udostępnianiu i uzbrajaniu terenów, stosowaniu ulg podatkowych, doradztwie, czy integracji kręgów gospodarczych. Duże znaczenie ma także dobra promocja i sprawna obsługa administracyjna inwestorów.

W ramach niniejszego programu przewidziano wdrożenie dwóch projektów, polegających na uzbrajaniu terenów pod inwestycje oraz promocji gospodarczej Gminy.

Charakterystyka projektów

9.1. Uzbrajanie terenów pod inwestycje przemysłowe i mieszkaniowe

Prawdopodobnie najważniejszym kryterium lokalizacji inwestycji jest dostępność atrakcyjnych terenów. Najlepiej, aby były one uzbrojone i zlokalizowane w specjalnej strefie ekonomicznej, co pozwala na osiągnięcie istotnych ulg podatkowych.

Gmina Śrem posiada znaczne tereny pod inwestycje, w dużej części w obrębie Śremskiego Parku Inwestycyjnego, którego część została objęta Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną.

Pierwszym krokiem w działaniach na rzecz tworzenia nowych terenów powinno być (zapisane jako zadanie 4 z Projektu 5.2.), przeanalizowanie wielkości obszarów przeznaczonych w mpzp pod inwestycje produkcyjne, gospodarcze, usługowe, handlowe i porównanie z potencjalnymi potrzebami w Gminie, czy są wystarczające, czy też nie, aby wiedzieć, czy w perspektywie kilku lat konieczne jest przygotowanie kolejnych gruntów.

Kolejnym krokiem jest kontynuacja sukcesywnego uzbrajania terenów i ich promowanie, co zostanie opisane w kolejnym projekcie.

9.2. Promocja gospodarcza Gminy

Jednym z zadań Gminy jest organizowanie działań, sprzyjających aktywizacji gospodarczej. W latach 2006-2012 Gmina prowadziła szereg działań promocyjnych, takich jak:

- podtrzymywanie i rozwijanie współpracy z ośrodkami wyspecjalizowanymi w obsłudze inwestorów: Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości sp. z o.o., Państwowa Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Urząd Miasta Poznania, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Centrum Obsługi Inwestora
- opracowanie ofert inwestycyjnych
- uczestnictwo w targach nieruchomości, m.in. CEPIF Warszawa, Expo Real w Monachium i MIPIM w Cannes
- wykorzystanie Internetu do pozycjonowania oferty inwestycyjnej Śremu (pod hasłem oferty inwestycyjne)
- zamieszczanie oferty inwestycyjnej Gminy Śrem w różnych bazach danych o ofertach inwestycyjnych
- przebudowa portalu miejskiego srem.pl w części poświęconej ofercie inwestycyjnej.

Podejmowane działania promocyjne w tym zakresie zaowocowały zainwestowaniem kapitałów: holenderskiego, niemieckiego i polskiego. Tereny inwestycyjne Śremskiego Parku Inwestycyjnego, objęte WSSE, zostały sprzedane – dla inwestorów pozostało 5 i 7 ha Obszaru Zachodniego ŚPI i 8 ha w Pyszacej w Podstrefie WSSE oraz inne tereny inwestycyjne pod działalność gospodarczą i usługową, przy ul. Kilińskiego/Solidarności (6 ha) i „Brama miasta” (7 ha), a także teren sportu i rekreacji (51 ha).

W celu pozyskania kolejnych inwestorów przewiduje się opracowanie strategii promocji gospodarczej Gminy, obejmującej:

- analizę i ocenę atrakcyjności inwestycyjnej Gminy,
- analizę możliwości rozwoju funkcji gospodarczej gminy,
- identyfikację wizerunkowej sytuacji wyjściowej gminy,
- analizę konkurencji,
- wskazanie wizji, misji i celów promocyjnych Gminy,
- określenie profilu docelowego inwestora,
- wskazanie kluczowych elementów tożsamości Gminy,
- przedstawienie założeń do marki Gminy i jej pozycjonowanie,
- zestawienie potrzebnej infrastruktury i inwestycji,
- określenie szczegółowych form działań, zmierzających do osiągnięcia celów promocyjnych.

Oczywiście, przygotowana strategia powinna być w następnej kolejności sukcesywnie wdrażana.

Cel strategiczny nr 4

Rozwijać się i przyjemnie spędzać wolny czas

Oczekiwania realizacji postulatów wymienionych w tytule celu strategicznego nr 4 kierowane są obecnie w coraz mniejszym stopniu do władz państwowych, a w coraz większym – do władz samorządowych, które są postrzegane jako faktyczny reprezentant interesów społeczności lokalnej. Mieszkańcy zaczynają zdawać sobie sprawę z usługowej roli samorządu, co powinno przejawiać się również w efektywnym zarządzaniu powierzonym mu wspólnym mieniem. Społeczność lokalna oczekuje poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia usług na własnym terenie. Wyniki przeprowadzonych ankiet i wywiadów wśród lokalnej społeczności gminy Śrem, wskazują na silny akcent położony na jakość oferowanych przez Gminę usług edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych.

Program 10. „Oświata”

System oświaty w gminie Śrem jest dobrze rozwinięty, wydatki budżetowe na oświatę i wychowanie stanowią około 40% corocznych wydatków budżetu Gminy i są największą pozycją budżetową. Placówki szkolne i przedszkolne są dość nowoczesne, a przeprowadzone badania wykazały zadowolenie lokalnej społeczności z funkcjonowania tej jakże ważnej dziedziny życia.

Nie oznacza to jednak, że wszystkie potrzeby mieszkańców zostały zaspokojone – w miarę postępu cywilizacyjnego potrzeby te są coraz większe, pojawiają się także nowe oczekiwania, które 10, czy 20 lat temu w ogóle nie istniały. Dodatkowo pojawienie się placówek niepublicznych w zakresie edukacji przedszkolnej, czy szkolnej wymusza poprawę konkurencyjności oferty jednostek zarządzanych przez Gminę.

Charakterystyka projektów

10.1. Poprawa bazy lokalowej szkół i przedszkoli

W trakcie prac nad Strategią Rozwoju Gminy zebrano informacje w zakresie związanym z omawianym projektem oraz określono potrzeby placówek, dotyczące prac budowlano-remontowych, przewidywanych w najbliższych latach. Przeprowadzona analiza wskazała na potrzebę licznych drobnych remontów i modernizacji, praktycznie we wszystkich placówkach oświatowych. W zakres tych działań ma wchodzić między innymi wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, elektryki, prace malarskie, remonty sanitariatów, wymiany pokrycia dachów, remonty instalacji CO, doposażenie w meble, adaptacje pomieszczeń. Inwestycje te pochłoną znaczące środki, są jednak w dużej części niezbędne dla dalszego sprawnego funkcjonowania gminnych placówek oświatowych. Duża część z nich ma charakter ciągły - wydatkowanie środków finansowych na remonty szkół i przedszkoli jest w skali Gminy zadaniem zawsze niewystarczającym. Z drugiej strony stan placówek oświatowych ma duży wpływ na poziom kształcenia, a więc i szanse rozwoju dzieci i młodzieży w Gminie.

Dwie największe inwestycje w tej dziedzinie to przeprowadzenie kompleksowych termomodernizacji budynków SP 6 oraz ZS w Nochowie.

10.2. Poprawa bazy sportowej przy placówkach oświatowych

Baza lokalowa śremskich placówek oświatowych jest na dość dobrym poziomie, natomiast jeśli chodzi o stan bazy sportowej, sytuacja przedstawia się nieco gorzej. Wzrost liczby obowiązkowych zajęć wf w ostatnich latach oraz funkcjonowanie klas sportowych sprawia, że coraz większym problemem są niewystarczające zasoby odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia tych zajęć.

Największym wyzwaniem dla samorządu będzie budowa sali sportowej przy SP4. Jako pilne przedsięwzięcia zidentyfikowano również przeprowadzenie remontów i modernizacji kilku sal gimnastycznych oraz boisk, a także budowę nowych boisk wielofunkcyjnych, szczególnie przy szkołach na obszarach wiejskich.

10.3. Informatyzacja placówek oświatowych

Szkołom z różnych względów trudno dostosować się do szybkiego postępu informatyzacji. Ciągle daleko nam do europejskich standardów – w śremskich szkołach do komputerów podłącza się Internet o niskiej przepustowości sieci, brakuje odpowiedniego oprogramowania, tablic interaktywnych i sprzętu dla nauczycieli; uczniowie korzystają z komputerów głównie na lekcjach informatyki, czyli przez dwie lub trzy godziny tygodniowo.

Aby rozwiązać te problemy w szkołach prowadzonych przez gminę Śrem, niezbędne jest sukcesywne uzupełnianie bazy sprzętowej i coraz szersze jej wykorzystywanie, nie tylko na lekcjach informatyki, ale również na innych zajęciach.

Aby w pełni wykorzystać możliwości dzisiejszych technologii (np. atrakcyjne wykłady prowadzone na odległość, nawet z zagranicy), niezbędne jest także podłączenie wszystkich szkół do sieci szerokopasmowej.

10.4. Poprawa bezpieczeństwa w placówkach oświatowych

Szkoły w gminie Śrem należą do dość bezpiecznych placówek, choć kilka elementów wymaga poprawy. Instalacja systemów monitoringu wizyjnego w szkołach i ich okolicach przyczyniła się do znaczącego obniżenia liczby zdarzeń patologicznych na monitorowanym terenie. Ten kierunek powinien być kontynuowany – wdrażane powinny być kolejne elementy systemu monitoringu.

Należy również bardziej zadbać o takie rozwiązania przyczyniające się do poprawy bezpieczeństwa, jak: poprawa oświetlenia przy szkołach, modernizacje niektórych rozwiązań drogowych przy obiektach oświatowych oraz budowa i modernizacje parkingów przy szkołach i przedszkolach.

10.5. Bogata oferta oświatowa i wysoki poziom kształcenia

Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności nauczania w placówkach oświatowych na terenie Gminy oraz zwiększenie szans rozwoju dzieci i młodzieży.

W ramach tego projektu nie wspomniano natomiast wprost o zajęciach pozalekcyjnych, zarówno dla dzieci mających problemy z nauką, jak i szczególnie uzdolnionych, gdyż oferta w tym zakresie jest bogata i z pewnością będzie utrzymana w najbliższych latach.

Skupiono się natomiast na wprowadzaniu innowacji w szkołach (przede wszystkim tzw. klasy innowacyjne językowe), kontynuacji funkcjonowania klas sportowych i realizacji ciekawych projektów wspieranych przez instytucje zewnętrzne, przede wszystkim z funduszy UE.

Realizacja tych przedsięwzięć ma na celu wzbogacenie szkolnego procesu dydaktyczno-wychowawczego i jest ważnym elementem prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, ich samodzielnego myślenia oraz twórczej ekspresji. Działania w zakresie popularyzacji i upowszechniania kultury fizycznej są niezwykle ważne ze względu na ich duże znaczenie jako czynników pobudzających rozwój i sprawność organizmu. Imprezy sportowo-rekreacyjne spełniają rolę zachęty i wyrabiają nawyk do czynnego uczestnictwa w rekreacji, mającej charakter działań prozdrowotnych.

Program 11. „Kultura i aktywność społeczna”

Ważnym elementem życia lokalnej społeczności są wydarzenia kulturalne. Istotnym jest, aby mieszkańcy gminy Śrem mieli okazję korzystać z twórczości światowej, narodowej, regionalnej, a także aby poznawali dorobek lokalny. Istotne jest to, żeby nie tylko korzystać z kultury, ale ją współtworzyć i współprzeżywać. Za bardzo ważne należy przy tym uznać wszelkie przejawy aktywności oddolnej mieszkańców.

Do animowania działań w obszarze kultury powołane są głównie instytucje kultury: Śremski Ośrodek Kultury (wraz z Kinoteatrem Słonko), Muzeum Śremskie, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Śrem. Na terenach wiejskich funkcje te pełnią najczęściej świetlice wiejskie i filie biblioteki. Ważnymi uczestnikami lokalnego życia kulturalnego są też parafie i szkoły. Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność mieszkańców - indywidualna oraz związana z działalnością organizacji pozarządowych działających w dziedzinie kultury.

Planując rozwój gminy powinno się wykorzystywać szanse rozwojowe wynikające z aktualnej sytuacji kraju, Europy czy obserwowanych współcześnie intensywnych procesów metropolitalnych. Jednocześnie należy zachować tradycje lokalne, składające się na indywidualizm lokalnej społeczności gminy Śrem.

Charakterystyka projektów

11.1. Poprawa bazy lokalowej Śremskiego Ośrodka Kultury

Śremski Ośrodek Kultury (ŚOK) jest samorządową instytucją kultury, której celem jest organizowanie życia kulturalnego mieszkańców Gminy. ŚOK realizuje to zadanie, oferując szereg różnorodnych form kulturalnych: koncerty, wernisaże, imprezy plenerowe, warsztaty dla dzieci i dorosłych, konkursy, spotkania z podróżnikami i wiele innych.

Niestety, baza lokalowa tej instytucji usytuowana przy ul. Mickiewicza 77 w Śremie, jest dalece niewystarczająca wobec bieżących potrzeb, a tym bardziej planach rozwoju działalności. Wielkim wyzwaniem stojącym przed gminnym samorządem jest więc budowa Centrum Animacji Kultury z salą widowiskową i mediateką oraz zapleczem. Ze względu na szacowane wysokie koszty tego przedsięwzięcia, planuje się przeprowadzenie tej inwestycji w ramach tzw. Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, czyli przy założeniu udziału prywatnych inwestorów i wykorzystaniu części obiektu na cele komercyjne.

11.2. Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja Muzeum

Wdrożenie niniejszego projektu nie ma doprowadzić do poprawy jakości świadczonych usług edukacyjnych oraz poprawy realizacji zadań w zakresie promocji tradycji i kultury regionu przez Muzeum Śremskie. Istotą projektu jest rozbudowa, remont i modernizacja obiektów Muzeum, co w efekcie powinno doprowadzić do zwiększenia jakości i skali działalności muzeum.

Obecny stan i wyposażenie budynków nie pozwala na pełnienie przez placówkę roli centrum edukacji na skalę regionalną – powierzchnia wystawiennicza jest zbyt mała, brakuje nowoczesnych rozwiązań w zakresie ekspozycji i wykorzystania multimediiów.

W ramach niniejszego przedsięwzięcia ma zostać również zagospodarowana turystycznie wieża ciśnień oraz stworzony park artystyczny. Adaptacja wnętrza wieży ciśnień na potrzeby ruchu turystycznego ma polegać przede wszystkim na:

- budowie infrastruktury dla bezpiecznego wejścia na taras widokowy
- zaadaptowaniu wnętrza zbiornika na multimedialną prezentację historycznych widoków Śremu z wieży
- prezentacji historycznego Śremu i organizacji punktu z napojami - na poziomie poniżej zbiornika
- organizacji komunikacji z parteru schodami i alternatywnie przeszkloną wolno biegową windą
- zaadaptowaniu parteru na punkt informacji turystycznej i toalety
- uzbrojeniu terenu wokół wieży, umożliwiającego sezonową obsługę gastronomiczną zwiedzających.
- realizacja budowy ścianki wspinaczkowej w obiekcie wieży wodociągowej.

11.3. Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja bibliotek publicznych

Jedną z kluczowych kulturalnych placówek samorządowych na terenie gminy Śrem jest Biblioteka Publiczna. Aby jednak ta instytucja podążała z duchem czasów, niezbędne są działania, których celem końcowym ma być popularyzacja czytelnictwa oraz zwiększenie liczby klientów.

Działania, przewidziane do wykonania w ramach niniejszego projektu, mają na celu rozwój i poprawę bazy lokalowej Biblioteki, rozwój bibliotecznych systemów informatycznych oraz stworzenie tzw. mediateki. W mediatece możliwe byłoby korzystanie (wypożyczanie, użytkowanie na miejscu) z multimediiów, książek, muzyki. Jako miejsce na organizację mediateki przewidziano pomieszczenia w Centrum Animacji Kultury, które ma zostać zrealizowane w ramach Projektu 11.1.

11.4. Aktywizacja życia kulturalnego na terenach wiejskich

Celem projektu jest zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju, spędzania wolnego czasu i integracji społeczności lokalnych oraz aktywizacja wiejskiej społeczności lokalnej. Realizacja założonych tu działań zmierza przede wszystkim do rozwoju bazy świetlic wiejskich poprzez remonty i doposażenie już istniejących obiektów oraz systematyczną budowę nowych – w Pełczynie, Szymanowie, Zbrudzewie, Dąbrowie i Bodzyniewie. Obiekty te mają służyć działalności kulturalno-oświatowej na wsiach, organizowaniu kół zainteresowań, zapobieganiu bezczynności młodzieży, organizowaniu imprez sportowych i artystycznych.

11.5. Wysoka jakość oferty kulturalnej skierowanej do różnych odbiorców

W realizacji projektu założono rozszerzenie dotychczasowej oferty kulturalnej o nowe, wartościowe formy, odpowiadające zapotrzebowaniom mieszkańców i wnoszące elementy edukacji kulturalnej. Celem jest pobudzenie aktywności społecznej w sferze kultury poprzez zagospodarowanie inwencji twórczej i aktywności mieszkańców oraz stworzenie możliwości uczestnictwa w wydarzeniach o charakterze lokalnym i ponadlokalnym. Realizacja imprez kulturalnych w ramach tego projektu z pewnością przyczyni się do rozwoju integracji mieszkańców Gminy.

11.6. Wspieranie inicjatyw oddolnych

Na terenie gminy Śrem działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, które prowadzą działania skierowane na obszary problemowe, występujące w środowisku mieszkańców. Celem pobudzania inicjatyw obywatelskich jest zaspokojenie specyficznych potrzeb mieszkańców, bądź podejmowanie problemów o zasięgu lokalnym, które uykają uwadze i możliwościom realizacyjnym administracji publicznej. Organizacje pozarządowe opierają się w znacznej mierze na nieodpłatnej, wolontarystycznej pracy członków, są rzecznikiem interesów różnych grup społecznych, niosą pomoc potrzebującym, udzielają rady i wsparcia.

Kontakty i współpraca pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym w gminie Śrem odbywają się na bardzo dobrym poziomie. Skutkuje to m.in. podejmowaniem współpracy z organizacjami, czy zlecaniem im zadań własnych przez samorząd. Ten kierunek ma zostać utrzymany, a nawet rozwijany, bowiem efektywność środków wydatkowanych na tego typu przedsięwzięcia jest bardzo wysoka.

Program 12. „Sport i rekreacja”

Zmiany polityczno-społeczne, zainicjowane w naszym kraju kilkanaście lat temu stworzyły możliwość swobodnego podróżowania, a co za tym idzie, zaobserwowania standardów życia w bardziej rozwiniętych krajach. Uwidocznilo to społeczeństwu polskiemu również niedobory w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i tym samym wygenerowało potrzeby, aby taką nowoczesną infrastrukturę posiadać. Jednym z oczekiwań społeczności lokalnej kierowanych pod adresem władz samorządowych jest więc dobra dostępność do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. Oprócz sal gimnastycznych i boisk szkolnych chodzi tutaj również o obiekty ogólnodostępne. W ramach niniejszego programu planowana jest przede wszystkim modernizacja stadionu przy ul. Poznańskiej, a także wiele nieco mniejszych zadań.

Charakterystyka projektów

12.1. Rozwój bazy infrastruktury sportowej

Rozwój aktywności sportowej społeczeństwa wymaga zapewnienia dostępności do bazy o dobrym standardzie. Konieczność budowy obiektów sportowych nie podlega dyskusji mimo wysokich kosztów tego typu przedsięwzięć. Na najbliższe lata zaplanowano budowę boiska wielofunkcyjnego w Pyszącej oraz modernizację stadionu miejskiego w Śremie. Jednym z głównych problemów gminy Śrem w zakresie obiektów sportowych jest bowiem brak boiska lekkoatletycznego z tartanową bieżnią i skoczniami. Kolejny etap modernizacji stadionu miejskiego przy ul. Poznańskiej 15 ma zaspokoić potrzeby w tym zakresie, a także poprawić infrastrukturę stadionu, między innymi przez nowe trybuny.

12.2. Rozwój bazy infrastruktury rekreacyjnej

Wyniki badania opinii mieszkańców gminy Śrem (ankiety i wywiady), wykazały, że niewątpliwym atutem Miasta i Gminy są duże możliwości aktywnego wypoczynku. Z drugiej strony stwierdzono, że mimo znacznego potencjału, baza rekreacyjna jest jeszcze zbyt skromna.

W ramach niniejszego projektu zaplanowano więc przede wszystkim lepsze zagospodarowanie terenów przy Jeziorze Grzymisławskim (pawilon gastronomiczny, pomost, pomieszczenie socjalne dla ratowników, przebieralnia i węzeł sanitarny, boiska sportowe). Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne Gminy ma polegać również na budowie ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych oraz innych obiektów (np. park linowy, skatepark, place zabaw, zewnętrzne siłownię, itp.)

Celem projektu jest zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta i Gminy.

12.3. Wysoka jakość oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych

Realizacja zadań w niniejszym projekcie ma propagować zdrowy tryb życia i aktywny wypoczynek, umożliwić współzawodnictwo w sportowej rywalizacji połączonej z rekreacją i zabawą, wychowywać dzieci i młodzież poprzez sport. Zadania te mają polegać przede wszystkim na: wdrażaniu systemu klas z poszerzonym programem nauczania z wychowania fizycznego (klasy sportowe) w SP i gimnazjach oraz organizacji życia sportowego w okresach wolnych od nauki, organizacji imprez rekreacyjno-sportowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, promocji aktywnej turystyki wśród młodzieży i dorosłych oraz organizacji w Śremie imprez sportowych o randze wojewódzkiej i krajowej.

7. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM

7.1 Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Śrem na lata 2013-2020 z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie” (KSRR) jest dokumentem, określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Układ celów KSRR odzwierciedla podstawowe obszary oddziaływania KSRR do 2020 roku i tworzy triadę: konkurencyjność – spójność – sprawność, opierającą się na założeniach przekształcenia sposobu myślenia o roli polityki regionalnej i jej realizacji. Dzięki realizacji tak określonych celów następować będzie koncentracja na szansach (potencjałach), a nie na barierach rozwoju, przez wzmocnienie konkurencyjności regionów i odblokowanie ich procesów wzrostowych. Cele zmierzają do osiągnięcia nie tylko pozytywnych zmian, służących podniesieniu konkurencyjności regionów i całego kraju, ale także zmniejszeniu dysproporcji w możliwościach rozwojowych między- i wewnątrz- regionalnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Śrem projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w KSRR. Dokładne przyporządkowanie przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Zgodność projektów strategicznych z celami szczegółowymi Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Cele szczegółowe	Wyróżnienie	Zgodność projektu strategicznego Gminy
<p>WSPOMAGANIE WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI REGIONÓW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych • Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi • Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne 	<p>5.1., 5.2., 5.3., 5.4., 5.5., 6.1., 6.2., 8.1., 8.2., 8.3., 9.1., 9.2., 10.5., 11.6.</p>
<p>BUDOWANIE SPÓJNOŚCI TERYTORIALNEJ I PRZECIWDZIAŁANIE PROCESOM MARGINALIZACJI NA OBSZARACH PROBLEMYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie spójności w układzie krajowym • Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe • Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społ.-gosp. • Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż wewnętrznych granic UE • Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności 	<p>1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 3.1., 3.2., 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6., 7.1., 7.2., 7.3., 10.1., 10.3., 10.5., 11.1., 11.2., 11.3., 11.4., 11.5.</p>
<p>TWORZENIE WARUNKÓW DLA SKUTECZNEJ, EFEKTYWNEJ I PARTNERSKIEJ REALIZACJI DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH UKIERUNKOWANYCH TERYTORIALNIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie strategicznego wymiaru polityki regionalnej • Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne • Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania • Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej 	<p>4.1., 4.2., 8.1., 8.2., 8.3.</p>

7.2 Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Śrem na lata 2013-2020 ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Śrem projekty zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Zbieżność Strategii Rozwoju Gminy Śrem na lata 2013-2020 z wojewódzkimi programami zawartymi w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku” przedstawiono poniżej.

W ramach dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, ogólna wizja województwa wielkopolskiego przedstawiona jest jako dążenie do uczynienia województwa regionem nowoczesnym i zintegrowanym. Samorząd województwa za cel generalny postawił sobie:

Poprawę jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkujących wzrostem poziomu życia mieszkańców.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliła na wyznaczenie celów strategicznych:

1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku
2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa
3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia
4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Śrem projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa Wielkopolskiego

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Zgodność projektu strategicznego Gminy
DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI DO WYZWAŃ XXI WIEKU	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi • Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem • Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego • Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej • Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych • Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych • Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym 	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4., 5.5., 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6., 9.1., 11.4., 11.5.
ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA POTENCJAŁÓW ROZWOJOWYCH WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej • Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw • Zwiększenie udziału usług turystyczno-rekreacyjnych w gospodarce regionu 	8.1., 8.2., 8.3., 9.2.
WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA ZATRUDNIENIA	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie barier w dostępie do edukacji • Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia • Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia 	10.1., 10.2., 10.3., 10.5., 11.3.
WZROST SPÓJNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków mieszkaniowych • Rozwój usług socjalnych • Wzrost bezpieczeństwa • Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych • Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego • Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu 	2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 3.1., 4.1., 4.2., 10.2., 10.4., 11.6., 12.1., 12.2., 12.3.

8. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Opracowanie, a następnie zatwierdzenie przez Radę Miejską w Śremie dokumentu strategii, to dopiero pierwszy etap cyklu zarządzania strategicznego Gminą. Kolejne jego elementy to:

- wdrażanie zapisów strategii
- monitorowanie wdrażania strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

8.1 Wdrażanie zapisów strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu Gminy, a następnie strategii jej rozwoju na następnych 8 lat, będzie bezcelowy, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Właśnie po to w pracach nad opracowywaniem strategii wiele czasu poświęcono na rozpisanie każdego projektu strategicznego na zadania, czas wykonania, wykonawców i podmioty współpracujące.

Aby zaakceptowane przez Radę Miejską zapisy strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku gminy Śrem organem tym będzie Burmistrz Śremu, który będzie realizował powyższe zadania w dużej mierze poprzez Zespół Strategii, Środków Zewnętrznych i Inwestycji.

Zespół będzie corocznie (do końca marca) przygotowywał sprawozdanie z realizacji strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów. W następnej kolejności sprawozdanie będzie prezentowane przez Burmistrza na absolutoryjnym posiedzeniu Rady Miejskiej.

8.2 Monitoring realizacji strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania strategii, prowadzony w trakcie realizacji strategii. **Ma on odpowiedzialność na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- zdobycie wiedzy na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- w zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i należy wówczas określić, jaka skala tych odchyłeń będzie dla nas akceptowalna.

Monitoringiem w przypadku gminy Śrem zajmować się będzie Zespół Strategii, Środków Zewnętrznych i Inwestycji. W sytuacji identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów (mogących skutkować całkowitym brakiem, niepełną realizacją, opóźnieniem, bądź wyższymi kosztami), Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Burmistrzowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

Po to, aby dokument strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Gminy.

Dla gminy Śrem sporządzono indywidualny zestaw mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie. Są to:

- 1) Liczba mieszkańców Gminy.
- 2) Średnia długość życia.
- 3) Odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem.
- 4) Poziom dochodów Gminy na 1 mieszkańca.
- 5) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Gminy.
- 6) Długość utwardzonych dróg gminnych.
- 7) Liczba środowisk, korzystających z pomocy społecznej.
- 8) Liczba przestępstw.
- 9) Liczba wykroczeń.

- 10) Powierzchnia Gminy, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
- 11) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON).
- 12) Liczba bezrobotnych mieszkańców.
- 13) Wyniki sprawdzianu uczniów klas VI.
- 14) Wyniki egzaminu gimnazjalnego.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości mierników 1, 2, 3, 4, 6, 10, 11 powinny się sukcesywnie zwiększać.
- Wartość miernika 5 powinna wynosić co najmniej 15%.
- Wartości mierników 7, 8, 9 i 12 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o mierniki 13 i 14, czyli wyniki testów uczniów klas VI szkół podstawowych i III klas gimnazjów, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

8.3 Ocena skutków realizacji strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji strategii może być:

- zakończenie danego zadania wcześniej
- zmiana celów
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?Jeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?

3. Czy realizacja strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
- Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

Za ewaluację skutków wdrażania strategii gminy Śrem będzie odpowiadać Zespół Strategii, Środków Zewnętrznych i Inwestycji, przekazując raport do Burmistrza Śremu, a następnie Radzie Miejskiej.

8.4 Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana.
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz Gminy, a szczególnie w jej otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie strategii, np. nowa perspektywa budżetu unijnego, kryzys gospodarczy, współpraca w ramach Metropolii Poznań.
3. Początek kolejnej kadencji samorządu.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najbardziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Miejskiej powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji strategii gminy Śrem będzie pełnił Zespół Strategii, Środków Zewnętrznych i Inwestycji. Będzie on zbierał propozycje zmian od szefów poszczególnych Pionów i Zespołów Urzędu Miejskiego, przewodniczących komisji Rady Miejskiej oraz szefów jednostek gminnych, a następnie przedstawiać je Burmistrzowi Śremu.

8.5 Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom gminy Śrem jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku. Realizacja strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona szeroko rozpowszechniona, bowiem uchwalony przez Radę Miejską dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Miejski i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji raportu i strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Gminy i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych, syntetycznych sprawozdań.

12. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Najważniejsze, zdaniem respondentów, działania do zrealizowania w miejscu ich zamieszkania .....</i>	24
<i>Tabela 2. Wyniki macierzy SWOT.....</i>	37
<i>Tabela 3. Wyniki macierzy TOWS.....</i>	38
<i>Tabela 4. Silne strony i szanse w strategii dynamicznej .....</i>	43
<i>Tabela 5. Zakres czasowy projektów strategicznych .....</i>	54
<i>Tabela 6. Zgodność projektów strategicznych z celami szczegółowymi Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 .....</i>	83
<i>Tabela 7. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa Wielkopolskiego.....</i>	85

13. SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Ocena warunków życia w gminie Śrem przez jej mieszkańców .....</i>	16
<i>Wykres 2. Ocena warunków życia w gminie Śrem przez kobiety .....</i>	17
<i>Wykres 3. Ocena warunków życia w Gminie Śrem przez mężczyzn .....</i>	18
<i>Wykres 4. Skala ważności poszczególnych działań Gminy Śrem wg jej mieszkańców.....</i>	20
<i>Wykres 5. Ocena ważności poszczególnych działań Gminy Śrem przez kobiety .....</i>	21
<i>Wykres 6. Ocena ważności poszczególnych działań Gminy Śrem przez mężczyzn.....</i>	22
<i>Wykres 7. Wartości punktowe dla poszczególnych rodzajów strategii.....</i>	42

14. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii.....</i>	9
--	---

ZAŁĄCZNIK 1. KARTY PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.1.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	1
Nazwa projektu	Stworzenie planu rozwoju gminnej sieci drogowej		Numer projektu	1.1.
Cel realizacji projektu	Posiadanie kompleksowego, schierarchizowanego planu inwestycji w sferze infrastruktury drogowej. Uzyskanie przez mieszkańców i przedsiębiorców wiedzy na temat perspektywy realizacji poszczególnych potrzeb w w/w dziedzinie.			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski DR	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Władze Gminy, mieszkańcy i podmioty gospodarcze			
Zadania			Czas realizacji	
1. Stworzenie planu rozwoju gminnej sieci drogowej, obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> • drogi gminne • chodniki • oświetlenie • parkingi • ścieżki rowerowe 			2014	
2. Konsekwentna realizacja planu			Od 2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.2.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	1
Nazwa projektu	Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych		Numer projektu	1.2.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu podróżowania na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Zarząd Dróg Powiatowych w Śremie Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Kierowcy i piesi – mieszkańcy Gminy i przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa stanu dróg powiatowych: <ul style="list-style-type: none"> • 2480P – Kaleje – Dąbrowa • 4066P – Krzyżanowo – Gaj • 4069P – Pucółowo – Kadzewo • 4072P – Mechlin – Dąbrowa – Kotowo • 4074P – Pyszaca – Chrzastowo • 4151P – ul. Chłapowskiego 			2013-2018	
2. Poprawa stanu dróg wojewódzkich: <ul style="list-style-type: none"> • 436 – Śrem – Książ Wlkp. • 432 – ul. Kilińskiego • 310 – Śrem – Czempin + ul. Sikorskiego i Al. Solidarności i Staszica 			2013-2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.3.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	1
Nazwa projektu	Aktywizacja połączenia kolejowego		Numer projektu	1.3.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie alternatywnego środka transportu osobowego (głównie do Poznania) dla mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego PRK,PSG	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gmina Śrem Gmina Czempień	
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy, turyści			
Zadania			Czas realizacji	
1. Odbudowa linii kolejowej na trasie Śrem - Czempień			2015-2020	
2. Włączenie Czempinia do systemu kolejowego Metropolii Poznań			2015-2020	
3. Odbudowa i modernizacja dworca kolejowego			2015-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.1.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	2
Nazwa projektu	Wypracowanie spójnej polityki mieszkaniowej gminy		Numer projektu	2.1.
Cel realizacji projektu	Posiadanie sektorowej polityki mieszkaniowej, zawierającej zasady i instrumenty do poprawy stanu mieszkalnictwa oraz zasobu komunalnego			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PRK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	TBS Sp. z o.o., OPS	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przygotowanie dokumentu, określającego zasady i etapy inwestycji mieszkaniowych na terenie Gminy			2013	
2. Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego, zawierających wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe wraz określeniem infrastruktury niezbędnej dla jego rozwoju (projekt 1.3.)			2013-2015	
3.				
4.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.2.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	2
Nazwa projektu	Rozwój budownictwa czynszowego (na wynajem)		Numer projektu	2.2.
Cel realizacji projektu	Stymulacja rozwoju budownictwa mieszkaniowego lokatorskiego i własnościowego			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PRK - 1,3 PSG - 2	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	TBS, SM, Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie zasad współpracy ze Śremskimi Spółdzielniami Mieszkaniowymi oraz Śremskim TBS sp. z o.o., realizującymi budownictwo mieszkaniowe lokatorskie i własnościowe			2013	
2. Opracowanie ram współpracy w zakresie PPP, np. Gmina w zamian za przekazywanie gruntu otrzymuje lokale po cenie kosztów budowy lub lokale na sprzedaż			2013	
3. Opracowanie zasad lokalizacji i liczby dla budowanych przez Gminę bloków socjalnych i komunalnych oraz adaptacji innych powierzchni na lokale socjalne, bądź komunalne			2014	
4.				
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.3.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	2
Nazwa projektu	Poprawa jakości posiadanych gminnych zasobów mieszkaniowych		Numer projektu	2.3.
Cel realizacji projektu	Wstrzymanie dekapitalizowania oraz poprawa jakości posiadanego zasobu komunalnego			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PRK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	TBS, Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Obecni i przyszli mieszkańcy komunalnego zasobu Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przygotowanie inwentaryzacji potrzeb remontowych z podziałem na zasób własny i powierniczy oraz przygotowanie programu remontów modernizacji z uwzględnieniem pakietowych zamówień w celu uzyskania oszczędności przetargowych			2013	
2. Opracowanie programu podwyżek czynszów za lokale użytkowe z przeznaczeniem uzyskanych środków na remonty			2013	
3. Opracowanie nowej, zróżnicowanej polityki czynszowej dla zasobu komunalnego w zależności od lokalizacji, standardu mieszkania, stanu technicznego budynku			2014	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.4.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	2
Nazwa projektu	Rozwiązanie kwestii zasobów, będących w powiernictwie		Numer projektu	2.4.
Cel realizacji projektu	Pozyskanie na własność nieruchomości gminnych aktualnie będących w powiernictwie celem ich efektywnego zagospodarowania			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PSG	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Kancelarie prawne, TBS	
Beneficjenci	Kierownictwo Gminy, mieszkańcy zamieszkujący w budynkach powierniczych, właściciele/spadkobiercy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dokonanie szczegółowej inwentaryzacji, celem określenia możliwości pozyskania nieruchomości z mocy prawa na podstawie uwłaszczenia, umów cywilnoprawnych, czy też zasiedzenia			2013	
2. Przygotowanie odpowiedniej dokumentacji prawnej w zależności od sposobu nabycia, tj. uwłaszczenia, umów cywilnoprawnych, czy też zasiedzenia - celem ich złożenia ich w Urzędzie Wojewódzkim, Sądzie, czy też rozpoczęcia rokowań z właścicielami nieruchomości			2014	
3. Dokonanie analizy możliwości współdziałania w tym procesie mieszkańców, czy też przedsiębiorców partycypujących w kosztach w zamian za możliwość pierwszeństwa wykupu, czy też najmu lokalu, o ile nie będzie to sprzeczne z obowiązującym prawem			2014	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.5.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	2
Nazwa projektu	Bardziej stanowcze egzekwowanie kwestii finansowo-porządkowych w stosunku do osób, korzystających z pomocy społecznej, najemców lokali socjalnych, itp.		Numer projektu	2.5.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie zadłużenia, wzrost świadomości mieszkańców zasobów komunalnych co do możliwych konsekwencji, wzrost akceptacji dla eksmisji do lokali socjalnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PRK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	TBS, OPS, PCPR, SM	
Beneficjenci	Obecni i przyszli mieszkańcy komunalnego zasobu Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie zasad programu, łączącego rynek mieszkaniowy w mieście i gminie Śrem w tzw. Bank Danych, do którego zgłaszane byłyby lokale zadłużone, socjalne, chętni do zamiany, itp.			2013	
2. Opracowanie zasad oraz wdrożenie zasad odpracowywania długów			proces ciągły	
3. Utworzenie łańcuszka zamian z wykupem długów			2014	
4. Opracowanie zasad, mających na celu zachęcenie do fluktuacji w ramach zasobu komunalnego, połączonego z wykupem zadłużenia z uwzględnieniem możliwości wielokrotnych przydziałów			2014	
5. Zdiagnozowanie możliwości zmian w stosowanej polityce OPS celem większej aktywizacji osób objętych pomocą - w myśl zasady "dajemy wędkę nie rybę"			2014	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.1.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	3
Nazwa projektu	Wdrażanie „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Śrem na lata 2008-2015”		Numer projektu	3.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków życia osób potrzebujących wsparcia oraz zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	PEU Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski, jednostki gminne i powiatowe, instytucje, organizacje pozarządowe, firmy	
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Konsekwentne wdrażanie zadań, zapisanych w strategii, uchwalonej 18 grudnia 2008 roku			Do 2015	
2. Opracowanie nowej strategii			Do końca 2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.2.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	3
Nazwa projektu	Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej		Numer projektu	3.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły, instytucje służby zdrowia, Urząd Marszałkowski, firmy farmaceutyczne, organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Realizacja zapisów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			Zadanie ciągłe	
2. Realizacja zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii			Zadanie ciągłe	
3. Realizacja zapisów Gminnego Programu Zdrowotnego pn. „Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w gminie Śrem” w latach 2010-2013 oraz opracowanie i wdrażanie nowego planu na kolejne lata			Zadanie ciągłe	
4. Aktywne uczestnictwo w profilaktycznych programach wojewódzkich i krajowych			Zadanie ciągłe	
5. Dokonanie diagnozy dalszych potrzeb, dotyczących realizacji kolejnych programów zdrowotnych i profilaktycznych, a następnie pozyskiwanie środków i wdrażanie tych programów			Od 2014	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.1.

Nazwa programu	Bezpieczeństwo		Numer programu	4
Nazwa projektu	Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy		Numer projektu	4.1.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie skali przestępczości oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski Zespół ds. Śremiana – 2,3 Straż Miejska 1,4,5	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Policja	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy i przyjezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zwiększenie skuteczności działania strażników poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • cykliczne prowadzenie szkoleń doskonalących z taktyki i technik interwencji, mediacji • stworzenie systemu motywującego do efektywnego działania • określenie zakresu działania Straży Miejskiej w wymiarze czasowym i zadaniowym 			Od 2013	
2. Modernizacja i rozbudowa systemu monitorowania miasta poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) zwiększenie liczby punktów kamerowych b) zwiększenie liczby kamer w niektórych punktach kamerowych c) zwiększenie obsady etatowej Centrum i wyłączenie jej ze struktur Sekcji Służby Dyżurnej 			2013-2016	
3. Wdrożenie systemu wspomaganie dowodzenia poprzez unowocześnienie łączności radiowej (budowa stacji przekaźnikowej na wieży ciśnień, system monitorowania GPS)			2013-2014	
4. Poprawa bazy lokalowej Straży poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) budowę garaży dla pojazdów służbowych b) oświetlenie otoczenia budynku Straży, jego monitoring i kontrolę wejścia osób trzecich na teren nieruchomości oraz do budynku 			2018	
5. Zwiększenie bezpieczeństwa pracy strażników poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) wyposażenie ich w określone środki przymusu bezpośredniego (broń gazową, paralizatory) b) zakup środków ochrony przy interwencjach ze zwierzętami (klatki, chwytaki) 			2016	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.2.

Nazwa programu	Bezpieczeństwo		Numer programu	4
Nazwa projektu	Wzmocnienie systemu ratowniczo-gaśniczego na terenie gminy		Numer projektu	4.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie gminy			
Jednostka koordynująca	Gminne OSP w Śremie Samodzielne stanowisko OC	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	KP PSP w Śremie	
Beneficjenci				
Zadania			Czas realizacji	
1. Włączenie jednostek OPS Pyszca i OSP Niesłabin do KSRG			2014-2015	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.1.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	5
Nazwa projektu	Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego a Studium Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem		Numer projektu	5.1.
Cel realizacji projektu	Realizacja zadań inwestycyjnych zapisanych w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego przez gminę Śrem			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organy opiniujące i uzgadniające Mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy i podmioty gospodarcze z terenu gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem dla obszarów określonych w zadaniach inwestycyjnych zapisanych w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego			2013-2014	
2. Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowego obszaru, określonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem			2014-2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.2.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	5
Nazwa projektu	Analiza zdolności finansowej gminy w realizacji zadań nakreślonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego		Numer projektu	5.2.
Cel realizacji projektu	Uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy i ew. ile terenów należy jeszcze przeznaczyć w mpzp pod zabudowę oraz czy stać gminę na zobowiązania, jakie niosą kolejne obszary przeznaczone pod budownictwo			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Władze Gminy, mieszkańcy i podmioty gospodarcze z terenu Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przeanalizowanie wszystkich obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem terenów przeznaczonych pod różnego rodzaju zabudowę			2013	
2. Przeanalizowanie wszystkich wydanych decyzji o warunkach zabudowy przez Gminę (pod względem liczby i wielkości działek). Porównanie liczby wydanych pozwoleń na budowę z liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy.			2013	
3. Przeprowadzenie rzetelnych badań demograficznych (jakie będzie zapotrzebowanie w perspektywie 5-10 lat na mieszkania)			2014	
4. Przeanalizowanie wielkości obszarów przeznaczonych w mpzp pod inwestycje produkcyjne, gospodarcze, usługowe, handlowe i porównanie z potencjalnymi potrzebami w Gminie, czy są wystarczające, czy też nie			2014	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.3.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	5
Nazwa projektu	Objęcie terenu całej gminy zrównoważonym planem zagospodarowania przestrzennego		Numer projektu	5.3.
Cel realizacji projektu	Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed nadmierną urbanizacją. Zachęcenie przedsiębiorców do inwestowania na terenie Miasta i Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy i przedsiębiorcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wyznaczenie terenów w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem pod inwestycje			2013	
2. Objęcie całej Gminy miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w celu: <ul style="list-style-type: none"> ograniczenia zabudowy rozproszonej, którą teraz umożliwiają decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zabezpieczenia terenów pod inwestycje przemysłowe 			2013-2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.4.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	5
Nazwa projektu	Ożywienie śremskiej starówki i otwarcie miasta na rzekę Wartę		Numer projektu	5.4.
Cel realizacji projektu	Stworzenie przyjaznego środowiska dla społeczeństwa - jego odpoczynku i rekreacji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS – 1 DR – 2,4,5 PŚ – 3	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i podmioty gospodarcze			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie mpzp, który uwzględniłby rewitalizację terenów przyległych do rzeki Warty w taki sposób, aby przyciągnął inwestorów i przyszłych użytkowników			2013-2014	
2. Dokończenie budowy promenady (II etap, wraz z przebudową ulicy Nadbrzeżnej)			2013	
3. Budowa portu rzeczno nad rzeką Wartą (basen portowy, przystań dla kajaków i małych łodzi motorowych) wraz z nadbrzeżem			Do 2016	
4. Budowa promenady od Warty do rynku			Do 2020	
5. Rozbudowa strefy pieszo-rowerowej na rynku			2014-2015	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.5.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	5
Nazwa projektu	Zwiększenie terenów zielonych i poprawa estetyki gminy		Numer projektu	5.5.
Cel realizacji projektu	Stworzenie przyjaznego środowiska dla społeczeństwa - jego odpoczynku i rekreacji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS - 1 SM - 2 PSG - 3 PRK - 4	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zwiększenie powierzchni terenów zieleni, zagospodarowanie obszarów wyznaczonych na ten cel w mpzp			Od 2014	
2. Likwidacja nielegalnych wysypisk			Proces ciągły	
3. Likwidacja nielegalnych reklam			Proces ciągły	
4. Dokładniejsze sprawowanie kontroli nad jakością sprzątnięcia przez zewnętrzne firmy			Proces ciągły	
5.				
6.				
7.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.1.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Ochrona zasobów przyrodniczych (bioróżnorodności)		Numer projektu	6.1.
Cel realizacji projektu	Utrzymanie bogactwa zasobów przyrodniczych i zapewnienie ich ochrony			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	RDOŚ, ZPKWW	
Beneficjenci	Mieszkańcy, turyści			
Zadania			Czas realizacji	
1. Aktywna ochrona istniejących pomników przyrody			Od 2013	
2. Obejmowanie ochroną nowych obiektów, zasługujących na ochronę			Od 2013	
3. Utrzymanie systemu istniejących form obszarowych ochrony przyrody (rezerваты, parki krajobrazowe, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne)			Od 2013	
4. Zapewnienie ochrony obszarów chronionych i funkcjonowania korytarzy ekologicznych w dokumentach planistycznych			Od 2013	
5. Zapewnienie funkcjonowania terenów zieleni w mieście, w szczególności parków publicznych i zieleni przyulicznej			Od 2013	
6. Edukacja przyrodnicza			Od 2013	
7. Zwiększanie bioróżnorodności (zadrzewianie, zalesianie, ochrona terenów podmokłych, łąk i pastwisk, itp.)			Od 2013	
8. Wspieranie form gospodarki rolnej i leśnej zapewniającej ochronę siedlisk i gatunków			Od 2013	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.2.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Zwiększenie efektywności energetycznej lokalnej gospodarki		Numer projektu	6.2.
Cel realizacji projektu	Obniżenie kosztów funkcjonowania lokalnej gospodarki, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski Pełnomocnik ds. Energii – 1,2,4,5,6,7,8 PRK – 2	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki organizacyjne Gminy, spółki komunalne	
Beneficjenci	Samorząd, mieszkańcy, przedsiębiorcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wdrożenie systemu zarządzania energetycznego w Urzędzie Miejskim i jednostkach gminnych (baza energetyczna, struktura organizacyjna)			2013	
2. Opracowanie i wdrożenie Gminnego Programu Energetycznego i Planu Działań na Rzecz Zrównoważonej Energii			2013	
3. Modernizacja budynków komunalnych dla podnoszenia ich efektywności energetycznej			Od 2013	
4. Modernizacja oświetlenia ulicznego, podnosząca jego efektywność energetyczną			Od 2014	
5. Monitoring efektywności w transporcie publicznym (zużycie paliwa w komunikacji miejskiej i przewozach szkolnych)			2013	
6. Wspieranie przedsięwzięć, wykorzystujących odnawialne źródła energii w gospodarstwach domowych (kontynuacja)			Od 2013	
7. Wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słońca i biomasy			Od 2013	
8. Edukacja mieszkańców			Od 2013	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.3.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Ekologizacja procesów projektowania i wykonawstwa		Numer projektu	6.3.
Cel realizacji projektu	Ochrona środowiska poprzez stosowanie w procesach inwestycyjnych rozwiązań jemu przyjaznych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Mieszkańcy	
Beneficjenci	Samorząd, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zapewnienie oszczędnego i efektywnego wykorzystania przestrzeni w procesach planowania przestrzennego			Od 2013	
2. Stosowanie w projektowaniu innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku i zapewniających wysoką efektywność energetyczną			Od 2013	
3. Edukacja środowiskowa osób odpowiedzialnych za procesy projektowania			Od 2013	
4. Edukacja mieszkańców			Od 2013	
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.4.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody		Numer projektu	6.4.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody pitnej oraz stanu wód powierzchniowych i gruntowych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PWik - 1-5 PPS - 6	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	PWik, WZMiUW, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Racjonalizacja zużycia wody pitnej – ograniczanie jej strat			Od 2013	
2. Zapewnienie właściwego stopnia oczyszczania ścieków komunalnych – sanitarnych i pochodzenia opadowego i roztopowego			Od 2013	
3. Zapewnienie właściwej ochrony ujęć wody pitnej w działaniach administracyjnych i planistycznych			Od 2013	
4. Zapewnienie retencjonowania wody, w szczególności małej retencji, w tym w zabudowie mieszkaniowej			Od 2013	
5. Edukacja mieszkańców			Od 2013	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.5.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Gospodarowanie odpadami, minimalizujące ich składowanie		Numer projektu	6.5.
Cel realizacji projektu	Osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PRK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	PGK, przedsiębiorcy, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wdrożenie regulacji lokalnych (uchwał), niezbędnych dla nowego systemu gospodarowania odpadami			31.12.2012	
2. Przystąpienie do porozumienia komunalnego w ramach obszaru gospodarowania odpadami			2013	
3. Uruchomienie nowego systemu gospodarowania odpadami			1.07.2013	
4. Edukacja mieszkańców			Od 2013	
5. Stworzenie efektywnego systemu poboru opłaty odpadowej			2013	
6. Monitoring składowiska odpadów w Górze			Od 2013 (już funkcjonuje)	
7. Zamknięcie i rekultywacja składowiska w Mateuszewie			Do 2017	
8. Monitoring składowiska w Mateuszewie			Od 2017	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.6.

Nazwa programu	Ochrona środowiska		Numer programu	6
Nazwa projektu	Dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej		Numer projektu	6.6.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków życia mieszkańców, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PWik - 1 DR - 2	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	PWik	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mateuszewie			2016	
2. Modernizacja sieci kanalizacji deszczowej			proces ciągły	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.1.

Nazwa programu	Sprawne zarządzanie gminą		Numer programu	7
Nazwa projektu	Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego, poprawa obsługi interesantów		Numer projektu	7.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie lepszych warunków do obsługi interesantów i pracy dla urzędników UM			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PŚ - 1,2 PAO - 3	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Interesanci, pracownicy UM			
Zadania			Czas realizacji	
1. Modernizacja i rozbudowa pięter budynku			Do 2015	
2. Wymiana wszystkich instalacji			2014	
3. Organizacja (na parterze) sali obsługi interesantów			2014	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.2.

Nazwa programu	Sprawne zarządzanie gminą		Numer programu	7
Nazwa projektu	Zintegrowanie systemu informatycznego Urzędu i wszystkich jednostek gminnych		Numer projektu	7.2.
Cel realizacji projektu	Zintegrowanie wybranych systemów informatycznych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski Zespół ds. Śremana - 1,2,4 IF - 3	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne	
Beneficjenci	Mieszkańcy, pracownicy Urzędu Miejskiego jednostek gminnych			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dokończenie budowy sieci Śrem@n			2013-2016	
2. Zintegrowanie wybranych programów, usprawnienie komunikacji pomiędzy jednostkami			2013-2020	
3. Wymiana sprzętu komputerowego co 4 lata (przekazanie używanego sprzętu do jednostek, np. szkół)			2013-2020	
4. Wydłużenie obowiązującego do 2013 roku Programu Informatyzacji Gminy – do 2020 roku			2013	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.3.

Nazwa programu	Sprawne zarządzanie gminą		Numer programu	7
Nazwa projektu	Opracowanie koncepcji działania Śremskiego Sportu		Numer projektu	7.3.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie skuteczności i efektywności działania placówki			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU, PRK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	ŚS	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie, a następnie skuteczne wdrażanie koncepcji funkcjonowania i biznes planu Śremskiego Sportu			2013	
2.				
3.				
4.				
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.1.

Nazwa programu	Integracja w ramach Metropolii Poznań		Numer programu	8
Nazwa projektu	Aktywne uczestnictwo w pracach Metropolii Poznań		Numer projektu	8.1.
Cel realizacji projektu	Osiągnięcie wymiernych korzyści, płynących z przynależności do Aglomeracji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski IP	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Stowarzyszenie „Metropolia Poznań” Członkowie Aglomeracji	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Aktywny udział w posiedzeniach organów Metropolii i grupach roboczych, reprezentowanie interesów gminy			Proces ciągły	
2. Uczestnictwo w pracach Centrum Badań Metropolitalnych, Akademii 3. aglomeracyjnej			Proces ciągły	
4. Uczestnictwo w sporządzaniu wspólnych wniosków dotacyjnych			Proces ciągły	
5. Uczestnictwo w przygotowywaniu wspólnych projektów i ich realizacji m.in. plan zagospodarowania przestrzennego dla Metropolii Poznań			Proces ciągły	
6.				
7.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.2.

Nazwa programu	Integracja w ramach Metropolii Poznań		Numer programu	8
Nazwa projektu	Opracowanie programu „Miejsce gminy Śrem w Metropolii Poznań”		Numer projektu	8.2.
Cel realizacji projektu	Określenie, co gmina może zyskać i co może wnieść do Aglomeracji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski IP	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Określenie dokładnego zakresu działalności gminy w ramach Metropolii (tematy, projekty, etc.) – co opłaca się robić wspólnie			2013	
2. Określenie zakresu „specjalizacji” gminy w Metropolii, np. wydarzenia kulturalne i sportowe, turystyka weekendowa, w tym wodna			2013	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.3.

Nazwa programu	Integracja w ramach Metropolii Poznań		Numer programu	8
Nazwa projektu	Wypracowanie produktu markowego dla gminy Śrem		Numer projektu	8.3.
Cel realizacji projektu	Przełamanie stereotypu gminy przemysłowej, niezbyt ciekawej do odwiedzenia			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski IP	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przeprowadzenie badań wizerunku gminy wśród mieszkańców gminy i gmin Metropolii			2015	
2. Opracowanie koncepcji promocji produktu markowego dla gminy (atrakcja przyrodnicza lub historyczna, wydarzenie kulturalne lub sportowe, etc.)			2015	
3. Opracowanie i wdrożenie kampanii promocyjnej produktu			2015-2016	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.1.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	9
Nazwa projektu	Uzbrajanie terenów pod inwestycje budowlane i przemysłowe		Numer projektu	9.1.
Cel realizacji projektu	Zachęcenie do osiedlania się i inwestowania na terenie gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PPS,PSG,IP	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przeanalizowanie wielkości obszarów przeznaczonych w mpzp pod inwestycje produkcyjne, gospodarcze, usługowe, handlowe i porównanie z potencjalnymi potrzebami w gminie, czy są wystarczające, czy też nie (Zadanie 4 z Programu 5.2.)			2013	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.2.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	9
Nazwa projektu	Promocja gospodarcza gminy		Numer projektu	9.2.
Cel realizacji projektu	Zachęcenie do inwestowania na terenie gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski IP	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie strategii promocji gospodarczej gminy, obejmującej: <ul style="list-style-type: none"> • analizę i ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gminy: • możliwości rozwoju funkcji gospodarczej gminy • wizerunkową sytuację wyjściową gminy • analizę konkurencji • wizję, misję i cele promocyjne gminy • profil docelowy inwestora • kluczowe elementy tożsamości gminy • założenia do marki gminy i jej pozycjonowanie • zestawienie potrzebnej infrastruktury i inwestycji • szczegółowe formy działań, zmierzających do osiągnięcia celów promocyjnych 			2014	
2. Realizacja strategii			Od 2015	
3.				
4.				
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.1.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	10
Nazwa projektu	Poprawa bazy lokalowej szkół i przedszkoli		Numer projektu	10.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków wychowania i nauczania w gminnych placówkach oświatowych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PŚ	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoly, przedszkola	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Termomodernizacja budynku SP 6			2014-2015	
2. Termomodernizacja ZS Nochowo			2017-2018	
3. Drobne prace remontowo-inwestycyjne (m.in. wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, elektryki, prace malarskie, remonty sanitariatów, wymiany pokrycia dachów, remonty instalacji CO, doposażenie w meble, adaptacje pomieszczeń)			Zadanie ciągle	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.2.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	10
Nazwa projektu	Rozwój bazy sportowej przy placówkach oświatowych		Numer projektu	10.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, gimnastyki korekcyjnej oraz sportowych zajęć pozalekcyjnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PŚ	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. SP 4 - budowa nowej sali gimnastycznej, remont posadzki na starej sali gimnastycznej			2013-2015	
2. SP 1 - przeprowadzenie remontu dużej sali gimnastycznej i zaplecza sportowego			2015-2016	
3. SP 6 - realizacja projektu boisk sportowych (bieżnia wokół boiska do piłki nożnej, skocznia w dal, boisko wielofunkcyjne, 2 x boisko do siatkówki, 2 x kort) oraz remont sali gimnastycznej przy SP 6			po 2016	
4. Gimnazjum 2 - adaptacja i modernizacja boiska szkolnego			2014-2015	
5. Gimnazjum 1 - remont sali gimnastycznej, zagospodarowania boiska szkolnego jako boiska wielofunkcyjnego, rekultywacja boiska trawiastego i położenie nowej nawierzchni na boisku do siatkówki i koszykówki			po 2016	
6. SP w Pyszącej - budowa boisk sportowych wraz z obiektami towarzyszącymi (boisko szkolne z terenami zieleni)			po 2016	
7. Drobne remonty i inwestycje w bazę sportową (SP w Krzyżanowie, ZS w Dąbrowie, ZS w Nochowie, ZS w Zbrudzewie)			Zadanie ciągłe	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.3.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	10
Nazwa projektu	Informatyzacja placówek oświatowych		Numer projektu	10.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków nauczania, budowanie społeczeństwa informacyjnego			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU – 1,2 Zespół ds. Śremana - 3	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Sukcesywne wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy i multimedialny (z aktywnym korzystaniem ze środków pomocowych)			2013-2020	
2. Zwiększanie liczby punktów dostępowych do Internetu w szkołach (większa liczba pomieszczeń)			2013-2020	
3. Podłączenie placówek oświatowych do Internetu szerokopasmowego			2013-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.4.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	10
Nazwa projektu	Poprawa bezpieczeństwa w placówkach oświatowych		Numer projektu	10.4.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie skali zagrożeń oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU – 1 PŚ – 2,3 DR – 4,5	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły, Straż Miejska	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa oraz modernizacje istniejącego systemu monitoringu wizyjnego w placówkach oświatowych			2013-2020	
2. Naprawa ogrodzeń terenów placówek oświatowych			2013-2020	
3. Uzupełnienia oświetlenia zewnętrznego terenów placówek oświatowych			2013-2020	
4. Poprawa bezpieczeństwa pieszych w pobliżu placówek oświatowych			2013-2020	
5. Budowa i modernizacje parkingów przy placówkach oświatowych			2013-2020	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.5.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	10
Nazwa projektu	Bogata oferta oświatowa i wysoki poziom kształcenia		Numer projektu	10.5.
Cel realizacji projektu	Poprawa wyników osiąganych przez uczniów, rozwój zainteresowań uczniów, aktywizacja dzieci i młodzieży			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły	
Beneficjenci	Uczniowie			
Zadania			Czas realizacji	
1. Kontynuacja działalności klas sportowych w SP6			Zadanie ciągłe	
2. Umożliwianie wprowadzania innowacji edukacyjnych w placówkach oświatowych np. „klasy innowacyjne językowe”			Zadanie ciągłe	
3. Prowadzenie projektów edukacyjnych finansowanych z funduszy zewnętrznych			Zadanie ciągłe	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.1.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Poprawa bazy lokalowej Śremskiego Ośrodka Kultury		Numer projektu	11.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie bazy do prowadzenia działalności kulturalnej, aktywizacja społeczności lokalnej			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PSG	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Partner prywatny w ramach PPP	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa Centrum Animacji Kultury z salą widowiskową i medią oraz zapleczem do realizacji zadań statutowych Śremskiego Ośrodka Kultury			2013-2016	
2.				
3.				
4.				
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.2.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja Muzeum		Numer projektu	11.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie bazy do zachowania dziedzictwa kulturowego ziemi śremskiej, prowadzenia działalności kulturalnej, aktywizacja społeczności lokalnej			
Jednostka koordynująca	Muzeum 1,2,3,5 PŚ - 4	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Mieszkańcy, turyści			
Zadania			Czas realizacji	
1. Modernizacja dachu i poddasza użytkowego budynku głównego (wymiana części konstrukcji i całości pokrycia dachu, ocieplenie poddasza; wymiana instalacji elektrycznej, pożarowej, włamaniowej i teletechnicznych w tym modernizacja sieci komputerowej; nowe tynki i podłogi)			2014	
2. Przebudowa ciągu komunikacyjnego promenada - wieża ciśnień przez teren muzeum: ciągi piesze, schody, rozsuwane bramy, ogrodzenie, uzbrojenie terenu w instalacje oświetleniową. Powstanie parku artystycznego.			2014	
3. Modernizacja pomieszczeń wystawy stałej (zmiana architektury wnętrz, instalacji, oświetlenia, sprzętu wystawienniczego i uzupełnienie obiektów wystawowych oraz multimediiów)			2015	
4. Adaptacja wnętrza wieży ciśnień na potrzeby ruchu turystycznego – ściana wspinaczkowa			2015-2016	
5. Przebudowa sali wystaw czasowych (przybudówka budynku głównego) polegająca na powiększeniu powierzchni, przeszkleniu dwóch ścian bocznych z możliwością szerokiego otwarcia na dziedziniec wewnętrzny w celu okazjonalnego połączenia obu przestrzeni.			2018-2020	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.3.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Modernizacja bazy lokalowej i informatyzacja bibliotek publicznych		Numer projektu	11.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków korzystania z bibliotek i pracy, zwiększenie liczby klientów poprzez uatrakcyjnienie warunków lokalowych i oferty bibliotek			
Jednostka koordynująca	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy 1-6 Zespół ds. Śremana - 7	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zmiana systemu ogrzewania z tradycyjnego na gazowe w siedzibie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy			2014	
2. Modernizacja magazynu książek i nadbudowa nad nim salki do prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej w siedzibie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy			2014	
3. Pozyskanie nowych pomieszczeń w filii biblioteki na Jezioranach, wyposażenie w sprzęt i zagospodarowanie ich na potrzeby „BABYTEKI” - oddziału dla dzieci			2014	
4. Rozbudowa sieci bibliotecznej miasta i gminy poprzez uruchomienie filii biblioteki na osiedlu Helenki i w Mechlinie			2015	
5. Budowa, bądź wydzielenie pomieszczenia na cele MEDIATEKI – młodzieżowej filii biblioteki publicznej			2016	
6. Rozbudowa zintegrowanego internetowego systemu bibliotecznego miasta, gminy i powiatu w oparciu o komputerowy program biblioteczny SOWA (możliwość sprawdzania zawartości katalogów)			2014	
7. Podłączenie do internetowej sieci „Srem@n” wszystkich filii bibliotecznych (tam gdzie istnieją warunki techniczne)			2014	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.4.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Aktywizacja życia kulturalnego na terenach wiejskich		Numer projektu	11.4.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie dogodnych warunków do rozwoju, spędzania wolnego czasu i integracji społeczności lokalnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PŚ	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Sołectwa	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa kolejnych świetlic wiejskich: Pełczyn, Szymanowo, Zbrudzewo, Bodzynie i Dąbrowa oraz modernizacje istniejących obiektów			2013-2020	
2. Sukcesywne doposażenie obiektów świetlic			Zadanie ciągłe	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.5.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Wysoka jakość oferty kulturalnej skierowanej do różnych odbiorców		Numer projektu	11.5.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy, zachęcenie do odwiedzania gminy osób z zewnątrz			
Jednostka koordynująca	Śremski Ośrodek Kultury	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Bogata oferta wydarzeń kulturalnych podczas Dni Śremu			Proces ciągły	
2. Ciekawa oferta kulturalna dla dzieci i młodzieży - kształtowanie wrażliwości młodego pokolenia			Proces ciągły	
3. Wydarzenia kulturalne dla osób dorosłych (zarówno masowe, jak i elitarne)			Proces ciągły	
4. Zajęcia w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych i starszych: sekcje, zespoły, formacje artystyczne, kursy, warsztaty			Proces ciągły	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.6.

Nazwa programu	Kultura i aktywność społeczna		Numer programu	11
Nazwa projektu	Wspieranie inicjatyw oddolnych		Numer projektu	11.6.
Cel realizacji projektu	Rozwój działalności społecznej wśród mieszkańców gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Unia Gospodarcza, organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Pełna realizacja rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami			Proces ciągły	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.1.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	12
Nazwa projektu	Rozwój bazy infrastruktury sportowej		Numer projektu	12.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, poprawa stanu zdrowia mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU, PŚ	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Śremski Sport Sp. z o.o.	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zakończenie modernizacji stadionu przy ul. Poznańskiej 15: <ul style="list-style-type: none"> • budowa bieżni tartanowej 400m (4 tory) • budowa skoczni w dal i wzwyż • modernizacja trybun • budowa pomieszczenia dla spikera 			2017	
2. Budowa centrum sportowego w Pyszącej			2014	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.2.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	12
Nazwa projektu	Rozwój bazy infrastruktury rekreacyjnej		Numer projektu	12.2.
Cel realizacji projektu	Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Śremski Sport Sp. z o.o.	
Beneficjenci	Mieszkańcy i turyści			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wyznaczenie terenu lokalizacji dla różnych form rekreacji ruchowej, np. budowa parku linowego			2015	
2. Budowa infrastruktury nad jeziorem Grzymisławskim <ul style="list-style-type: none"> • pawilon gastronomiczny • pomost • pomieszczenie socjalne dla ratowników • przebieralnia i węzeł sanitarny • boiska sportowe (siatkówka plażowa, piłka nożna plażowa) 			2014-2015	
3. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych			2013-2020	
4. Rozbudowa sieci szlaków turystycznych			2013-2020	
5. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej na terenach wiejskich gminy			2013-2020	
6. Budowa i wyposażenie stacji rowerowej przy wieży ciśnień, a w dalszej kolejności w innych historycznych punktach miasta w ramach funkcjonowania miejskich tras turystycznych.			2018	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.3.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	12
Nazwa projektu	Wysoka jakość oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych		Numer projektu	12.3.
Cel realizacji projektu	Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski PEU – 1 ŚS – 2-4	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Śremski Sport, szkoły, OPS, kluby i stowarzyszenia sportowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy i turyści			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zajęcia sportowe dzieci i młodzieży: wdrażanie systemu klas z poszerzonym programem nauczania z wychowania fizycznego (klasy sportowe) w SP i gimnazjach, organizacja życia sportowego w okresach wolnych od nauki			Proces ciągły	
2. Organizacja imprez rekreacyjno-sportowych dla osób starszych i niepełnosprawnych			Proces ciągły	
3. Promocja aktywnej turystyki wśród młodzieży i dorosłych			Proces ciągły	
4. Organizacja imprez sportowych o randze wojewódzkiej i krajowej			Proces ciągły	
5.				
6.				

ZAŁĄCZNIK 2. FORMULARZ ANKIETY**Gmina Śrem****ANKIETA - STRATEGIA ROZWOJU GMINY**

Jaka jest Pana/Pani ocena warunków życia w Gminie? Proszę zaznaczyć odpowiednią kratkę według skali: 5 - bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła.						
Pytanie/Ocena	5	4	3	2	1	Nie mam zdania
Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)						
Żłobek						
Przedszkola						
Szkoły podstawowe						
Gimnazja						
Opieka społeczna						
Opieka zdrowotna						
Warunki mieszkaniowe						
Bezpieczeństwo mieszkańców						
Dostępność do kultury i rozrywki						
Dostępność do sportu i rekreacji						
Wodociągi i jakość wody						
Kanalizacja						
Stan dróg i komunikacji lokalnej						
Stan środowiska naturalnego						
Gastronomia						
Placówki handlowe						
Placówki usługowe						
Inne uwagi						

Proszę wskazać skalę ważności poszczególnych działań w Gminie zaznaczając odpowiednią kratkę według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 - zbędna					
Działanie/Ocena	5	4	3	2	1
Remonty i budowa dróg					
Budowa infrastrukt. okołodrog. (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)					
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej					
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej					
Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów					
Aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych					
Zwiększenie nakładów na turystykę (rozwój infrastruktury, promocja)					
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, strażnic OSP, itp.)					
Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw					
Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii					

Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów					
Rozbudowa usług gastronomiczno - hotelarskich					
Zwiększanie estetyki gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych)					
Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi					
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy					
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych					
Inne działania ważne dla gminy					
1.					
2.					
3.					

Proszę wskazać pięć najważniejszych działań na terenie sołectwa, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Proszę uzupełnić poniższą tabelkę					
Wiek	18-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	pow. 60 lat
Płeć	Mężczyzna			Kobieta	
Wykształcenie	Wyższe	Policealne	Średnie	Zawodowe	Podstawowe
Status zawodowy	Pracownik etatowy	Rolnik	Przedsiębiorca	Student	Niepracujący
Miejsce zamieszkania	Sołectwo – jakie?		Miejscowość – jaka?		